דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

יום ראשון, כ"ח באדר תשמ"ז, 29 במארס 1987 • גליון 19079

היום 12 עמודים • המחיר 85 אג', באילת 74 אג'

היום בדבר
- דילמה של הסגרה / נתן רועי
- שריר איש חידה / דני רובינשטיין
- לדבר על הסם / דנקה הרניש
- ראשונים נועדים לראשונה / יהודה גוטהלף
- כל העולמות (4); תחבורה ותיירות (5);
- ספורט (9־10); מדע ורפואה (11); בידור (12)

מזג האויר

מעונן חלקית. הטמפרטורות הצפויות: ירושלים: 3–13, תל־אביב: 8–19, חיפה: 7–17, רמת הגולן: 2–14, צפת: 3–11, טבריה: 7–20, נצרת: 5–15, עפולה: 3–16, לוד: 6–19, יריחו: 7–23, עזה: 8–19, באר־שבע: 3–19, אילת: 12–25.

מתיחות וחששות ב„חירות" לקראת כינוס המושב השני של הוועידה – היום

לוי הציע לשמיר: ועידה בלי התמודדויות וקביעת יחסי הכוחות במושב מרכז מיוחד

מאת עליזה וולך, כתבת „דבר" לענייני מפלגות

מתיחות וחששות רבים מלווים את תנועת חירות לקראת כינוס המושב השני של ועידתה היום, ואלה מתרכזים, מטבע הדברים, בסבב ההתמודדויות על התפקידים הבכירים.

הודעתו אמש של השר משה קצב, יו"ר נשיאות הוועידה, כי לא יתמודד מול דוד לוי על תפקיד מ"מ יו"ר התנועה, תיסכלה את מחנה ארנס, שביקש לאזן את „איום" ההתמודדות בין משה ארנס ליורם ארידור על תפקיד יו"ר המזכירות בסתח התמודדות של קצב מול לוי.

בינתיים נקט דוד לוי יוזמה חדשה, שתוסיף על המבוכה ב„חירות". לוי מעוניין יותר מכל לזכות בהכרת התנועה בתמיכה המאסיבית בו, שלהערכתו מעניקה למחנהו רוב ברור על פני שאר השרים. לפיכך העביר בסוף השבוע לראש הממשלה יצחק שמיר הצעה, שעל־פיה יסכים לחזור בו מתביעתו לתפקיד ממלא־המקום ואף ימליץ שבמושב היום לא יהיו התמודדויות בכלל על התפקידים הבכירים. התנאי לכך הוא, שייקבע היום מועד לכינוס המרכז ובו ייבחנו יחסי־הכוחות בין המחנות בהצבעה חשאית.

כלומר, במקום התמודדויות על התפקידים במושב של מרכז „חירות" יסמן כל אחד מצירי הוועידה, שייקשו חברי מרכז, לאיזה מחנה הוא משתייך. תמורת ההצעה הזאת מוכן דוד לוי שהיום ייבחר רק שמיר ליו"ר התנועה, שיוכרז על הוועידה כעל מרכז התנועה ושיאושר הסכם האיחוד עם המפלגה הליבראלית. ההצעה מחייבת גם שיצחק שמיר יעלה אותה מעל במת הוועידה היום.

להצעה כזאת אין סיכויים להתקבל, שכן לא רק שמיר אלא גם השרים האחרים, מבקשים למנוע את מיסוד המחנות בתנועה. בכינוס תומכים בתל־אביב הדגיש אמש השר משה ארנס, כי את המחנות יש להקים רק פעם בארבע שנים, לפני בחירות לכנסת, שלקראתן יש מתמודדים מספר על ראשות התנועה. „מתח כזה, יריבות כזאת באופן מתמיד, מדי יום ביומו לא תוכל לסבול אפילו התנועה החזקה ביותר".

ארנס: רולטה רוסית

ארנס לא כינה את לוי בשם, אך התכוון אליו, כשדיבר על „שאפתנות עיוורת". לדבריו, הוא מתנגד „לשחק רולטה רוסית" עם

(המשך בעמ' 2)

משה ארנס נואם – יגאל כהן־אורגד מפהק. (צילום: מאיר כפיר)

מו"מ השכר החל: ההסתדרות נגד הקפאת ההסכמים לשנה

מאת אמנון אמיר, מדור הכלכלי של „דבר" בירושלים

המשא־ומתן על הסכמי השכר החדשים בשירות הציבורי נפתח ביום ו' במגעים בין ראשי ההסתדרות והאוצר בלשכת שר האוצר בירושלים.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר הציג את תביעותיה העיקריות של ההסתדרות: תיקוני שכר ברמות ההכנסה הנמוכות, שבהם חלה עיקר השחיקה, קיצור שבוע העבודה לחמישה ימים, כמקובל בחלק מהמגזר העסקי, וחידוש הסכמי העבודה לשנה אחת בלבד.

קיסר שב והביע את התנגדות ההסתדרות לרפורמה במסים במתכונתה הנוכחית והזכיר לשר האוצר את התחייבות הממשלה, שלא להעלות מחירים בשנה הקרובה.

שר האוצר משה נסים הציג את עמדת משרדו והציע שניות הסכמי העבודה. בן הציע להאריך את תוקפו של ההסכם הקיים [illegible] מנכ"ל האוצר עמנואל שרון [illegible] הודעה: „אין לנו כסף לשלם. תקציב המדינה לא יעמוד בעליות שכר כלשהן".

לא נקבע עדיין מועד חידוש המו"מ.

מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד הודיעו לשר האוצר ולראשי משרדו, כי ההסתדרות דוחה את הצעת האוצר להקפיא לשנה את הסכמי השכר בשירות הציבורי.

האוצר הציע לראשי ההסתדרות, בדיון שהתקיים ביום ו' בצהריים בלשכת שר האוצר בירושלים, כי הסכמי השכר הקיימים בשירות הציבורי יישארו בתוקף לשנה נוספת (עד אפריל 1988) והעובדים יפוצו רק בקבלת תוספת היוקר על־פי הסכם תוספת היוקר התקף ממילא עד אפריל 1988.

בדיון השתתפו מטעם משרד האוצר השר משה נסים, המנכ"ל ד"ר עמנואל שרון והממונה על השכר באוצר מר הלל רוזאי.

קיסר והברפלד שדחו, כאמור, את הצעת ההקפאה לשנה תבעו לפתוח לאלתר במו"מ על חידוש הסכמי השכר ולטפל בעדיפות ראשונה בשיפור שכרם של בעלי השכר הנמוך ורמות ההכנסה הנמוכות. באותו זמן, מציעה ההסתדרות, לנהל מו"מ ענייני על קיצור שבוע העבודה.

התובע דיג'נובה יסיר חסינות איתן, יגור וארב כדי לתבעם למשפט – פרקליטיהם ישיבו

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

משרד עורכי־הדין ויליאמס־קונולי בוואשינגטון ישיב בימים הקרובים לתובע מחוז קולומביה, מדינת וואשינגטון, ג'וזף דיג'נובה, אשר שיגר לפני כמה שבועות מכתב לפרקליטיהם הישראלים של רפי איתן, יוסף יגור ואידית ארב, ובו הודיע להם כי הוא מבקש להעמיד את שולחיהם לדין על הפרת חוקי ארה"ב בשל הפעלת ג'ונתן פולארד. דיג'נובה הודיע כי הוא מתכוון להסיר את חסינותם.

לפני כמה שבועות הגיע למשרדיהם של עורכי־הדין דוד ליבאי ודב וייסגלס מכתב ששיגר התובע ג'וזף דיג'נובה, ובו הוא מודיע להם, כי הוא מבקש להאשים את רפי איתן, אידית ארב ויוסף יגור על שהפרו את תנאי החסינות, כאשר בעת תשאולם בידי אברהם סופר לא סיפרו את כל האמת. ג'וזף דיג'נובה איננו מתייחס במכתבו לאילן רביד, עוזרו של יוסף יגור ולאביאם סלע.

בעקבות זאת נפגשו עורכי־הדין דב וייסגלס, המייצג את רפי איתן, ועורך־הדין דוד ליבאי המייצג את שלושת עובדי שגרירות ישראל בוואשינגטון, והחליטו להשיב לתובע מחוז קולומביה, כפי שהתבקשו, באמצעות משרד עורכי־הדין ויליאמס־קונולי, הנחשב לאחד ממשרדי עורכי־הדין הפליליים הטובים בוואשינגטון. את התשובה לדיג'נובה ינסחו שני עורכי־דין של המשרד, שנשכרו לצורך כך, פיטר קאהן ודניאל כץ.

תשובת עורכי־הדין תהיה בבחינת הערות של הסניגוריה למכתב האזהרה ששיגר דיג'נובה. נראה כי תשובת עורכי־הדין בנוגע ל„אי אמירת כל האמת לאברהם סופר", שעליה מבוסס מכתבו של

(המשך בעמ' 2)

הסנאט יחקור ויברר גילוי דירנברגר על קצין מרגל

מאת סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – הסנאט האמריקאי פתח בחקירה לבירור אמיתותה וחומרתה של קביעתו של הסנאטור הרפובליקאי דייוויד דירנברגר, כי ארה"ב גייסה קצין בצה"ל לריגול לטובתה במהלך מלחמת לבנון בשנת 1982.

על דירנברגר, יו"ר ועדת המודיעין של הסנאט לשעבר, נמתחה ביקורת קשה על־ידי פקידי שירות הבטחון הלאומי האמריקאי על שחשף מידע רגיש ומסווג.

שר ההגנה האמריקאי קאספר ויינברגר [illegible] עם זאת אישרו מקורות שונים בוואשינגטון העתון „וואשינגטון פוסט" את דבריו, שדווחו לראשונה ב„ג'רוזלם פוסט". מקורות אלה אמרו, כי הקצין פעל בשירות ארה"ב בין השנים 1982־1984.

ב־15 במארס אמר דירנברגר לשתי קבוצות של פעילים יהודים בפלורידה, שבהתייחסו את השימוש בקצין ישראל לריגול נגד ישראל „שינה ראש הס.י.א. ויליאם קייסי את כללי המשחק", אולי בהכשיר בכך את הקרקע לגיוס שלארד על־ידי ישראל בשנת 1984. „שינינו את הכללים בשנות ה־80 המוקדמות", צוטט דירנברגר כאומר, „ייתכן ישראלי לריגול אחר ישראל, הוא נתפס... מה שאני בעצם אומר לכם הוא שאין זו דרך חד סיטרית. איני יכול להצדיק את (מקרה) פולארד, אבל אני יכול להבין אותו".

אתמול הודיע ה„ניו־יורק טיימס", כי ועדת האתיקה של הסנאט פתחה בחקירה שתכליתה לברר אם המידע שנחשף על־ידי דירנברגר הוא מדויק ומסווג, וכן את הנסיבות שבהן הוא אמר את דבריו. החלטת הסנאט מספר 400 מטילה על ועדה זו „לחקור גילויים לא מוסמכים של מידע מסווג על־ידי חבר, פקיד או עובד של הסנאט ולדווח לסנאט על כל עבירה שמצאה שנעשתה".

אתמול לא ניתן היה להשיג את דירנברגר לשם קבלת תגובה מפיו, אבל עוזריו כי לאחר פרסום הודעתו לראשונה ב„ג'רוזלם פוסט" הוא לא הכחיש את דיוקם של הדברים. הוא אמר על כך שכוונתו היתה, בפשטות, „להסב את תשומת לב הציבור לאפשרות שלארה"ב היו מקורות מודיעין בתוך ממשלת ישראל".

הדילמה שבפניה ניצבת עתה ועדת הסנאט היא שאם היא תפתח ביקורת על דירנברגר ישתמע מכך, שהיא מאשרת את האשמותיו, ואילו אם תימנע מלהאשימו על גילוי מידע מסווג, עלולים חבריה להיחשב לא אחראיים, על־ידי הסנאט.

ראש ממשלת בריטניה מארגרט תאצ'ר עם הגיעה אתמול למוסקווה לביקור בן חמישה ימים. זהו הביקור הרשמי הראשון של ראש ממשלה בריטי בברה"מ מאז שנת 1975. המסר העיקרי שנושאת עמה תאצ'ר לפגישותיה הצפויה עם מנהיג ברה"מ מיכאיל גורבצ'וב הוא, ככל הנראה, שכל התקדמות בדיונים על פירוק הנשק יהיה תלוי בכיבוד זכויות האדם בברה"מ. (צילום: אפ)

עוד חצי דבר

חג ה„חירות"

מאת יצחק בן־נר

בוקר טוב, חירות'ניקים, חג שמח.

שהרי אין מועד חגיגי יותר ממועד המעמד אשר אליו נכספתם כל כך ואין מצווה גדולה יותר מלנסות להמשיך בדיוק מן המקום שבו נאלצתם להפסיק את הוועידה שלכם. כולנו, באולם ועל היציעים ובמסדרונות, ממתינים בקוצר־רוח

(המשך בעמ' 2)

קצינים אמריקאים בדימוס אורחי הליגה נגד השמצה

מאת סופרו המדיני של „דבר"

קבוצה של קצינים בכירים בדימוס מן הזרועות השונות של צבא ארה"ב מבקרת בימים אלה בארץ. חברי הקבוצה, שמילאו תפקידי פיקוד בכירים בארה"ב, הם אורחי הליגה נגד השמצה.

בפגישה עם חברי הקבוצה ביום ו' אמר שר החוץ שמעון פרס, כי „יחסי ארצות־הברית וישראל הם טובים, עמוקים ויחודיים, וארה"ב יודעת שישראל היא ידידת אמת ודמוקרטית".

אשר לפרשת פולארד אמר פרס, כי פרשת פולארד היתה „טעות קשה" ומה שצריך לעשות, עתה הוא לשפוך אור על העובדות ולהסיק את המסקנות הנדרשות, וישראל עושה בדיוק כך.

ליקוי חמה חלקי ייראה היום בארץ

מאת אריה מגן, סופר „דבר" לענייני מדע

ליקוי חמה חלקי ייראה בישראל היום בשעות אחה"צ. תחילה הוא ייראה בדרום הארץ, בשעה 15.40 בקירוב, וכעבור דקות אחדות הוא ייראה גם במרכז הארץ

(המשך בעמ' 2)

המבחר העצום שלנו והבחירה היא שלכם

חבילות שי מכל הסוגים הגדלים והמחירים, הכל לפי בחירתכם, מתוך המבחר העצום של הדברים הטובים שלנו בקו אופ.

קו אופ רשת הריבוע הכחול - הבחירה שלכם!

אלפי מוצרים, אין סוף של צירופים, מתנות מכל הסוגים, תוי קניה בערכים שונים, ב־200 סניפי קו אופ ו־20 בתי הכל בו של המשביר לצרכן בכל הארץ.
צלצלו עכשיו ליוסי סומך סל.
03־7551111

קו־אופ
קו אופ פרסום

ג'ימי קארטר למנהיגי הפלשתינים בשטחים:

לא למדתם לקחת מה שאפשר לכן לא השגתם דבר עד היום

מאת דני רובינשטיין ואמיר רוזנבליט, סופרי „דבר"

בסדרת פגישות שערך בסוף השבוע נשיא ארה"ב לשעבר ג'ימי קארטר במזרח ירושלים ובגדה המערבית, גילה קארטר הבנה למצוקת הפלשתינים בשטחים, החיים זה 20 שנה תחת כיבוש. עם זאת מתח קארטר ביקורת על ההנהגה הפלשתינית, שדחתה את הסכמי קמפ־דייוויד ואמר: „מעולם לא למדתם לקחת את מה שניתן ולכן לא השגתם דבר עד היום".

קארטר חזר והדגיש כי הוא תומך כיום בכינוס ועידה בין־לאומית, שתשמש פתח למו"מ ישיר. בוועידה כזאת צריכים, לדעתו, להשתתף גם נציגי אש"ף. את פגישותיו עם תושבי השטחים פתח נשיא ארה"ב לשעבר בקבלת פנים, שהיתה בקונסוליה האמריקאית במזרח ירושלים ביום שישי אחה"צ.

לפגישה הוזמנו כ־20 אישים מהשטחים, הידועים בעמדות הנוטות ל„פתח", ומיד לאחריה שוחח קארטר עם חמישה נציגי העתונות הערבית של מזרח ירושלים. בערב סעד קארטר על שולחנו של ד"ר יאסר עוביד, ראש שירותי הבריאות בגדה. לסעודה הוזמנו כ־20 אישים מהשטחים, הקשורים לממשל הירדני. בפגישות אלה הוסיף קארטר ואמר, כי הוא תומך בדרך שהתוותה בקמפ־דייוויד, אולם לצערו רק מצרים הלכה בדרך זו.

חנא סניורה, עורך „אל פג'ר", שאל את קארטר אם יוכל לבוא למועצת אש"ף הקרובה, המתכנסת באלג'יר. הדוברים הפלשתינים התלוננו על מצוקתם תחת שלטון ישראל וקארטר אמר, כי הוא מבין זאת. עיקר התלונות היו על ההרפה במדיניות של „יד קשה" שנוקט הממשל.

בהנהייתו של שר הבטחון יצחק רבין ערך אתמול קארטר ריצת בוקר בהר הרצל, סמוך לביתו של מנחם בגין. לפני הצהריים הוא יצא לסיור בבית־לחם ובחברון.

(המשך בעמ' 2)

ג'ימי קארטר ושומרי ראשו בריצת בוקר בירושלים. (צילום: רחמים ישראלי)

אחרי קציבת עונשיהם של שלושת ראשי ארגון הטרור

יצחק גנירם ישוחרר לפני ליל הסדר; צפויה מתקפת טלפון על ח"כי המערך

מאת מנחם ציטוק ואוריאל בן עמי, סופרי „דבר"

חרף ההכחשות עומד נשיא המדינה חיים הרצוג להקל עד ליל־הסדר בעונשו של אסיר ארגון המחתרת היהודי יצחק (אקילה) גנירם, בן 35. משמעות ההקלה תהיה למעשה חנינה לגנירם. כך נודע ל„דבר" מאנשי ציבור הפועלים למען שחרור אסירי ארגון המחתרת. השחרור ימתיק [illegible] של משפחת גנירם.

גנירם נדון לשבע שנות מאסר. הוא נמצא אשם בהריגה במכללה האיסלאמית ועל חלקו בתכנון הפיגוע בהר הבית. השופט בזק, בדעת מיעוט, ביקש להטיל עליו ארבע שנות מאסר בלבד.

נשיא המדינה קצב ביום ו' את עונשם של שלושת אסירי העולם של המחתרת היהודית ל־24 שנים. השלושה הם: מנחם לבני, עוזי שרבף ושאול ניר. למרות הודעת דובר הנשיא, כי מדובר בנוהל שיגרתי, זהו מעשה יוצא דופן לגבי אסירים בטחוניים, שכן הנשיא מעולם לא קצב עונשם של אלה.

עקב הקיצוב יהיו מעתה אסירי המחתרת זכאים להיכלל בהסדר החופשות הרגיל של שירות בתי־הסוהר ויוכלו לבלות כבר את חג הפסח הקרוב בקרב משפחותיהם. נוסף לכך יהיה אפשר לקצר שליש מתקופת מאסר, בשל התנהגות טובה.

עם היוודע דבר הקיצוב, החלו לחצים על הנשיא להתיר חנינה לארבעת אסירי המחתרת האחרים,

(המשך בעמ' 2)

איש כוח כיבוי לבנוני ניגש לבדוק את גופת אחד מהרוגי התפוצצות מכונית־התופת (שרידיה נראים מאחור) אתמול בבוקר בשדרה הסמוכה לחוף־הים במערב־ביירות. שבעה בני אדם נהרגו בפיצוץ ו־12 נפצעו. (צילום: א.פ.)

האלוף פלד: בשנה הקרובה אין סכנת מלחמה עם סוריה

(ע). – אלוף פיקוד הצפון יוסף פלד אמר ביום שישי כי אין נשקפת סכנת התלקחות צבאית עם סוריה במהלך 12 החודשים הבאים, ולמעשה, הסכנה במצב שאינה קיימת.

האלוף פלד, שהיה אורח „בית הפרקליט" בתל־אביב אמר, כי ישראל מתמודדת עם האיום הסורי בחזית רמת הגולן ועם הסורי בגבול הצפון. אך בעוד שהאיום הסורי הוא איום קיומי, הרי איום הטרור, על־אף שהוא מעסיק אותנו מדי יום והוא מהווה מטרד לאורך הגבול, הוא אינו איום קיומי.

אלוף פלד הטעים, כי על־אף השקט בגבול הסורי אין להיכנס לשאננות. הסורים עושים מאמץ לקיים את הסכם 1974, ואינם נותנים לכוחות סדיר לחדור לישראל מגבולם. יש לברך על השקט הזה, אך מאחוריו מסתתר איום.

הוא ציין, כי אורח חשוב (קארטר) מסר, כי סוריה נכונה לשלום עם ישראל. „ייתכן שהם רוצים בשלום, אך אני סקפטי באשר לתנאי השלום שלהם", אמר.

האלוף פלד התייחס לשיקומו של הצבא הסורי ואמר, כי לאחר מלחמת לבנון הצטיידו הסורים מחדש בציוד טוב בעיקר בזרוע האווירית, שיפרו את אימוני היחידות והתארגנו מחדש.

אשר ללבנון, אמר אלוף פיקוד הצפון, כי אין שם עכשיו גוף מרכזי שיוכל להשפיע על התהליכים האין גם מנהיגות. „בלבנון כולם יורים על כולם וכולם יורים עלינו", אמר. לאחר שהסורים נכנסו ללבנון עם כוח רב וכבר במחשבה להישאר שם זמן ארוך, כל הארגונים שפעלו שם, יפנו עתה את נשקם ומרצם נגד ישראל. דבר זה יגביר את הלחץ על איזור הבטחון ועל הישובים בצפון הארץ, אמר.

באיזור הבטחון מחזיקה ישראל מספר קטן יחסי של חיילים. צד"ל, אמר, התגאוש לאחר שעבר איזמנים וגבנו מדבבים, כפי שצריך לבנות אותם. התקפות שהיו לאחרונה על צד"ל, נכשלו וכאשר צד"ל השיב אש לעבר התוקפים השאירו אלה הרוגים וציוד וברחו.

התובע דיג'נובה יסיר הסינות

(המשך מעמ' 1)

דיג'נובה, תהיה שתשובת השלושה היו מחוייבות לסייגי הבטחון של מדינת ישראל וכהתאם לסייגים אלה נמסרו תשובותיהם.

דב וייסגלס, פרקליטו של רפי איתן, אמר אתמול: „דיג'נובה אומר, כי מרשי לא אמר את כל האמת ואנחנו נאמר כי מסרנו את האמת כולה."

סופר המדיני של „דבר" מוסר:

העיכובים בהעברת הגירסה הישראלית לוועדות הקונגרס האמריקאי, התוקרות את הקשר האירנאי הם אך ורק תוצאה של הקשיים הסכביים באיסוף כל החומר ואין כל כוונה מצד ישראל לפגוע בעבודת הוועדות או לעכב אותן, כך מוסרים גורמים ממשלתיים בירושלים.

ישראל דיווחה בימים האחרונים לאמריקאים על כך, שאיסוף החומר נעשה במלוא הקצב, אולם יידרש עוד זמן נוסף לשם העברת המידע שהוכנת לארה"ב, מסוד המקורות.

הנושא הועלה בפגישה שקיים לפני ימים אחדים יו"ר ועדת החקירה של הסנאט, הסנטור דניאל אינויי, עם שגריר ישראל בוואשינגטון מאיר רוזן. אינויי ביקש לברר מתי תוכל ישראל להעביר את המסמכים שהבטיחה, המרכזים את גירסתה לגבי השתלשלות האירועים והעברות הכספים.

האלוף (מיל.) רפאל ודרי העוסק באיסוף החומר, ידווח השבוע לוועדת השרים על ההתקדמות באיסוף החומר. נראה כי רק או יתברר כמה זמן עוד יחלוף לפני שתימסר גירסה מוסמכת לאמריקאים.

מקורות ממשלתיים מסרו, כי בניגוד לוועדות הקונגרס, אשר לרשותן עומד צוות חוקרים עצום, על איסוף החומר הישראלים להסתפק רק בצוות מצומצם ביותר, וזוהי הסיבה העיקרית לעיכובים.

יצחק גנירים ישוחרר לפני

(המשך מעמ' 1)

שנותרו בכלא. לסופרת „דבר" נודע, כי לגבי אחד מהם – יצחק גנירים – רבו הסיכויים, כי הנשיא יעניק לו חנינה לקראת חג הפסח. שלושה אסירים אחרים מקרב המחתרת היהודית, הנושאים את עונשם, הם יהודה עציון, ברק ניר ועירא רפפורט.

מזכירת „גוש אמונים" דניאלה וייס אמרה, כי בהחלטתו מתעלם הנשיא מרחשי לב רוב הציבור. „גוש אמונים", לדבריה, יבחן דרכים כיצד להתמודד עם התעלמות זו של הנשיא.

הוועד למען האסירים מתכוון להפנות עשרות קריאות טלפוניות לכל חברי הכנסת מן המערך בבתיהם, בדרישה לחנינה לאסירי ארגון הטרור.

יו"ר הוועד למען העצורים, יהודה חזני, המשמש חבר מזכירות „גוש אמונים", אמר לסופר „דבר", כי הוועד פועל בעניין זה בנפרד מ„גוש אמונים". חזני אף הוסיף ש„גוש אמונים" גורם לדעתו רק נזק. לעומת חזני אמר חבר מרכזי ב„גוש אמונים", שביקש לשמור על עילום שם, כי „גוש אמונים" עומד מאחורי הוועד למען העצורים ומתאם עמו את פעולותיו.

חזני אמר לסופר „דבר" כי החלטת הנשיא לקצוב את מאסר העולם למנחם לבני, עוזי שרבף ושאול ניר אינה משביעה את רצון התומכים בחנינה.

ליקוי חמה חלקי

(המשך מעמ' 1)

ובצפונה. הליקוי יגיע לשיאו בשעה 16.36, כאשר השמש תימצא כ־17 מעלות מעל האופק, בכיוון מערב־דרום־מערב. באותה עת יכוסו 41 אחוז מקוטר השמש לגבי משקיף מאילת, 35 אחוז לגבי משקיף במרכז הארץ וכ־30 אחוז לגבי משקיף באצבע הגליל. הליקוי יגיע לסיומו סמוך לשעה 17.27, כאשר השמש תימצא בגובה של שש מעלות מעל לאופק.

מסלולו הצפוני של הליקוי יימשך מדרום ארגנטינה, דרך דרום האוקיאנוס האטלנטי, אפריקה המרכזית, תימן וערב הסעודית. בחלק קטן ברצועה זו, אבל לא בישראל, יהיה הליקוי מלא למשך שניות ספורות.

ליקוי החמה האחרון שנראה בישראל, אף הוא חלקי,

נציג סין באו"ם נועד עם מנכ"ל מש' החוץ

פקין (רויטר וע"ס). – סין הודיעה אתמול רשמית, כי נציגה באו"ם לי לו־יה נפגש ביום ו' עם מנכ"ל משרד החוץ הישראלי אברהם טמיר.

לדברי הסוכנות, דנו השניים בענייני המזה"ת וסין חזרה והביעה את תמיכתה ברעיון ועידת שלום בינלאומית.

בתוקף מעמדה כחברה קבועה במועצת הבטחון צפויה סין להשתתף בוועידת השלום הבינלאומית אם אכן תיערך.

במסגרת מגעיו האחרונים של טמיר לחידוש תהליך השלום באמצעות ועידה בינלאומית הוא נועד גם ביום ב' עם שגריר ברה"מ באו"ם אלכסנדר בלונוגוב, וכן עם נשיא מועצת הבטחון של האו"ם, שגריר ארגנטינה, עם מזכיר האו"ם פרז דה קוייאר ועם שגריר מצרים באו"ם עבד אל חלים בדווי.

מזכיר או"ם נדרש על־ידי העצרת הכללית להגיש לה עד סוף חודש מאי דו"ח על ההתקדמות שהושגה על־ידו לקראת כינוס הוועידה הבינלאומית. לאחרונה נפוצו שמועות בחוגים דיפלומאטיים מערביים, שלפיהם עשוי מזכיר האו"ם לבקר במזה"ת בתחילת הקיץ.

הקבינט יכריע בגורל „לביא" תוך חודשיים

מאת אמנון אבר, כתביו הצבאי של „דבר" בירושלים

ועדת הכספים אישרה ביום ו' את תקציב משרד הבטחון. קדם לאישור דיון בישיבה משותפת שקיימו ועדות הכספים והחוץ והבטחון ובהשתתפות צמרת משרד הבטחון והרמטכ"ל.

לאחר שהתברר, כי משרדי האוצר והבטחון לא הגיעו להסכמה בדבר היקף כספי ההמרה במט"ח, שיופנו לפרוייקט ה„לביא", אישרה ועדת הכספים המרה של 124 מיליון דולאר מכספי הסיוע, לתקופה של חצי שנה בלבד.

במהלך תקופה זו יצטרכו משרדי האוצר והבטחון להגיע לסיכום על גובה התקציב בפרוייקט לכל השנה.

במהלך הדיון ביקשו חברי הכנסת מאיר שטרית, דדי צוקר וחיים רמון להביא את הצעת החלופה של צה"ל ל„לביא", להכרעת הקבינט. שר הבטחון יצחק רבין הבטיח להביא את הנושא לקבינט במהלך חודש מאי.

אדרי: מי שמתנגד לשלום שיסיק מסקנות

מאת סופר „דבר"

במציאות המדינית הנתונה, ועידה בינלאומית היא תנאי לתהליך השלום, ורק מי שחושש מן השלום חושש מוועידה בינלאומית – אמר אתמול יו"ר הנהלת הקואליציה, ח"כ רפי אדרי בתגובה על דברי ראש הממשלה יצחק שמיר אתמול ב„קול ישראל".

אדרי הוסיף ואמר, כי מי שאיננו מוכן לקדם את השלום חייב להסיק מסקנות. „ועידת 'חירות' איננה עומדת מעל לשלום".

דברי אדרי היו ביטוי להחרפת חילוקי הדעות בין שני חלקי הקואליציה סביב הוועידה הבינלאומית, שאפשרות כינוסה נראית עתה ריאלית יותר.

סנאט הטכניון הדיח את יפת מהקוראטוריון

מאת יוסף מיכלסקי, סופר „דבר"

הסנאט של הטכניון הדיח בישיבתו האחרונה את ארנסט יפת, יו"ר בנק לאומי לשעבר, מחברותו בקוראטוריון הטכניון. ההחלטה נומקה בכך שהאיש אינו ראוי למינוי כזה.

לסופר „דבר" נודע, שבטרם ההדחה היו פניות לארנסט יפת להתפטר מהקוראטוריון, אולם הוא סירב לעשות זאת.

נשיא הטכניון מאקס רייס נסע לארה"ב, שוחח עם ארנסט יפת בעניין זה והזהיר אותו, שאם לא יתפטר מהקוראטוריון יחליט הסנאט על הדחתו. ארנסט יפת לא השיב תשובה ברורה.

בשיחה טלפונית שהתנהלה לאחר זמן מה בין רייס ויפת הודיע יפת כי ישגר מכתב התפטרות מהקוראטוריון.

כיוון שהמכתב לא הגיע החליט הסנאט בשבוע שעבר להדיח את יפת מהקוראטוריון.

חג ה„חירות"

(המשך מעמ' 1)

לוועידה הזאת.

אבל, כידוע, כגורל הציפיות עלול להיות גודלה של האכזבה – ועכשיו מפחידים אותנו שהכל, חס וחלילה, עוד יעבור בשלום. אומרים לנו, שהפחד משמחת העניים של המערך, על אחדותו המשעממת המופגנת השכם והערב ועל בקבוקי השמפניה שלו, המחכים להישלף (סקופ של רוני מילוא), גדול עדיין מהשנאה ההדדית שביניכם ושאתם לא תתנו למערך את התענוג הזה.

איך שקל לעבוד עליכם, חירות'ניקים. פתאום תפסתם את האיפוק המפא"יניקי. פתאום אתם מאמינים לכל מי שאומר לכם, שאתם מפלגה גדולה, ממלכתית ואחראית ושאסור לכם להשתובב קצת. עשר שנים בקואליציה – וכבר רפיסות שכזאת?

חוזו לעצמכם, חירות'ניקים. אל תתקשטו בנוצות זרים ואל תניחו לחליפות־שלושה־חלקים לרמות את העין ולכלוא את הרוח החירות'ניקית האמיתית בתוכן. אל תעמידו פנים ואל תעשו, כמו שאומר דוד לוי במלרע מובהק, „קונצים". היהפוך לוי עורו, דוד נחיתותו? הימשיך שרון להסתתר מאחורי התדמית הממלכתית־האחראית שלו, שמעל לכל המריבות השוליות האלה? הישכח ארידור, שמי שורק אותו לכלבים, אז, הם קודם־כל חבריו? והרי כולנו יודעים שאין המדובר באידיאולוגיה ובערכים גרידא, ושהמדובר בדברים האישיים, הכואבים והחשובים באמת – המעמד, ההשפעה, הכוח.

אז עזבו את השטויות ואל תאמינו לרה"מ שמיר, שקיווה כי „חירות" תוכיח את עצמה ותאכזב את יריביה בחוץ. כי אם תוכיח „חירות" את עצמה, הרי זה רק בדמותה האמיתית: בלי ג'נטלמניות מזוייפת. כשלוי ישתלח על שמיר; כשמיליציית שרון תשלח מבטים מזרי אימה לחסידי שמיר; כשצירים יצרחו בגרון נסוי ויתופפו באגרופים; כשידיהם של המאבטחים יתמלאו עבודה; כשבתי המשפט יפעילו צווים. רק כך. רק כסה. כמו בליבראלים, לפחות.

אז אל תאכזבו את כל העם הממתין לכם, חירות'ניקים. תנו חירות של אמת ליצרים הישנים המתרוצצים בכם. היו נאמנים לעצמכם ולציבור הצופים. תנו לנו את ההצגה האמיתית.

ברי חוזר על הצעתו: הנווט תמורת 400

ביירות, (ע"ג). – מנהיג השיעים בלבנון נביה ברי אמר אתמול, כי הצעתו להחליף את הנווט הישראלי השבוי ב־400 אסירים ערבים המוחזקים בישראל היא הדרך היחידה להביא לשחרורם של ארבעת בני העדה האפריקאים המוחזקים בלבנון.

„הצעתי בעינה עומדת, וזה הפתרון היחיד: איני רואה שום פתרון אחר", הוא אמר במסיבת עיתונאים בביירות.

פקידים ישראלים דחו, כזכור, בעבר את ההצעה לערוך עיסקה עם החוטפים, אולם אמרו כי יש אפשרות לשקול את חילופי הכלואים תמורת הנווט השבוי.

לוי הציע

(המשך מעמ' 1)

התנועה, ומי שחושב שזאת דמוקרטיה אינו יודע מהי דמוקרטיה.

עד כה לא מסר ארנס ליו"ר נשיאות הוועידה על הגשת מועמדותו לתפקיד יו"ר המזכירות, אך בכינוס אמש דיבר על חשיבותו של התפקיד בשיקום מצבה הפיננסי של התנועה, בשיקום מצבה הארגוני והבאות שלום־בית לסניפי התנועה. „אני מתכוון למלא את התפקיד הזה, ולמלא אותו טוב", הודיע לתומכיו.

ארנס יתמודד על התפקיד מול ח"כ יורם ארידור, שלא שוכנע על־ידי ראש הממשלה יצחק שמיר ביום ו' להסיר את מועמדותו. שמיר מעוניין שהשרים ייבחרו לתפקידים הבכירים, כדי להשיג שלום־בית ורגיעה ב„חירות". לכן הזמין אליו את ארידור וניסה לשדל אותו להסיר את מועמדותו, אך לשווא.

יצויין, כי לא זימן אליו את ח"כ עובדיה עלי, נציג מחנה לוי, שהודיע כי יתמודד מול אריאל שרון על תפקיד יו"ר המרכז.

קצב: הייתי זוכה

משה קצב נימק אמש את החלטתו לא להתמודד מול דוד לוי על תפקיד מ"מ יו"ר התנועה בדאגתו להצלחת הוועידה, ש„הגיעה לשיא מתח אדירים". להערכת קצב את יחסי־הכוחות בתנועה הוא משוכנע שהיה גובר על לוי בהתמודדות ולראיה: בחירתו ליו"ר הנשיאות במושב הראשון, אחרי שגבר על ח"כ אליהו בן־אלישר, נציג מחנה לוי שנתמך במושב ההוא גם על־ידי מחנה שרון.

במחנה שמיר־ארנס העריכו אמש, שהפתעת הוועידה עשויה להיות תוצאת ההתמודדות בין לוי לח"כ מאיר כהן־אבידב, שהודיע לפני שבוע, כי יתמודד על תפקיד מ"מ יו"ר התנועה.

צפוי יום נוסף

אם לא תושג הסכמה מוקדמת בין־השרים על הצעתו הנדושה של דוד לוי לסדרי־יום קצר, צפויות הצעות לסדר אחרות במהלך המושב היום, ביניהן ששרים לא ייבחרו לתפקידים הבכירים, וכן שבחירתו של יצחק שמיר ליו"ר התנועה תידחה לסוף סדר־היום ולא תיעשה באחד השלבים הראשונים כפי שנקבע.

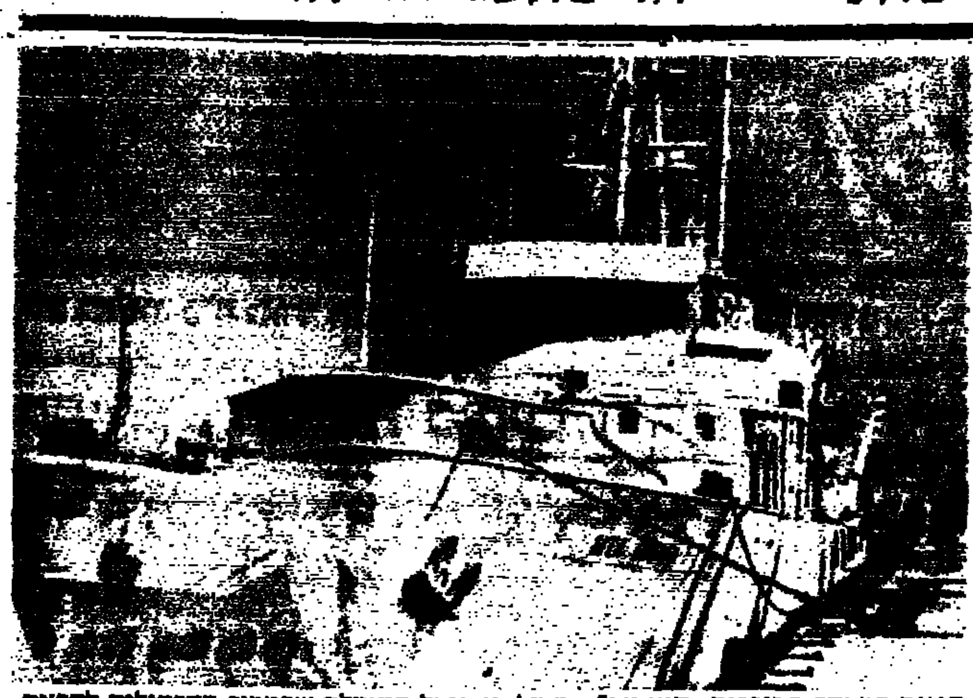

ספינת המחקר התורכית „סיסמיק" מתודלקת בנמל קנאקלה שבמיצר הדרדנלים לקראת צאתה למי המריבה שבים האיגיאי בחיפוש אחר נפט. (צילום: א.פ.)

תורכיה ויוון נסוגו מעימות צבאי על זכויות לנפט בים

לונדון (רויטר, עתיים ועי"ב). – יוון ותורכיה היו אתמול על סף סכסוך מזויין בים האיגאי עקב מחלוקת שנתגלעה ביניהן בדבר הזכויות לקידוח נפט במרק היבשתי.

לאחר שכבר רוכזו כוחות ימיים על־ידי שני הצדדים המסוכסכים, תרמה תורכיה להרגעת הרוחות על־ידי מתן הוראה לספינה לבדיקת מאגרי הנפט באיזור „סיסמיק 1" שלא תתקרב לאזורים שיוון טוענת לריבונות עליהם.

ראש ממשלת יוון אנדריאס פאפאנדריאו הגיב על צעד זה של תורכיה וביטל תביעה שהגיש קודם לכן לארה"ב שתפסיק את פעולותיה בבסיס לתקשורת ימית לאתונה.

הוא תבע אתמול שוואשינגטון תפסיק את פעולות הבסיס הימי, שעה שהמשבר הגיע לשיאו.

תורכיה איימה קודם לכן שתשגר את הספינה „סיסמיק 1" לאיזור שהבעלות עליו שנויה במחלוקת והשוכן בקרבת שלושה איים יווניים.

דיפלומאטים מערביים הביעו את הדעה, כי אנקרה נכנעה ללחצים שהופעלו על־ידי מדינות ברית נאט"ו, שבה חברות הן יוון והן תורכיה.

בעקבות ההצהרה שפורסמה בתורכיה הביע פאפאנדריאו אופטימיות מאופקת. בבריסל מקיים השבוע המזכיר הכללי של נאט"ו לורד קארינגטון סידרה של פגישות במסגרת המאמצים לשים קץ לסכסוך.

לא למדתם לקחת מה שאפשר

(המשך מעמ' 1)

לשאלת עתונאים, אם הפתרון היא מתכונת לחיים משותפים של יהודים וערבים, ענה קארטר בשלילה, ואמר: „יש פה נוכחות צבאית רבה. הפתרון חייב להיות פוליטי ולא פתרון של כוח". קבוצה קטנה של מפגינים ישראלים (מקרב המתנחלים) הפגינו מול מערת המכפלה נגד ביקורו ונשאו שלטים בנוסח: „קארטר, לך הביתה. מדינת ישראל איננה למכירה".

מחברון חזר קארטר לארוחת צהריים עם ראשי עיריות בית־לחם, בית ג'אלה, בית סחור ויריחו, ואחר־הצהריים יצא לתל־אביב.

אמר דרכה מריט ישיר

נשיא ארה"ב לשעבר, ג'ימי קארטר, אמר שלשום במהלך ביקורו בשדה־בוקר, כי נשיא סוריה האסד אמר לו במפורש, כי ישנמה לדבר ישירות עם ישראל תחת מטריה של ועידה בינלאומית.

קארטר הטעים, שכל אחד מהמשתתפים בוועידה צריך לדעת, שהאינטרס הבינלאומי הוא להביא את הצדדים לידי שיחה, והמגעים עצמם יהיו, באופן טבעי, מגעים שיתנהלו עם כל אחד מהמשתתפים בשיחות ישירות. „אני סבור", אמר קארטר, „שזו אינטרפרטציה טובה מאוד לכך, שעל אף היותה של מדינה, ערב בעבר במצב של שבאה יהודית כלפי־ישראל והיום, מתלחש של אפשרות לניהול שיחות עמה, ניכרת היום התקדמות חיובית בנישתן, ואני מקווה שמנהיגי ישראל יקבלו זאת בגמישות ובנדיבות ושיחות השלום יוכלו להתקיים בוקדם".

ח"כ שמחה דיניץ, שלפני שמונה שנים השתתף במו"מ לכינון הסכמי קמפ־דייוויד, בתוקף היותו שגריר ישראל בארה"ב, הגיב שלשום בחריפות ובציניות על דבריו של קארטר. בהרצאה בכינוס המנהלים הבכירים של לשכת המסחר התעשייה בבאר־שבע, אמר דיניץ: „לי יש דוקטורט על קארטר. לקארטר יש זכרון עצמי מאוד. אני זוכר, שגם לפני ארבע שנים, הוא הגיע לישראל משיחות שניהל עם אסד בסוריה, והרצאה באוניברסיטת תל־אביב אמר, ואני מצטט: אינני מבין מדוע כל העולם טוען שסוריה היא גרורה סובייטית. הנה, סעדתי צהריים עם אסד, ואני יודע בפירוש שזה לא כך, כי שאלתי אותו והוא השיב לי בשלילה. ללא ספק, לקארטר יש כוונות כנה לשלום, אולם יש בו גם הרבה תמימות והוא רואה מהרהורי לבו, בפרט באשר הדברים נוגעים למזרח התיכון".

שלשום, לאחר שסעד ארוחת בוקר עם ראש עיריית ירושלים טדי קולק, בה ג'ימי קארטר לשדה־בוקר וביקר בקבר למורשת בן־גוריון ובמוסדות המחקר של המכון לחקר המדבר של אוניברסיטת בן־גוריון. הוא עלה לקבריהם של דוד ופולה בן־גוריון והניח עליהם זר פרחים.

מצרים מברכת על מגעי פרס וערביי השטחים לקראת מו"מ

מאת רן אביגד, סופר „דברי לענייני ערבים"

מצרים בירכה בסוף השבוע על המגעים שקיים לאחרונה שר החוץ פרס עם נציגי ערביי השטחים. תת־שר החוץ המצרי בוטרוס גאלי אמר, שמגעים אלה עשויים לסלול את הדרך לעריכת ועידה בינלאומית.

לעומת זאת גינו ארגוני הטרור הפלשתינים וארגון חוואתמה את יוזמת פרס, וכן את ההודעה המשותפת שהתפרסמה בירושלים, בתום פגישת חבר הכנסת אבא אבן עם כמה מנהיגים פלשתינים מהגדה.

ארגון חוואתמה קבע, כי יוזמות ישראליות אלה צריכות לדרבן עתה את כל הקבוצות הפלשתיניות להשתתף בכינוס „המועצה הלאומית הפלשתינית", האמור להיערך באלג'יריה ב־20 באפריל.

יצויין שבסוף השבוע שעבר פירסמו בלוב ראשי שישה ארגונים פלשתינים, שפרשו מאש"ף, הודעה שבה נאמר, כי הם יסכימו להשתתף בדיוני המועצה הפלשתינית באלג'יריה, רק בתנאי שכינוס זה יסלול את הדרך להקמת הנהגה קולקטיווית באש"ף, לביטול הסכם ההבנה המצרי, שנחתם ב־1975 בין ערפאת לחוסיין, ולניתוק הקשרים המדיניים בין אש"ף למצרים.

על ההודעה חתמו ראשי שלושה ארגונים פלשתינים פרו־סוריים וכן נאיף חוואתמה, טלעת יעקוב, ראש ארגון „חזית השחרור הפלשתינית" וג'והר חבש, ראש „הארגון לשחרור פלשתין". לעומת זאת, אמר אבו איאד, אחד מראשי אש"ף, שהמועצה הלאומית הפלשתינית תתכנס ב־20 באפריל באלג'יריה, בלא קשר להשתתפותן בכינוס של קבוצות השמאל הפלשתיניות.

לוסי לבון למנוחות

(ע). – קהל רב, בכירים, בני משפחה ואישי ציבור, ביניהם פרופ' שלמה אבינרי, פרופ' נתן רוטנשטרייך, נשיא אוניברסיטת חיפה אפי עברון, מזכירי ההסתדרות לשעבר, ירוחם משל ואהרון בקר, השתתפו ביום שישי בהלוויה של לוסי לבון, אלמנתו של פנחס לבון, שר הבטחון לשעבר.

ההלוויה נתקיימה כתולדה והמנוחה נקברה ליד בעלה פנחס לבון.

דברי הספד אמרו העתונאי לוי־יצחק הירושלמי, פרופ' רוטנשטרייך, מרדכי אבנון בשם ותיקי חולדה, ומרדכי צאנין, שנפרד מהמנוחה בשם האיגוד העולמי של העתונאים היהודים, שם היתה המנוחה חברת ההנהלה. כן נפרדו ממנה חברות מהגימנסיה העברית בקובנה, שעבד יחד עם המנוחה את השואה בגטו קובנה. אחיה של המנוחה אמר „קדיש".

בדברי ההספד העלו הנואמים את התקופה הקשה מבחינה ציבורית שפקדה את מר פנחס לבון בשל „הפרשה". כשהמנוחה עמדה לצידו במאבקו הציבורי והאישי כשסעדה אותו בימי חוליו המטושכים.

על הקבר הונחו זרים בטעם שר הבטחון יצחק רבין ומזכיר ההסתדרות ישראל קיסר.

השמטה

ברשימה „ספר תחת עץ" מאת אוריאל ברעמי, שהתפרסמה ב„דבר" ביום ו', חל שיבוש בשם המרואיין, שהוא תני סגל, תושב עופרה. סגל, איש ארגון הטרור היהודי, השתחרר מהכלא בחודש מאי שעבר. בעת שבתו בכלא כתב את הספר „אחים יקרים", קורות המחתרת היהודית, שיצא בהוצאת „כתר".

חיים איזק למנוחות

קהל רב ליווה בערב שבת את חיים איזק בדרכו האחרונה. הוא הובא למנוחות בבית העלמין בחולון ואחרי ארונו הלכו בני משפחתו, חברי בית „דבר", נציגי אגודת העתונאים, ועדת העורכים, מועצת העתונות, מוילים ותושבים.

עורכת „דבר" ספדה על הקבר לאיש שמותו הוא אבידה לתרבות העברית, שאותה העשיר בעשרות תרגומי מופת בשדה העיון והספרות היפה, ובאבידה לשוחרי הלשון העברית שאותה העשיר גם כחבר־יועץ באקדמיה ללשון העברית. „לא היה לו תואר אקדמי, אבל היתה לו סמכות אקדמית, בזכות חוש טבעי בלתי־מטעה הבסוס על בקיאות מופלגת".

בישיבתה של נשיאות מועצת העתונות ביום שישי אמר הנשיא ד"ר יהושע רוטנשטרייך דברי הערכה חמים לחיים איזק, שהיה לחבר במועצת העתונות והוועדת הצבודה.

„היתה לי הזדמנות לשבת עם חיים איזק לעתים במשפטי צבורה – הכרתיו בפעולתו באגודת העתונאים ובמועצת העתונות. היה משכיל, אינטליגנטי, מצביע לכת האמת על כולנו".

אנו מודיעים בצער רב על פטירת יקירנו, בעלי, אבינו וסבנו

אריה דגני ז"ל

ההלוויה תצא היום, יום ראשון, כ"ח באדר תשמ"ז (29.3.87) בשעה 13.00 מבית ההלוויות בסנהדריה ירושלים להר המנוחות.

אוטובוס יעמוד לרשות הקהל.

אבלים:
רעייתו: הדדה דגני
בנו ורעייתו: גלי וחן בר־לב
בתו ובעלה: יעל ואבי מיכאלי
הנכדים: רוני, דודי, גיל, דודו, רעיה, עמית.

יושבים שבעה בבית המנוח רח' טשרניחובסקי 4 ירושלים

אנו מודיעים בצער על פטירתה של
חברתנו היקרה

אסתר פסחי (שכטר)

ההלוויה תתקיים היום יום ראשון כ"ח באדר תשמ"ז 29.3.87
ותצא מבית התרבות בשעה 15.30.

המשפחה
ובית יפעת

בצער רב וביגון עמוק אנו מודיעים על פטירתו של אבינו וסבנו

יעקב פלד

ההלוויה תתקיים מחר, יום שני, כ"ט באדר תשמ"ז 30.3.87
בשעה 14.00 בבית העלמין בחוף הכרמל, חיפה.

בתו ובעלה: בלה וגדעון ברמל
נכדתו ובעלה: איה ודורון בירגר
נכדתו: אורלי ברמל
נינים: עדי וערן
ומשפחות: רופין, הכהן, ירון ודרייזנר

פניה ספיבק

איננה

אמו של חברנו משקי יריב ז"ל

ההלוויה תתקיים היום יום א' 29.3.87
ב־15.30 ברמת יוחנן

משפחת עברון וב"ב
משפחת עזרלו וב"ב
משפחת יריב וב"ב
בית רמת יוחנן

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

יהודה לדרמן ז"ל

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה
ביום שני כ"ט אדר תשמ"ז 30.3.87 בשעה 15.30
בבית העלמין מגולה בפתח תקוה.
אוטובוס יצא מבית המנוח בכפר מעש בשעה 15.00

המשפחה

לחברנו קרול אהרונוביץ ומשפחתו

אתכם באבלכם הכבד
במותו הטראגי בטרם עת
של נכדכם

עמיחי כהן ז"ל

הארגז בע"מ

דבר DAVAR دافار
מאוחד עם למרחב
העורכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פדהצור
מזכיר מערכת: מרדכי ברקאי
עורך „דבר השבוע": טוביה מנדלסון
מנהל כללי: אהרון קראוס
המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב,
רח' שינקין 45, ת.ד. 199,
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות:
טלפונים ישירים
286156, 281960, 298032
מנויים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך כורש 16
בית מאירה קומה ב'
טלפון 242203 מ 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 2־642111, ת.ד. 33106

אנשי הג'יהאד שנעצרו בצרפת הופעלו במישרין על־ידי איראן

מאת גדעון קרץ, סופר "דבר" בצרפת

בידי צרפת הוכחות לכך שחברי רשת הטרור של "הג'יהאד האיסלאמי", שנעצרה בשבוע שעבר, הופעלו ישירות על־ידי איראן ושגרירותה בפאריס, אך אין בכוונתה להסיק בשלב זה כל מסקנות לגבי קשריה עם איראן בניגוד לתוניסיה, ששישה מאזרחיה היו חברים ברשת.

"תוניסיה עשתה מה שמצאה לנכון ואנו עושים מה שאנו מוצאים לנכון", אמר דובר ממשלת צרפת בני בודזאן. הוא אמר, כי הממשלה תחליט לגבי עמדתה רק לאחר שמערכת המשפט תאמר את דבריה והוסיף שגם בריטניה החליטה על ניתוק יחסיה עם סוריה רק לאחר מתן פסק־הדין במשפט הינדאווי.

איראן הזהירה אתמול את צרפת מפני "פרשנויות עוינות בעתונים". ארגון החזבאללה בלבנון הכחיש, כי אחד העצורים מוחמד מוהאג'ר היה ממייסדי הארגון, כפי שטענו מקורות בטחוניים בפאריס. מוהאג'ר, בן 34, אשר רשום כסטודנט ב"סורבון", נשוי לצרפתיה ובעל אזרחות צרפתית, הוא בנו של שייח' שיעי שנפטר ובן־דודו של אחד מראשי חזבאללה, עלי אמין.

הארגון האשים את צרפת, כי היא "לוקחת בני ערובה מוסלמים" וכי יש לה כוונות תוקפניות כלפי המוסלמים. הארגון איים, כי "יום לא הגיעו יכול לדחוף אותנו להגן על עניננו הצודק, באמצעים שימצא לנכון".

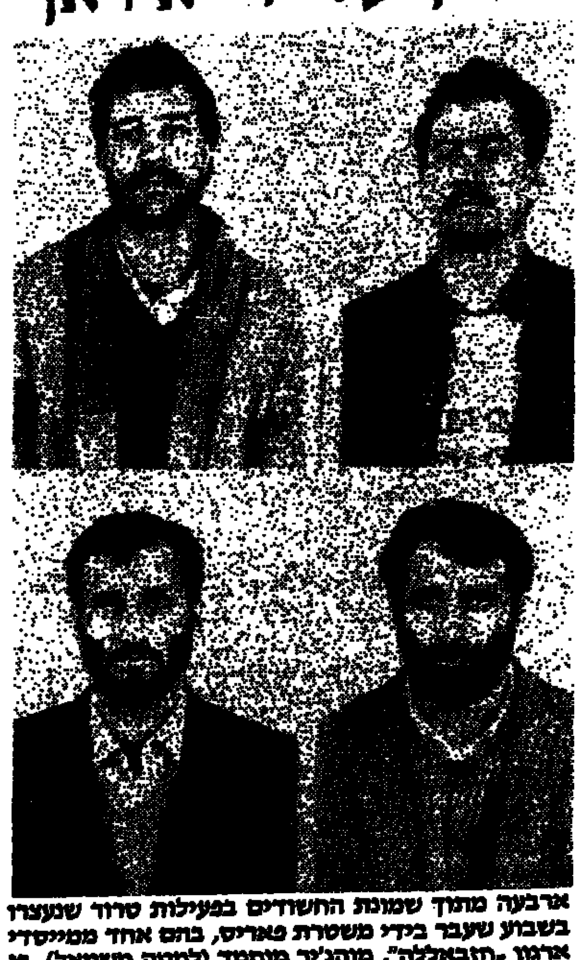

ארבעה מתוך שמונת החשודים בפעילות טרור שנעצרו בשבוע שעבר בידי משטרת פאריס, בהם אחד ממייסדי ארגון "חזבאללה", מוהג'ר מוחמד (למטה משמאל), בן 34, אזרח צרפתי ממוצא לבנוני. האחרים, שלושתם תוניסאים, למעלה מימין לשמאל: בורגיבה סטהי, בן 25, וקילאני תאלדי, בן 28. למטה מימין: סאלח פואד עלי, בן 28. (צילום: א.פ)

בידי כוחות הבטחון יש הקלטות של שיחות מוהאג'ר עם דיפלומט איראני. דובר ממשלת תוניסיה אמר, כי ראש הרשת פואד עלי סלאח קיבל משכורת חודשית משגרירות איראן בפאריס, תמורת מבצעים מיוחדים.

נשיא איראן לשעבר באני סאדר אמר, כי הרשת הופעלה על־ידי נאמניו של ראש הפרלמנט הייאטוללה רפסנג'אני וכי נודע לו, כי לפני שלושה שבועות נשלח מה קומאנדו איראני לבצע פיגועים בצרפת.

לפי דיווחים בעתונות הצרפתית עיכבה הממשלה את ההחלטה על תפיסת הרשת, אף כי היה בידה מידע מפורט על פעילותה, שהגיע ממשטרת גרמניה. הרשת נלכדה בלחץ שירותי הבטחון, שחששו מפיגועים קטלניים. עתה יש נסיון להוריד את הפרופיל בנושא הרשת וחשיבותה, בגלל המשא־ומתן המתנהל בין צרפת ואיראן ובשל בעיית בני הערובה.

השחמטאים אנאטולי קארפוב (מימין) ואנדריי סוקולוב מתמודדים בשלב הסופי של משחקי קדם אליפות העולם ביום ה' בלינארס שבספרד. קארפוב בן ה־35 הצליח להעפיל שוב לדו־קרב האליפות, שייערך בסתיו ובו יתמודד בשלישית נגד האלוף גארי קאספרוב.

ולאדימיר סלפאק – שובת רעב
40 מסורבים הפגינו במוסקווה

מוסקווה (ע"צ). – ולאדימיר סלפאק בן ה־58, מי שנמנה עם חברי הוועדה לפיקוח על ביצוע הסכמי הלסינקי, פתח ביום ו' בשביתת רעב במחאה על סירובם של השלטונות הסובייטיים להעניק לו אשרת יציאה – הודיעה אתמול רעייתו.

לדברי רעייתו של סלפאק טוענים השלטונות, כי בעלה "יודע סודות מדינה" ושאין, לפיכך, לאפשר לו להגר. היא הודיעה כי היא מצטרפת לשביתת הרעב ושביתתם תימשך עד 31 באפריל, יום השנה ה־17 להפקדת בקשת ההגירה הראשונה לישראל על־ידי בעלה.

ולאדימיר סלפאק, שעמד לפני 18 שנה בראש מעבדת מחקר, נידון לחמש שנות גלות בסיביר בשנת 1978, לאחר שהניף מעל מרפסת דירתו במוסקווה כרזה שבה נאמר "תנו לנו להצטרף לבננו בישראל".

כ־40 פעילי עלייה ומסורבי עלייה הפגינו ביום ו' בבוקר מול משרדי "אוביר" במוסקווה – מסרה המועצה הציבורית למען יהודי ברה"מ.

המפגינים הגישו לשלטונות מסמך בעניין מסורבי העלייה ובו רשימת ודרישות המשקפות את המציאות החדשה בברה"מ, לאחר שנכנסו לתוקף תקנות ההגירה החדשות.

שוחרר יוסף ברנשטיין

ביום ו' מסרו מקורביו של הפעיל היהודי יוסף ברנשטיין, שנידון ב־1984 לארבע שנות מאסר לאחר שנמצא אשם ב"התנגדות לכוחות הסדר", כי הוא שוחרר ביום ה' בערב.

ה"טורבוסטאר" של "איווקו"

לוב פרשה מהשותפות ב"פיאט" החותרת לחוזה עם צבא ארה"ב
"המשביר" עומד לקבל נציגות "פיאט" בארץ

מאת אריה אגיה, סופר "דבר"

הסתלקותה של לוב מן השותפות בקונצרן "פיאט" מוסברת ברצונה של החברה האיטלקית להשתתף בהספקת ציוד לצבא ארה"ב. שותפותה של לוב ב"פיאט" הקשתה על כך. כך הסביר בתשובה לשאלות סופר "דבר" ג'אנקארלו בוסקטי, מנהל חטיבת השיווק של "איווקו", החברה לייצור משאיות של קונצרן "פיאט". הוא הוסיף, כי לוב מצידה החליטה לפרוש מהשותפות בשל המצוקה הכספית שלה, הנובעת מהסתבכותה במלחמה המתמשכת בצ'אד ומירידת מחירי הנפט.

בתשובה על שאלה אחרת אמר בוסקטי, כי באיטליה רואים ב"המשביר המרכזי" את המועמד הטבעי לקבלת נציגות "פיאט" בארץ גם בתחום שנוגע למכוניות פרטיות. זאת על רקע הצלחת "המשביר" להחדיר את משאיות "איווקו" לשוק הישראלי. בשנתיים הראשונות לייצוג "איווקו" מכר "המשביר" 500 משאיות בארץ והעלה את נתח־השוק שלהן מ־0.5 אחוז ל־16 אחוז ויותר. השנה מקווה "המשביר" להגיע לנתח־שוק של 20 אחוז.

קונצרן "כור", בשותפות עם "המשביר", מבקש זה שנה ויותר לרכוש את סוכנות "פיאט" בארץ ממשפחת גולדשטיין. גם ב"פיאט" גוברת הנטייה להעביר את הסוכנות לידי "המשביר", במיוחד נוכח הצלחת הגוף השיווקי הזה, שמחזורו השנתי 650 מיליון דולאר, להיכנס לשוק הרכב הפרטי.

"איווקו" היא יצרנית המשאיות השנייה באירופה והשלישית בעולם, אחרי "אינטרנישונאל" האמריקאית ו"מרצדס" הגרמנית. היא מכרה אשתקד 95,000 משאיות בהכנסה כוללת של 4.54 מיליארד דולאר.

טוביה פרידמן פוחד מלינץ' ומבקש למסור עדותו בקונסוליה בניו־יורק

(ע). – "צייד הנאצים" הנודע, טוביה פרידמן, אמר בסוף השבוע בשיחה טלפונית מניו־יורק לגלי־צה"ל, כי אינו מוכן להעיד מטעם ההגנה במשפט דמיאניוק מחשש שייעשה בו מעשה לינץ', והוא מוכן למסור עדות רק בפני הקונסול הישראלי בניו־יורק.

פרידמן נשאל אם נכונה הידיעה, כי ברח מישראל מפחד של איומים על חייו מצד ניצולי השואה. הוא השיב, כי לא ברח. "אינני חושש מן המלשינים האלה", אמר.

בתשובה על שאלה אמר פרידמן: "אנשים מטרבלינקה צלצלו ואמרו: אם אתה תופיע במשפט ותגיד איזו מלה טובה, אנחנו נעשה ממך קציצות. כך עושים? כך מדברים עם יהודים?"

פרידמן אמר, כי במשך 24 שנים פעל כדי לגלות רוצחים נאציים, "ועכשיו אנשי הקאפו מתנפלים עלי, כאילו הם הגיבורים".

"לא ברחתי", אמר, "אבל אני צריך לעשות משהו כשעושים לי הפגנה על־יד הבית. אז יש לי שתי אפשרויות: או שאני יוצא עם האקדח שלי ויורה, או שהם יהרגו אותי. זה טוב כך?"

הוא סיפר, כי מאז הופיע העד אליהו רוזנברג במשפט דמיאניוק ונראה בטלוויזיה, לא נותנים לו מנוח. "הוא אמר שני דברים: שאני כאילו זייפתי את העדות שלו משנת 1947 ושאני מכרתי את העדות לעורך־דין של דמיאניוק, או'קונור, ועוד כלי מיני דברים. כל זה לא רציני. כאשר רואים זאת בטלוויזיה ובעתונות ושומעים זאת ברדיו, אז למחרת, ב־27 בפברואר, כבר ב־6.30 בבוקר היו לי צלצולים מכל מיני טיפוסים. אז מה אני יכול לעשות?"

כשנשאל פרידמן מתי הוא אמור להעיד במשפט, השיב: "אני בכלל לא רוצה להעיד. שני גורמים מאיימים עלי. היהודים אומרים: אם אתה תגיד, שאותו רוזנברג אמר בוינה ב־1947, שהוא שמע ביערות כי הרגו באתים את דמיאניוק, אז זה לא טוב. ואז מצלצל אלי עו"ד או'קונור ואומר: אם אתה לא תעמוד בדיבורך, אוי ואבוי לך. אז מה הולך פה?"

פרידמן אמר, כי ביקש מן הקונסול הכללי של ישראל בניו־יורק ד"ר יגר, לשמוע את עדותו בניו־יורק. "הקהל איננו מבין", אמר. "ממה שהם קוראים בעתונות או שומעים בטלוויזיה, הם חושבים שאני איזה פושע, שקנו אותי ושאני הולך להעיד לטובת דמיאניוק. מה הולך פה? עד שאני אסביר, יעשו לי לינץ', או שיעשו לי הפגנות, אפילו בבית־המשפט".

בהמשך הראיון אמר פרידמן, כי התפקיד שלו הוא להודיע על העדות שמסר לו רוזנברג בשנת 1947 בוינה, ואם זה נכון או לא נכון – "הרי אני לא הייתי בטרבלינקה. אני לא עד. אני לא ראיתי שהרגו אותו. לא ראיתי שהוא מת ולא ראיתי שהוא חי. מה כל ההתנפלות הזאת?"

הוא סיפר, כי יו"ר "יד ושם", ד"ר יצחק ארד, כתב בספרו על טרבלינקה, שעד אחד שלו, אשר גר עכשיו באוסטרליה (חיים שטייר) אמר, כי במו ידיו הרג את "איוואן האיום" – "ועליו בכלל לא מתנפלים".

יו"ר הפרלמנט הקומוניסטית באיטליה נקראה לחפש הדרך להרכבת ממשלה

מאת דן שחר, סופר "דבר" באיטליה

רומא (מיוחד ל"דבר"). – ג'וליו אנדריאוטי לא הצליח להרכיב ממשלה, ונשיא איטליה פרנצ'סקו קוסיגה קרא לנילדה יוטי והטיל עליה בתוקף תפקידה, יו"ר בית הנבחרים (המשרה השלישית במעלה ברפובליקה האיטלקית) לבדוק אפשרויות חדשות להקמת ממשלה.

אלמלא היתה נילדה יוטי אשה וקומוניסטית, היתה הטלת המשימה עליה מתקבלת כאפיזודה נוספת בתולדות המשברים הממשלתיים, הפוקדים את איטליה בתכיפות. לנשיא איטליה לא היה כנראה מוצא אחר. הוא היה זקוק לפסק זמן, במשבר החריף הפוקד את איטליה מדי חודש. הסוציאליסטים ובראשם קראקסי, ראש הממשלה היוצא, לא הסכימו עם אנדריאוטי, צעד שמנע ממנו הרכבת ממשלת רוב, הנשענת על קואליציית החמש (נוצרים־דמוקראטים, סוציאליסטים, רפובליקנים, ליברלים וסוציאל־דמוקראטים), קואליציה דומה לזו שבראשה עמד קראקסי.

הקומוניסטים, שהם המפלגה השניה בגודלה באיטליה, טענו כי יש לחפש אלטרנטיווה לברית החמש, אף כי קשה כיום לתאר קואליציית רוב אלטרנטיווית.

באם לא תצליח להצביע על פתרון כלשהו, תצטרך נילדה יוטי להמליץ על ראש ממשלת מעבר עד אחרי הבחירות. ואם מדובר בבחירות, על איטליה להזדרז. בתחילת יוני מגיע רייגן לוועידת המדינות המתועשות שתתקיים בוונציה. איטליה זקוקה בכינוס זה לראש ממשלה, הנשען על רוב יציב ועל כן, אם יוחלט על בחירות, ייתכן שיוחליטו לקיים אותן כבר בסוף מאי.

מדענים חוזים שואה לטוקיו ברעידת אדמה

טוקיו (רויטר עתי"ם). – מדענים, אנשי עסקים ופקידי ממשלה מאוחדים בדעתם, שקיימת סכנה ממשית של רעידת אדמה בטוקיו, אשר עלולה להרוס את העיר. החשש אינו רק מפני השפעת הדבר על יפאן עצמה, אלא אף מהשלכותיו על כלכלת העולם כולו, אשר עלולה לעבור זעזוע קשה במקרה כזה.

שוטר התאבד בירייה בביתו בדימונה

(ע). – קובי שילה, שוטר מדימונה, התאבד בירייה מאקדח פרטי שהחזיק ברשיון.

האיש, הוא תושב דימונה, המשרת ביחידת בית המעצר של משטרת מרחב הנגב בבאר־שבע. הוא נמצא בשבת בצהריים בדירתו, כשהוא ללא רוח חיים. לידו היה מונח אקדחו הפרטי. במקום לא נמצא מכתב כלשהו שהשאיר אחריו המנוח, אך מהמשטרה נמסר, שככל הנראה השוטר התאבד בגלל דיכאון נפשי. המשטרה פתחה בחקירת נסיבות המוות.

חייל התאבד בירושלים

(ע). – חייל בן 18 התאבד בשבת בירייה בביתו בירושלים. בשבת אחר־הצהריים מצאה האם את בנה החייל, ללא רוח חיים, בביתם שבשכונת קריית משה בירושלים.

חקירת המשטרה העלתה, כי החייל ירה בראשו בנשקו האישי מסוג אמ־16. החקירה מנוהלת על־ידי המשטרה הצבאית.

שלושה תושבי עזה נהרגו בתאונה

(ע). – שלושה מתושבי עזה נהרגו ושלושה נפצעו, אחד מהם פצוע אנושות, בתאונת דרכים שאירעה בליל שבת בצומת בית חנון, ליד עזה.

סמוך לשעה 17.30 ביום שישי התנגש אוטובוס מקומי בשתי עגלות רתומות לסוסים, שנסעו לפניו בכניסה לצומת בית חנון בעזה. נהג האוטובוס סטה שמאלה כדי להימנע מדריסת נוסעי העגלות ובתוך כך התנגש חזיתית במכונית פג'ו פרטית, שהגיעה מהכיוון הנגדי ונחתכה לשניים מעוצמת ההתנגשות.

אחד העגלונים, ואיד אבו־עאמר בן 26, וכן בני זוג מעזה, שנסעו במכונית הפרטית, חסין גריב, בן 37, ואשתו בצריה גריב, בת 25, נהרגו במקום. נהג המכונית הפרטית נפצע אנושות והוא הועבר לבית־החולים העירוני "שיפא" בעזה. נהג האוטובוס נעצר לחקירה.

ועידת ראשי המגבית מחר בחיפה

יותר ממאה מנהיגי מפעל ה"בונדס" בארה"ב ומקנדה מגיעים מחר ארצה לוועידתם השנתית, לקראת מסע המכירות של איגרות "בונדס" לשנת 1987.

המשימה שהציבו לעצמם אנשי ה"בונדס" היא לגייס השנה יותר מ־603 מיליון דולאר, סכום השיא ללא תקדים, שהושג בשנה שעברה.

הוועידה תיפתח מחר בחיפה במעמד ראש עיריית חיפה אריה גוראל ונשיא "הבונדס העולמי" יהודה הלוי.

במשך השבוע ייפגשו ראשי ה"בונדס" בתל־אביב ובירושלים עם ראש הממשלה, ממלא־מקומו, שר הבטחון, שר האוצר ואישים ישראליים אחרים.

דיניץ: חוסיין היה מוכן למו"מ ישיר ואש"ף טרפד

מאת אמיר רוזנבליט, סופר "דבר" בנגב

חוסיין מלך ירדן היה מוכן לשיחות שלום ישירות עם ישראל, בהשתתפות אש"ף, אבל התנגדות אש"ף לכך חייבה את חוסיין להזדקק לכסות של ועידה בין־לאומית – אמר ביום ו' חבר ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, שמחה דיניץ, בהרצאה במועדון המנהלים והבכירים של לשכת המסחר והתעשייה בבאר־שבע.

דיניץ אמר, כי אחרי ועידת "חרות" יהיה קל יותר להגיע להבנה פנימית בין שתי המפלגות הגדולות בנושא הוועידה הבין־לאומית, משום שאיש מראשי המחנות לא יצטרך עוד להיאבק ולהוכיח לידידיו במפלגה שהוא יותר קיצוני מהם.

דיניץ אמר, כי הפער בין עמדות המערך והליכוד בנושא הוועידה איננו כה גדול, והוא הזכיר, כי הליכוד היה מוכן בעבר ללכת לוועידה בין־לאומית בתנאים גרועים מאלה המסתמנים כיום. להערכתו, נוצר כיום מצב חדש, המאפשר להעתיק את הוויכוח המדיני מהתוצאות של המו"מ לאפשרות תחילתו, ובכך יש התקדמות גדולה מבחינתה של ישראל. לראשונה מוכן חוסיין לוותר על התניית כניסתו למו"מ בכך שישראל תתחייב מראש על תוצאותיו. הוויכוח נסב כיום על מרכיביו של המו"מ, כלומר, מבחינתה של ישראל – הסכמה לשיתוף הפלשתינים, תוך התנגדות טוטאלית להכללת אש"ף במשלחות. חוסיין מוכן לוותר על דרישה זו, אך הוא עומד על התנאי של קיום מטריה בין־לאומית לתהליך.

הפליט מהונגריה מאיים להתאבד – אם יגרשוהו

מאת שמעון וייס, סופר "דבר" בצפון

"לא אתפלא אם רז'ו ראץ ישים קץ לחייו, הוא קיבל את פסיקת בג"צ בצורה קשה מאוד וגם בכלא חוששים כי יתאבד" – כך אמר בסוף השבוע תרות לפיד, משקם האסירים מאיילת השחר, שנפגש עם הפליט ההונגרי, המרצה עונש מאסר בכלא אילון בעוון זיוף דרכונים והברחת מכוניות.

כזכור, דחה בית המשפט העליון את העתירה שהוגשה נגד החלטת שר הפנים לשעבר, יצחק פרץ, לגרש את הפליט ההונגרי מהארץ. ראץ נשוי לנוגה דרומי, בת מושב נהלל, והשניים מחכים ללידת בנם הבכור בימים הקרובים.

לדברי לפיד, גילה האסיר ההונגרי סימני יאוש בעיקר לנוכח ההבטחות הרבות שהרעיפו עליו גורמים שונים, כי בסופו של דבר לא יגורש מהארץ. עתה התברר לו כי שר הפנים יכול לגרשו מהארץ בכל עת.

תרות לפיד, יחד עם עמליה אשכול, שהיא בתו של שר החקלאות אריק נחמקין ומסייעת בשיקום אסירים בתנועת המושבים, גיבשו תוכנית לשיקומו של ראץ כשישוחרר מהכלא.

הם אף פנו לשר החקלאות ולראשי תנועת המושבים בבקשה שיסייעו לפליט ולאשתו להוכיח את עצמם.

"אנחנו מתיימרים להיות תנועה התיישבותית מוסרית", אמר לפיד. "צריך להוכיח שאנחנו לא רק מדברים יפה, אלא גם עושים. אם האיש הוא בן־אדם טוב, ניתן לו את ההזדמנות".

לפעמים אתה מרגיש שכל האפשרויות בידיך.

חשבון פתוח

החשבון היחיד המעניק לך:
■ כרטיס "ויזהב" חינם
■ ריבית זכות יומית גבוהה 1.6% לחודש
■ פטור מעמלות ניהול חשבון
■ זכות משיכת יתר אוטומטית של 7500 ש"ח בריבית מועדפת.
■ תקרת אשראי גבוהה במיוחד ב"ויזה עדיף".
■ משיכת מזומנים מוגדלת בכל סניפי בנק לאומי.
■ משיכת מזומנים בכספומט עד 500 ש"ח.

חשבון ללא שיקים. החשבון מיועד ללקוחות שהיקף השקעותיהם 40,000 ש"ח ומעלה.
הבנק רשאי להפסיק הסדר זה ולשנות את תנאיו בכל עת.

לפרטים הכנס לכל אחד מסניפי בנק לאומי ופתח "חשבון פתוח".

ריבית זכות יומית אוטומטית

בנק לאומי

כל העולמות

„אקונומיסט", מיוחד ל„דבר"

■ יוון

לא מדינת כנסיה

ההבנה עד כמה אפשר „למתוח את החבל" עם העם היווני חסכה לראש הממשלה הסוציאליסטי פפנדריאו שגיאות פאטאליות בחמש השנים האחרונות. בשבוע שעבר הימר בצורה רצינית כאשר גרם עימות עם הכנסיה האורתודוקסית־היוונית. הצעת חוק שהוגשה לפארלמנט מורה על החרמת כל אדמות המנזרים לטובת איכרים חסרי־אדמה, והטלת פיקוח על רכוש עירוני בעל ערך של כנסיות ובישופויות. האם הכזיבה „האנטנה" של פפנדריאו?

הרבה תלוי במידת האהדה שיש לכנסיה בין 10 מיליוני היוונים. לפי החוקה, יוון היא ארץ נוצרית־אורתודוקסית. אף שרק ארבעה אחוזים מהתושבים אומרים שהם מבקרים בכנסיה באורח קבע, נשארה הדת חלק מחיי היום־יום. רק בשנת 1982 הנהיגה הממשלה הסוציאליסטית נישואין אזרחיים. בעקבות זה קמו מספר רב של היכלי־נישואין. למרות זאת, כיום רק כשלושה מתוך כל 20 זוגות עירוניים נישאים מחוץ לכנסיה, וכמעט אף לא אחד בכפרים.

נכון הדבר שלכנסיה יש בעיית הסתגלות לירידת מעמדה לאחר שבמשך שנים רבות היתה מנהיגה. אך ברבות הזמן התעשרה השתלטה על שטחים רבים שננטשו על ידי בעלי אדמות תורכים. בזמנים המודרניים נשארה הנצרות ככוח מרכזי למרות סדרה של שערוריות שזעזעו את הכנסיה האורתודוקסית בין שנות ה־50 לשנות ה־70 ולמרות הזעזועים תחת שלטון הכת הצבאית שהוריד את חשיבותה של המנהיגות הכנסייתית.

הסוציאליסטים התחייבו לפני זמן רב לחלק את אדמות הכנסיה. מגעים בין המדינה והכנסיה נסחבים כבר שנים, אך פפנדריאו מרגיש שעכשיו צריך לעשות משהו בנושא. האיכרים אשר סיפקו לו את מירב התמיכה בבחירות 1981 ו־1985, אינם מרוצים. המועקה של מדיניותו הכלכלית של פפנדריאו הגיעה גם לכפרים.

התרופה שלו תוכננה להיבחר בבקור בחגיגות ב־22 במארס לציון 100 שנה למרד האיכרים נגד בעלי האדמות בתסאליה. מטרתו היתה להציג בחגיגיות את תוכנית הממשלה להפקעת מיליון וחצי דונם מרשות הכנסיה לטובת הציבור. אך הוא החליט לדחות את החגיגות בשבועיים שבהם ידון בתגובת הכנסיה על חוק ההחרמה.

בפגישת חירום של סינוד הכנסיה, הכולל 12 בישופים, שנערכה ב־14 במארס, התנגדה הכנסיה לחוק ודרשה ביטולו המיידי. לטענתה האדמות לא ינתנו לאיכרים אלא לקואופרטיבים הנתונים לפיקוח הממשל (ולפי הסטטיסטיקה הרשמית יש מעט מאד איכרים חסרי אדמה ביוון). במיוחד מרגיזה את הכנסיה חקיקת חוק הפוגע במועצות הכנסיות המנהלות רכוש עירוני יקר.

עד כה ההחלטות על השימוש ברכוש זה היו בלעדית בידי הבישופים ובידי שכבה שמונתה על ידם. לפי החוק החדש, ייבחרו או ימונו על ידי הממשלה ארבעה מבין שבעת חברי הוועד המנהל. מנהיגי הכנסיה חוששים מפני ההשפעה הפוליטית שתיגרם בעקבות זה. פגישת הבישופים, ב־18 במארס, שהתכנסה לדון בנושא, החליטה להתנגד לחוק.

היתה הצעה לפיה הכנסיה צריכה להכריז על עצמה כנרדפת, לסגור את הכנסיות ולסרב לתת כל שירות. גורמים מתונים משני הצדדים מנסים למצוא פשרה לפני שהקרע יתרחב ותיווצר הפרדת מדינה ודת. הכנסיה עשויה להסכים להחרמת האדמות אם תרד מן הפרק התערבות המדינה בבחירות הפנימיות. בסופו של דבר, יכול פפנדריאו לזכות בניצחון מוחץ.

■ ארה"ב

הגל: התאבדות נעורים

התאבדות היא תופעה מידבקת. הורים, מורים, פסיכיאטרים ועמיתים לספסל הלימודים – כולם עומדים נדהמים מול מגיפת ההתאבדויות של בני נעורים הפושה ברחבי ארה"ב.

הסדרה החלה בפרבר של בני המעמד הבינוני, בצפון ניו־ג'רזי. ארבעה צעירים – שני נערים ושתי נערות – הגיפו את חלונות מכוניותיהם, התניעו אותן והמתינו בהן למותם במוסך נטוש. ימים ספורים אחר כך, ניסה זוג לשים קץ לחייו באותו מוסך. ההצלה לא איחרה, למרבה המזל.

גם באזורים מרוחקים ממוסך זה – אילינוי, נבראסקה מדינת ואשינגטון – השתמשו צעירים אחרים באותה שיטה כדי למות. לפחות אחד מהם ידע – מתוך קריאת עיתונים – על ההתאבדויות בניו־ג'רזי. מבין ארבעת הראשונים, נערה אחת היתה חברתו של צעיר שנהרג בנפילה – או קפיצה – מצוק שבקרבת מקום.

ההתאבדויות של צעירים גברו מאז שנות ה־50. כיום מורה הסטטיסטיקה הרשמית על כ־5000 מקרים כל שנה. נתון זה מביא את שיעור התאבדות הצעירים לשוויון עם שיעור המתאבדים באוכלוסיה הכוללת. שיעור התופעה בארה"ב אינו שונה בהרבה מאלה שנמדדו בארצות מפותחות אחרות. שווייץ, מערב גרמניה ונורווגיה – לגבי נערים צרפת, דנמרק ויפאן – לגבי נערות.

יצויין כי מקרי התאבדות רבים מופיעים באופן רשמי תחת הכותרת „תאונות" כדי שלא לפגוע ברגשות קרובי המשפחה. יתר על כן, מאחורי כל התאבדות בני נעורים עומדים, קרוב לוודאי, 100 נסיונות התאבדות שנכשלו. שיעור הכשלונות אצל בנות גבוה יותר מזה של בנים.

מדוע מרגישים צעירים בארה"ב – הנחשבת גן עדן לבני הנעורים – צורך לקחת את חייהם במו ידיהם? שאלה זו מעוררת מחלוקת. יש המצביעים על דעיכת הכנסיה; רבים יותר – על ריבוי המשפחות בהן שני ההורים, בהיותם אנשים עובדים, מוצאים רק זמן מועט לשוחח עם ילדיהם ולדון בקשייהם וצרותיהם. גם אל עבר שיעור הגירושין בארה"ב – הגבוה בעולם – מופנית אצבע מאשימה. גם כלפי העוני, המשמש אורח חיים ליותר מרבע מכלל אוכלוסיית הילדים – אפילו שהילדים העניים בארה"ב עשירים יותר מחבריהם בארצות אחרות, אשר בהן שיעור ההתאבדות נמוך יותר.

בין ההסברים ניתן למנות אלכוהול וסמים אשר מסווגים גם כתוצאה של רגשות הניכור וחוסר ההערכה העצמית בקרב צעירים ובכך שייכים פחות לפרק „הסיבה" ויותר לפרק „התולדה", במסגרת הדיון על ההתאבדות. רבים מאלה המסיימים את חייהם במו ידיהם נשרו מבית הספר מתוך אמונה שמוסד זה יביא אותם לכלום, לשום דבר.

איש אינו יכול להאשים את השוטרים הבודדים האמריקאים באדישות לבעיה. אחרי התאבדותה של תלמידה אחת, טלפנו מורי בית ספרה ל־50 תלמידים שלגביהם חשו סכנה. אחרי סדרת המקרים בניו־ג'רזי, הפעילה המשטרה מבצע מידע ויעוץ. בבתי הספר שבנפת וסטצ'סטר שבמדינת ניו־יורק – איזור בו התרחשו ששה מקרי התאבדות בשנת 1984, חמישה בשנת 1985 ושבעה ב־1986 – לומדים ילדים בני 12 כיצד להגיב אם חברים מדברים על התאבדות („רוץ למבוגר הקרוב וספר לו מייד"). אפילו נהגי אוטובוסים לומדים להבחין בסימני סכנה. להורים ניתנת האפשרות לבחור בין מתן יעוץ מקצועי לילדיהם לבין שליחת הילד, על ידי בית הספר, לטיפול בבית חולים.

ארבעה „חשודי טרור מזרח תיכוניים", ביניהם צעירה, נעצרו בשבוע שעבר בפאריס, כשברשותם נשק ותחמושת. (צילום א.פ.)

■ ספרד

עתיד הבסיסים

הבעיה בשיחות בין ספרד וארה"ב – בנושא הכוחות האמריקאיים המוצבים בספרד – היא שכל צד יודע טוב מה רצונו. המינהל האמריקאי היה רוצה שהרוב מבין 12.500 החיילים המוצבים יישארו בספרד. הממשל הספרדי רוצה שחלק מהם יעזוב בכמות שתשביע את רצון העם.

ב־15 במארס, כמה שעות לפני בואו של שר ההגנה וויינברגר לשיחות במדריד, צעדו אלפי ספרדים לעבר הבסיס האמריקאי־ספרדי בטורחון, הנמצא במרחק מועט ממדריד. הם קראו ליציאת כל הכוחות האמריקאיים. וויינברגר אמר שלא בא למו"מ, אלא "לחקירת הסיבות" להבדלים שבין שתי הגישות של המדינות. סיבוב שיחות חמישי עומד להיפתח בשני באפריל.

האמריקאים רואים את בסיס הצוללות ברוטה ליד קאדיז, בסיסי חיל אוויר (מטוסי פ־16 בטורחון, ואת בסיס האימונים והתדלוק בסאראגוסה), יש לקצץ כחיוניים להגנת דרום־אירופה. יש לקצץ בצוות מסייע: התקנים המתפנים ימולאו על ידי אזרחים ספרדים. מזכיר המדינה, ג'ורג' שולץ, רמז לאחרונה שאם ספרד תמשיך בדרכה זו, עלולה ארה"ב להוציא את כל כוחותיה. אפשרות קיימת היא להעביר את הכוחות המוצבים בספרד לפורטוגל, למרוקו או לתורכיה. מלבד העלות, עלולים מגעים בדבר העברת הכוחות למדינה אחרת להיות מלווים בקשיים נוספים.

הספרדים, שאינם מתרגשים מכך, מציעים שעם תום ההסכם האמריקאי־ספרדי על בסיסים משותפים, במאי 1988, הוא יעבור לידיים אחרות. הממשל רוצה שהמטוסים האמריקאיים יעזבו את בסיס טורחון, הנמצא במרחק קטן ממדריד ונוח להפגנות. הם אינם מוכנים לקבל את הרעיון האמריקאי ולהעביר את המטוסים לקרבת סביליה שבדרום. בנוסף, הם רוצים לברר את המעמד המדוייק של ספרד בנאט"ו לפני ההסכמה להחלפת הכוחות האמריקאיים בספרדיים.

הקומוניסטים, כמו גם מנהיג האופוזיציה המרכזית, אדולפו סוארס, מזכירים לראש הממשלה פיליפה גונזאלס, את הבטחתו להפחית את הנוכחות הצבאית האמריקאית בספרד. הודעה זו עזרה לגונזאלס לזכות במשאל העם על חברות ספרד בנאט"ו לפני שנה.

חלק מהספרדים שכחו כי הוסכם על הבסיסים האמריקאיים במסגרת חוזה ידידות ושיתוף שנחתם בתקופת פראנקו. הזרם האנטי־אמריקאי המורגש בספרד אינו משפיע רק על השמאל. חלק מהימין הבדלני מביע זה זמן רב אי־אמון בארה"ב. כאשר למרבה [illegible] באחרונה שהוא הצביע נגד נאט"ו במשאל העם האחרון.

זמן קצר לפני ביקורו, קיבל וויינברגר תמיכה בלתי ישירה מהנשיא מיטראן. בשיחותיו עם ראש הממשלה הספרדי במאי, הזכיר לו מיטראן שהסכם הטילים האירופי בין ארה"ב וברה"מ ישאיר את אירופה יותר תלויה בכוחות הקונבנציונליים שארה"ב רוצה להשאיר בספרד.

זימרה ממלכתית: נשיא פרו אלאן גארסיה מצטרף בקולו למקהלת מאריאצ'י המנעימה לו בבואו לביקור רשמי בבירת מקסיקו. (צילום א.פ.)

מפלגת העבודה הישראלית • מחוז ירושלים

מטה הבחירות

לוועידת ותיקי התנועה והגימלאים

קלפיות להצבעה ביום שני 30.3.87 בין השעות 09.00–19.00

קלפי מס.	סניף משנה	כתובת
1.	בקעה	רח' מרדכי היהודי 10 – מועדון המפלגה
2.	דרום	רח' אבישי 4 המושבה היוונית – מועדון המפלגה
3.	זכרונות	רח' שילה 4 מחנה יהודה – מועדון המפלגה
4.	מערב	שד' הרצל 56 בית הכרם – מועדון המפלגה
5.	מרכז	רח' יפו 62 – חדר מס' 32
6.	קטמונים	רח' אלכסנדריון 1 – מועדון המפלגה
7.	קרית מנחם	רח' הרפובליקה הדומיניקנית – מועדון ההסתדרות
8.	קרית יובל	רח' אורוגואי 1 המרכז המסחרי – מועדון המפלגה
9.	רחביה	רח' אלחריזי 9 – מועדון בארי
10.	קלפי מרכזית	רח' יפו 62 בית המפלגה באולם האסיפות

אסיפות לבחירת ציר אחד או שניים מכל סניף ביום שני 30.3.87 בשעה 6 בערב

סניף משנה	מקום ההתכנסות
גבעת רם – נוות	בבית המפלגה – רח' יפו 62 חדר מס' 6
גילה	בבית הסנה – רח' א. בן אליעזר – מול מרכז קליטה
גבעת שפירא	בבני הגיה – רח' בר כוכבא
ימין משה	בבית המפלגה רח' יפו 62 חדר מס' 4
מבשרת ירושלים	בבית המפלגה רח' יפו 62 חדר מס' 2
מורשה (מוסררה)	במועדון המפלגה רח' שבטי ישראל 26
מעוז ציון	בביתו של הח' אהרון כהן מעוז ציון ב'
מקור ברוך	בבית המפלגה רח' יפו 62 חדר מס' 6
מעלות דפנה – שמואל הנביא	בבית המפלגה רח' יפו 62 חדר מס' 3
נוה יעקב	מועדון המפלגה בנין בנק הפועלים הישן
נחלאות	בבית המפלגה רח' יפו 62 חדר מס' 10
עין כרם	במועדון המפלגה – ככר קטנן
צפון	בבית המפלגה רח' יפו 62 חדר מס' 36
רמת אשכול	בבני הגיה בגבעת שפירא רח' בר כוכבא
רוממה	בבית המפלגה רח' יפו 62 חדר מס' 35
רמות אלון	במעון נעמת רח' הראה 9 (התחנה הסופית)
רסקו (דרום מערב)	במועדון ההסתדרות רח' שמעוני 27
תלפיות מזרח	במעון נעמת רח' קורשי בבל
מזרח ירושלים	בבית המפלגה רח' יפו 62 חדר מס' 31

קלפי מרכזית ביום 31.3.87 בין השעות 09.00–19.00
בבית המפלגה רח' יפו 62 – באולם האסיפות

משה שלף, יו"ר ועדת הבחירות
צבי רגון, יו"ר מטה הבחירות

שערים יציגים ליום 27.3.87

סל	1.6840
דולר ארה"ב	1.6123
מרק גרמני	0.8840
לירה שטרלינג	2.5890
פרנק צרפתי	0.2657
100 ינים יפנים	1.0870
פלורין הולנדי	0.7832
פרנק שווייצרי	1.0600
כתר שבדי	0.2533
כתר נורבגי	0.2347
כתר דני	0.2347
מרק פינלנדי	0.3607
דולר קנדי	1.2338
דולר אוסטרלי	1.1258
רנד דרום אפריקאי	0.7896
10 פרנקים בלגיים	0.4270
10 שילינגים אוסטריים	1.2579
1000 לירות איטלקיות	1.2403
לירה אירית	2.3601
100 פזטות ספרדיות	1.2544
יחידת מטבע אירופית	1.8354
דינר ירדני	4.6434
10 לירות לבנוניות	0.1466
לירה מצרית	0.8142

ועדת משנה לתכנון ולבניה – חולון

ת.ב. 5361

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 162 בגוש 7070 רח' אבן־גבירול מס' 4 חולון הכוללת מתן הקלה כ: א. אחוזי בניה 65% משטח המגרש 419 מ"ר בכל הקומות. ב. הקמת מקלט עילי במקום מקלט תת קרקעי. החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ב'.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' וייצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון
מ"מ ראש העיר ויו"ר ועדת משנה לתכנון ולבניה – חולון

הודעה בדבר שינוי תזכיר ההתאגדות של חברה

לפי ס' 26 מתוק והחברות (נוסח חדש) תשמ"ג־1983

פלרטל חברה לשרותי נקיון בע"מ מדרך יפו 19 חיפה מודיעה על קבלת החלטה מיוחדת לתיקון תזכיר ההתאגדות של החברה האמור ע"י הוספת המלים „לעסוק בשרותי סמירה, ריכוס והדברה" לסוף פסקה ו' של המטרות שלשמן נוסדה החברה.

אנו מודיעים בצער על פטירת חברתנו

רות לבנה

ההלויה היום, יום א' 29.3.87 כ"ח אדר תשמ"ז בשעה 15.30 בגבעת ברנר.

משפחת לבנה
ובית גבעת ברנר

להברנו **שאול גרינברג**
אתך באבלך במות
אשתך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
מינהלת אזור הדרום
ההנהלה העובדים והגימלאים

אנו משתתפים באבלו הכבד של חברנו לעבודה
רובין יעקב
במות אביו
ראובן ז"ל
תנחומינו למשפחה האבלה
תנובה סניף מחוזי ת"א
ההנהלה והעובדים

במלאת שלושים לפטירתה של יקירתנו
שרה שנער ז"ל
נעלה לקברה ביום שלישי א' ניסן תשמ"ז 31.3.87 בשעה 14.30.
המשפחה

למשפחת מדינה
אתכם באבלכם הכבד
על מותה הטראגי ללא עת של
מלכה
הנהלת משען והעובדים

מנת דם
חיים
לאדם

זכרו! תרומת דם אחת מספיקה במנת דם [illegible]

לתרומת דם פנה לסניף מגן דוד אדום הקרוב.

מחר של היום הוא מחר חדש

הלוח הכללי — ידיעות אחרונות — דבר ראשון בבוקר

דירות להשכרה

• בנווה־אבן־גבירול, 4+ גג+ חדר גדול, מטבח, 2 בניינות, שרותים כפולים. (10751) 03-452224

דירות בשכ"ד

• סיירי מדרון בקרבת דיזנגוף 2 בדליה. טלפון 9375 231614 (10681)

• דרושה קומה ויחידה ונקיה לדירת 2 חדרים 052-53853 (10403)

הצעות עבודה

• לעמיתה בהיר־בצי (ליד תל־ה) נדרש מקצועי ידע והכנה בקריאת שרטוט נסיון במפעל תעשייתי כבגר והשים (30575) 03-220777

• לעמיתה בהיר־בצי (ליד תל־ה) דרוש צבעי מקצועי ממ' שנות נסיון בבניית רהיטים ומוצרי עץ 03-220777 (30574)

• דרושה טלפנית בגה עזרה תנאים מצוינים 03-916835 רבנל (30543)

• שולחת הנה המוכרת לעבודה קבד עץ, תנאים טובים (30511) 03-642403

• לסוכן שיווק לאביזרי צנרת בתל־אביב דרוש איש מכירות ורשיון לרכב (30510) 03-582083-4

• דרושים/ות מוכרים/ות מכירה בעסק המזון עם רכב, באזורים דרום והמרכז ובבאר־שבע והסביבה 03-5511155 (30509)

מכוניות

• בהזדמנות אאודי 80 מ־סוף 1986 4700 ק"מ מיטל, חלונות חשמל, גגשי לה מרכזית, מזגן, רדיו סטריאו +צמיגים רחבים 03-223217 (30519) 03-231385

• דולר 74/ 144 אוטומטית (30513) 03-731160

רוצים לקנות

• קונה ציוד למסעדות ולמטבחים בגדר לים 03-814584 ובערב 03-831494 (30512)

רהיטים

• סלון קטיפה חדש האורגינלי 490 ש"ח 03-731594, 03-815585 (30580)

ריפוי והרזיה

• ההלה והצות חדשים לאוהבי תקשורת החייהם מנכ' מתנת ישראלים 5 (30596) 03-244459

• 30.- לשעה מיפשיות שר' בימוריה (30595) 25 עד הבוקר 03-237798

• מכון חדש היפישות שלום יתענג אותך במסל' סטריף ומהנה עד הצהרים הירקון 56 03-657890 (30594)

• "מועדון ההלנות" הירקון 2 רמת־גן מסג'+ סאונה 03-7515001, 03-7516605 (30593)

• מסג' מהנה ומפנק בביתך/ מלון 24 שעות 03-222004 (30592)

• מסאז' מהנה ומפנק מיפיפיות ברמה רק לבחר מלון 03-222891 (30590)

• מסג' מבחורות מרשימות וסקסיות ב־ ביתך/ במלון 03-255791 (30589)

• לנשים מסג'+ פינוק סיפוק מהנה ע"י צעיר נאה, דיסקרטיות 24 שעות 03-458789 (30588)

• בכבע מתנים 20 ש"ח מאוזנה מבר אג' מבחורות יפיפיות והגבירתיין 26 (30587) 03-288616

• רוצה פינוק עד לעצימה צלצל ואני גע למלון 03-655477 (30586)

• מסאג' מסמורטטיות באבסוטיות "בריף" אלנבי 106 03-621461, 03-611196 (30585)

• חדש בבית מלון בעירה אבסוטיות ע"י סטמולסטיות מקלחות צמודות "אי" רחוב אלנבי 42 03-657913 (30584)

• הכל תלוי בסוג העיסוי צוות חדש בשלמה־המלך 46 03-239828 (30583)

• אצלנו הכל אחרת! המסג' המהנה והאוירה שלמה־המלך 46 "אקסויד". (30582)

• חדש "קטיף" מכון המגע עם השקה עיסוי הלוזי ומשודה 03-285683 (30579)

• 30.- מסג' מהנה ומפנק מיפיפיות ב־ דיזנגוף 184 03-222071 (30578)

• הנאה בשלמות ע"י מקסימות עד הבוקר בן־יהודה 76 03-252965 (30577)

• בייתיות מענינות במסג' מבר טעם בביתך/ במלון 03-659213 (30576)

• חדש בתעודה מסג' מקצועי כלבר +סאונה פרטית 053-331316 (30572)

• לאוהבים מסג' מקצועי מהנה ע"י נאות 052-70073 ב־12.00 (30571)

• מסג' מבחורות יפות וצעירות «סאונה», בן־יהודה 26, 03-287740 (30570)

• צוות מהודש יעניק מסג' מהנה ומפנק במבצע שד' בן־ציון 13, 03-285919 (30569)

• צוות חדש לערוך יענק אתכם בסרה אינטימית עד הבוקר, מוה־סאון 23, 03-373805 (30568)

• מבצע ב"מכסף" מסג' צרפתי בשר הון 27, 03-285297 (30567)

• מכון "טיטוף" מסנה +מסג' באווירה נעימה בן־יהודה 73 (30566)

• מסג'ים נוסח המזרח הרחוק, ע"י סטיליסטיות סקסיות, פתוח עד הבוקר דיזנגוף 246, 03-241437 (30565)

• 15.- למסג' צרפתי רק בבבון "גיל" דיזנגוף 93, 03-227910 (30564)

• מתוח? בוא לאווירה דיעל ותופה, העליה 51, 03-375833 (30563)

• ב"סיוף" מבצע 30.- לשעת מסג', מסה־ישראל 2, 03-621717 (30562)

• מסג' עיון מקצועי באווירה נעימה «סאונה» ג'קוזי 03-223723 (30546)

• חדש פרטי צרפתיה המוכנה למסג' בבן־יהודה גם בביתך 03-5460666 (30545)

• 15.- למסג' כסוד סטייל מסקסיות והלמידות, הרצל 98 03-821617 (עד 22.00) (30544)

• חדש דניאל וגלית יפנקוך "סוריבע ידיים" מנודוקה 03-916835 (30542)

• "זכה" 3 קשת של בילוי וליווי בר־ מות ואינטלגנטיות 03-243976 ירושלים 03-235598 (30541)

• בחורה וליווי 24 שעות, הזמנות ללילה 03-660445 (30540)

• במבצע פינוקים מרשמיות שבעיר בביתך/ מלון 24 שעות 03-7521781 03-726867 (30538)

• עיסוי מפנק ברשקורטיות, מגדים חשים מסקסיות לשעה בביתך/ מלון 03-594116 (30537)

• פינוק ביפות ומקסימה בביתך 24 ש' עה רבתך 03-995249 (30535)

• המשרד הטוב לבילוי וליווי עם חתיכות ברמה ביומניטון והקסטלי סיבית 03-235598 (30534)

• בכבון ריבוע ביבוע מהיום למלך כותיך ומשלותייך במהרתבות 03-4547715 (30533)

• מבצע מבחר ישראליות סדר חד יד ביתך 4 ק"א 03-447875 (30532)

• כבה בשיכה אמריקאית "בשרבע ידיים" מיפהפיות דיזנגוף 94 03-229954 (30531)

• חדש מכל' מסג' "בשרבע ידיים" מרעויה דיזנגוף 135 03-236527 (30530)

• עיסוי בביתך ובמלון מבעירות והבר בת עצל 20 03-319969 (30529)

• האלמנה צוות, חדש מסג' מעמג "בשרבע ידיים" אבן־גבריאל 35 03-824006 (30528)

• בלעדי במצוע במבנה מהלכם מהר שר ליכיקה בנה אליגה, הפיתוח בדרגה 03-861946 03-5460226 (30527)

• פרטי עלמה מקסימה במבחנה להעביר אותך לשמיים 03-378468 (30524)

• "חבילי" ליווי ובילוי מצעירות נאות ואינטלגנטיות בדיסקרטיות 03-299802 (30526)

• "בין־סוכות" 24 שעות מסג' ליווי, פינוקים וב"ה, בביתך, במלון 03-452474 (30521)

• בואו להרגיש ברקיע השביעי עמק־ישראל 39 ק"ב 03-825431 (30520)

• ליווי ופינוק במסג' להוב בצעירה לירושלים, שרות לירושלים והשרון דיור שרת מלונות 03-5512590, 24 שעות (30518)

• רק הבנות שלי יודעות לפנק במסג' בביתך מלון 03-243995 (30517)

• חדש- ליווי עיסוי ברמה גבוהה למלון בית 03-241089 (30516)

• ליווי צילום ועיסוי מצעירות בבר־הן מלון 03-238074 (30515)

• "קלאסיק" שרות ליווי 3 שעות בבר־אנג ואינטלגנטיות 03-686048 (30508)

• לביתך/ מלון מצודמנית יפה וחמר ה סקסית וכפנקת ודיסקרטיות 03-457457 (30507)

• צעירה בתוקה תעניק לך מסג' מ־ לון בבית 03-236052 (30506)

• חדש מסג' כרגע וכשרור מעצמות ־נפה ־ותיוונות, יהודה־הלוי 49 03-625574 (30505)

פוליש ונקיון

• "המוצא" במבצע לחגים נקיון ופוליש והדברה בזולים 03-310830 (30573)

תוק הזדמנות שווה בתעסוקה, תשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם מינו או מהותו של התפקיד מחייבים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה המוצעת. המפרסמים צפויים לעונש על פי החוק.

נרשמו לנישואין

• לשכת הרבנות באר־שבע. פרחה מנחם בן חמוס רווק ישראל באר־שבע [illegible] בת שרה רווקה ישראל עיר (30561)

• מורד [illegible] בן [illegible] רווק ישראל באר־שבע, [illegible] בת [illegible] רווקה ישראל באר־שבע (30560)

• בוקרין דניאל [illegible] בן [illegible] רווק ארגנטינה באר־שבע, [illegible] בת משה רווקה ישראל באר־שבע (30559)

• רעננו אריה בן [illegible] מרדכי רווק ישראל באר־שבע, [illegible] בת [illegible] רווקה ישראל באר־שבע (30558)

• גבאי דוד בן [illegible] פרט באר־שבע, [illegible] בת [illegible] רווקה ישראל באר־שבע (30557)

• יוסף אפרים בן יוסף רווק ישראל באר־שבע, [illegible] בת יעקב רווקה באר־שבע (30556)

• פרץ יהודה [illegible] בן יוסף רווק באר־שבע, [illegible] בת [illegible] רווקה בהר"מ באר־שבע

• זוהר מאיר בן אליהו [illegible] באר־שבע, [illegible] בת [illegible] רווקה ישראל [illegible] (30554)

• אבגילוב [illegible] בן [illegible] רווק בהר"מ באר־שבע, [illegible] בת [illegible] רווקה באר־שבע (30553)

• [illegible] אברהם בן [illegible] רווק ישראל באר־שבע, [illegible] בת [illegible] רווקה ישראל באר־שבע (30552)

• זגג כבי בן אלי רווק ישראל באר־שבע, [illegible] בת משה רווקה ישראל [illegible] (30551)

• אבן־עזרא [illegible] בן דוד רווק ישראל [illegible], [illegible] בת [illegible] רווקה ישראל [illegible] (30550)

• יעקובוב [illegible] בן [illegible] רווק בהר"מ באר־שבע, [illegible] בת [illegible] רווקה בהר"מ באר־שבע (30549)

• [illegible] ישראל בן [illegible] רווק בהר"מ באר־שבע, [illegible] בת יעקב רווקה בהר"מ באר־שבע (30548)

• [illegible] יוסי בן [illegible] רווק בהר"מ [illegible], [illegible] בת [illegible] רווקה בהר"מ [illegible] (30547)

שרותים

• הכרזות בלי סוף רק בעלוני "יקסר" עלון המצויים ות' מספר אחד בישראל לקבלת [illegible] 03-733994 (בשבת) 09.00–21.00 04-446023 (30581)

הכרזות

• אשר עסקים מלווה מהמרים ברמה גבוהה מחכה לטלפון ממך 24 שעות מקבלים כרטיסי אשראי 03-222804 (30591)

• איש עסקים מעוניין בידידות עם אלינה שרות מהיר ומהימן 03-734755 לנשים ויהכוו "דורי" (30539)

• "זמני" 3 שעות של בילוי וליווי עם התתיכות שבעיר 03-243976 ירושלים 03-235598 (30536)

ירושלים

ריפוי והרזיה

• ב"מסי המס' מקצועי מרענן ומהנה ממסג'יסטיות המלך־ג'ורג' ירושלים 02-232085 (30525)

• מסג' מקצועי ומרענן ג'קוזי +סאונה המלך־דוד 4 02-248858 (30523)

• נערה חמודה וכייפית מלטפת ב"מנה תשלים" [illegible] 03-375349 (30522)

לממשל יצרני רהיטים
סוכני מכירות
בענף הלוקי חילוף לרכב בגוש הארץ והמרכז
ת.ד. 1160 א.ת.ק. ביאליק 27110

„שמור על חייך, כפי שהאנס שומר על מכוניתו", היא סיסמת מיבצע של „פולקסווגן" לעידוד השימוש בחגורות בטיחות. חגירת החגורה מהרגע שמתיישבים במכונית, נחשבת לאמצעי הבטיחות הפאסיבי הטוב ביותר.

תחבורה בתל־אביב: לא ראו את הנולד

מאת חיים כצמן

בעיות התחבורה המורכבות של תל־אביב מקורן בבעיית היסוד של העיר, המקרינה בין היתר גם על התחבורה: חוסר ראיית הנולד. אין לתל־אביב תכנית־מיתאר, אשר תקבע היכן יהיה מרכז העסקים הראשי (מע"ר). ומשום כך אי־אפשר כלל לתכנן את התחבורה, שכן התנועה בכל עיר זורמת אל מרכז העסקים. התוצאה העגומה: פתרונות אד־הוק, שהן כתחבושת ואספירין למחלה קשה.

כאשר יש תכנית־מיתאר, גורמים ממנה את פתרונות התחבורה. בתכנית המיתאר מאתרים את מרכזי העסקים העיקריים, מתכננים עורקים היקפיים – עם מחלפים לכניסות ויציאות מכל הכיוונים: צפון־דרום, מזרח־מערב – ומטפלים גם בתחבורה ציבורית הולמת.

בשעתם אמרו פרנסי תל־אביב: נקים מע"ר באיזור מנשיה. הבריה יפה ומעוררת גאווה. אך, מאחר שלא היו צירי־גישה ומקומות חניה באיזור זה – הוא פשוט לא התפתח. נמלכו הפרנסים בדעתם ואמרו: איזור מנשיה הכזיב, ננסה מקום אחר. אלא שבינתיים נפתח נתיב־גישה נוח לאיזור מנשיה והמקום דווקא החל להתפתח.

תושבים אינם נענים למשאלותיהם של פרנסים בעלי רצון טוב אלא למציאות טובה בשטח. פתיחת עורק־תנועה מהיר הוא תנאי הכרחי ומנוף לפיתוח כל איזור. באמצעות תחבורה יעילה אפשר לפתור אפילו בעיות של כמה מוקדי הפיתוח. ציר תנועה נוח עשוי, לדוגמה, לתת תנופה לעיירת פיתוח כקרית־מלאכי במרחק 20 דקות מתל־אביב. העיר יבנה היא דוגמא טובה לפיתוח, שנבע בין השאר מנגישות תעבורתית נוחה למרכז.

תל־אביב סובלת ממחלה עתיקת יומין של עודף תנועה ומחסור בחניה. מאחר שהעיר נבנתה כ„פרבר" של יפו, לא ניתנה לה תשתית תחבורתית של מרכז מטרופוליטני מרכזי של הארץ כולה.

בתל־אביב רשומים כ־120,000 כלי רכב, ועוד 300,000 נכנסים אליה מדי יום. לרשות חצי המיליון הזה עומדים היום רק 70,000 מקומות חניה, 30,000 מהם לצידי המדרכות. כמובן, אין די בכך. חסרים לפחות 60,000 מקומות־חניה לתושבי העיר עצמם. תל־אביבי, לדעתי הצנועה, זכאי לחנות חינם ליד ביתו – אך לא בהכרח ליד משרדו או מקום עבודתו.

כדי להגדיל את מספר מקומות החניה בעיר יש לעודד גם יוזמה פרטית. העיקרון של ביקוש והיצע חל גם על מקומות־חניה: מכיוון שהוא מיצרך שבמחסור, אנשים מוכנים לשלם בעדו. מכאן, ששעל העירייה לעודד פעולות עסקיות בתחום החניה להרבות בהקמת חניונים, כדי שתהיה חניה לגובה – וכל המוסיף הרי זה משובח.

אם בעלי נכסים, הסמוכים לחניונים, יחוייבו לרכוש מקומות חניה במגרשים – החניונים יהיו רווחיים, יזמים ירצו לבנותם ויהיו יותר מקומות חניה בעיר. גם העירייה תצא נשכרת מכך: ישלמו לה מסים ובחפץ לב.

התחבורה הציבורית בעיר אינה מספקת את הצרכים וקואופרטיב „דן" עם מאות המוניות אינם התשובה ההולמת את צרכיה של העיר כיום, בוודאי לא בשנים הבאות עלינו לטובה. דרושה רכבת תחתית או רכבת עילית (מונוריל), בשילוב רכבת־הפרברים.

יש ליצור מצב, שבו יהיה הציבור מוכן לא להשתמש ברכבו הפרטי בתוך העיר ויסתפק בהחניית המכוניות בשוליה. תחבורה ציבורית יעילה תמשוך אליה רבבות בעלי רכב, שיעדיפו להחנות את מכוניותיהם בחניונים. כך עושים בערים רבות בעולם, כך מן הראוי לעשות בתל־אביב.

דוגמה לחוסר ראיית הנולד הוא כביש חוצה־שומרון עם הכניסה לתל־אביב. האם שאל עצמו מישהו, לאן יתנקזו כלי־הרכב שינועו בציר זה? או, כאשר כבר רוצים להחמיא לנתיבי־איילון – ומגיע לעושים מלוא חופניים של מחמאות – מותר לשאול, הרי מעמידים לרשות התחבורה ציר מצפון לדרום – ומה עם ציר ממזרח למערב? הוא שאמרנו: חוסר ראיית הנולד.

(הכותב, הוא יו"ר האגף המוניציפלי של מפלגת העבודה בתל־אביב)

„פז'ו" – המכונית האהובה על הגנבים

מאת אריאלה וולטן

„פז'ו" היא המכונית האהובה על גנבי ישראל ורמת־השרון היא זירת הפעולה המועדפת שלהם, מסתבר מסקר שערכה חברת הביטוח „המגן".

מסתבר, כי 29 אחוז מכלל המכוניות שנגנבו אשתקד היו מתוצרת „פז'ו", אף על פי שהן מהוות רק 7 אחוזים מצי הרכב של כבישי ישראל. השניה בפופולריות בקרב הגנבים היא ה„סובארו", המהווה 24 אחוז מכלל המכוניות שנגנבו, למרות שחלקה על הכבישים מגיע רק ל־13 אחוז.

בעוד שבסך הכל פחתו אשתקד גניבות הרכב ב־3.6 אחוז, הגניבות ברמת־השרון גדלו ב־80 אחוז, בהרצליה ב־46 אחוז, ברעננה ב־43 אחוז, באשקלון ב־40 אחוז, בחדרה ב־36 אחוז ובאשדוד ב־35 אחוז.

„בירה טובה"

יותר מ־5000 פאבים בריטיים, המוגים ללקוחותיהם משקאות מסורתיים, כלולים ב„מדריך לבירה טובה", שיצא לאור מטעם אגודה, שמטרתה לקדם את עסקי הפאבים. המדריך כולל פרטים על שירותים כמו גינה, ארוחות, מיתקנים למשחקי ילדים וכן מידע על מפעלי בירה בבריטניה, ביניהם 70 פאבים המבשלים בעצמם את הבירה המוגשת אצלם.

„סוויסאיר" מתלבטת: „מד־11" או „א־340"

מאת אריה ארד

חברת־התעופה השווייצית „סוויסאיר" תודיע תוך זמן קצר, אם תצטייד ב„א־340" מתוצרת „איירבאס" או ב„מד־11" מתוצרת „מקדונל־דאגלס" האמריקאית. נשיא „סוויסאיר", הקברניט רוברט שטאובלי, אמר לי כאשר ביקר בארץ לפני שבועיים, כי ההחלטה תיפול על־פי שיקולים עיסקיים בלבד. שטאובלי אומר, כי למרות שהחברה היא המוביל הלאומי השווייצי, מצויים שלושה רבעים מן הבעלות עליה בידי בעלי מניות פרטיים. משום כך מתנהלת החברה כגוף עסקי לכל דבר ללא כל שיקול אחר.

אם לומר את האמת, לא אהיה מופתע, אם תבחר „סוויסאיר" ב„מד־11". בידי החברה אמנם מצויים כמה מטוסי „איירבאס", אולם באורח מסורתי היא מרבה להצטייד במטוסי „דאגלס", שהתמזגה עם „מקדונל". בעבר הטיסה „סוויסאיר" את כל דגמי ה„די־סי" לדורותיהם – כמה מהם היו לאגדה, כמו ה„דקוטה" המפורסמת – וגם היום היא מרבה להשתמש במטוסי יצרן זה.

בעוד שה„א־340" אמור להיות מטוס חדש לחלוטין, שמנועיו פותחו במיוחד למענו ותא־הטייס שלו הוא המלה האחרונה של הטכנולוגיה האלקטרונית בתעופה, יהיה ה„מד־11" דגם מתקדם יותר של ה„די־סי־10" ועיקר החידוש בו יהיה תא־הטייס המשוכלל יותר. החברות האירופיות מעדיפות את הדגמים האלה על הדגם המקביל של „בואינג", ה„767". הסיבה היא, שה„767" הוא דו־מנועי ועדיין מוטלות עליו מיגבלות מסויימות בטיסות הטרנס־אטלנטיות. הצורך להימצא במרחק של 90 או של 120 דקות משדה־תעופה פתוח, מכתיב לו במסלול הטרנס־אטלנטי נתיב, שאינו תמיד הנוח ביותר מבחינה מסחרית. מטוסי „מקדונל־דאגלס" התלת־מנועיים משוחררים ממיגבלות אלה.

גם ל„בואינג" יש כמובן מטוס המצוייד ביותר משני מנועים, אולם החברות האירופיות אינן נלהבות להפעילו בקווים הטרנס־אטלנטיים בשל המספר הרב של הנוסעים, שהוא נאלץ לבלוע כדי לכסות את הוצאות הטסתו. באירופה נטשו זה כבר את שיטת ההפעלה האמריקאית, שעיקרה הטסת נוסעים מעטים במטוסים קטנים ובינוניים מיעדים שונים אל נמל שער, שם המתקבצים הנוסעים כדי למלא את המטוס הגדול המטיס אותם יחד אל מעבר לאוקינוס, שוב לנמל שער. משם מפזרים אותם שוב במטוסים קטנים ובינוניים ליעדיהם השונים. הנוסע האירופי אינו אוהב שיטה זו. הוא רוצה לטוס מנקודה לנקודה והוא רוצה, שחברת־התעופה תתאים את מועד ההמראה לנוחותו, לא להיפך. פירוש הדבר, תכיפות בטיסות במקום גודל המטוס. תכיפות מחייבת דיוק מיבצעי גבוה, שכמותו אי־אפשר לדעת האירופים להשיג במטוס דו־מנועי, לפי שעה. הם מעדיפים איפוא את המטוס התלת־מנועי של „מקדונל־דאגלס".

על פלח־שוק זה מבקשת „איירבאס" להתמודד. לשם כך פיתחה את המטוס הבין־יבשתי הראשון שלה, ה„א־340" בעל ארבעה מנועי טורבו־פרופ. „לופטהנזה" ו„איר פראנס" כבר הודיעו על כוונתן להצטייד במטוס זה. עכשיו מחכים לאחרות כדי להחליט, אם מחיר של המטוס יוכל להיות תחרותי. לשם כך דרושה כמות מינימלית של הזמנות. „סוויסאיר" היא אחת הלקוחות הפוטנציאליות החשובות. אבל היא עלולה להכזיב.

מתוך שיחה עם נשיא החברה השווייצית ועם מקורביו אני מתרשם, ש„סוויסאיר" נוטה לשמרנות במדיניות ההצטיידות שלה. „לא המטוס החדיש ביותר הוא גם הטוב ביותר מבחינה מסחרית", הם אומרים באורח פרטי. „הנסיון שלנו מלמד, כי מטוס חדיש ביותר אולי זול ברכישה, אולי הוא צורך פחות דלק, אבל תחזוקתו יקרה יותר".

ועוד אומרים השווייצים באורח פרטי, כי הגרמנים והצרפתים מושפעים במדיניות ההצטיידות שלהם גם משיקולים פוליטיים. „גם אם יכחישו זאת עד שפניהם יכחילו". ואכן, סגן־נשיא „לופטהנזה" ריינהרט אברהם מדגיש ללא הפסק, כי החלטתו בזכות ה„א־340" היא עניינית ללא כל שיקול זר פוליטי. אולם אברהם גם אומר, שהיה רוצה להפחית את שליטת „בואינג" בשוק ומשום כך יש לעודד הן את „איירבאס" והן את „מקדונל־דאגלס". ואכן, האירופים כבר הצליחו בשנים האחרונות להקטין את נתח־השוק של „בואינג" מ־70 אחוז ל־63 אחוז. שאלת ה„א־340" עשויה להתפתח לנקודת־מיבחן בהתמודדות הזאת, משום כך כה מעניין לעקוב אחרי מה שיקרה בשנה־שנתיים הקרובות.

המטוס החדש של „איירבאס" לטווח בינוני, ה„א־320" עם נחיתתו מטיסת־הבכורה בימים אלה. במטוס יהיו כ־150 מושבים וייחודו בניהוג האלקטרוני, שהיה עד כה נחלת מטוסי־קרב בלבד. כן מצוייד ה„א־320" במערכת ממוחשבת בלבדית להתגברות על מצבים של גזירת־רוח ומיקרו־סופה.

צילום־רדיו של „אסושיאייטד פרס"

מחלקת־עסקים לכלבים ולחתולים

חברת־התעופה הבריטית „בריטיש איירווייז" – מי אם לא היא? – פתחה מחלקת־עסקים בת חמישה כוכבים ל...כלבים ולחתולים. לא זו בלבד, שהשיטה החדשה תיטיב עם בעלי החיים, אלא אף תוזיל את הטסתם.

לכלבים ולחתולים יוצאו „דרכונים" מיוחדים, שבהם יצויינו, לבד מתכנית המסע גם החיסונים שקיבלו החיות. לבעלי חיים עצבניים יוסופקו דיילים מלווים מבית לבית, אולם הרגועים יותר יוכלו לטוס ללא ליווי, כמו ילדים, ויזכו בטיפול אוהב מצד צוות הדיילים. כלבי עיוורים וחרשים יקבלו מושב ללא תוספת מחיר ליד אדוניהם.

החברה הכינה הבילות מיוחדות של ציוד הטסה לכלבים. החבילה כוללת „דרכון", מזרן פלאסטי, קערה, תגים וחומר קריא/עה.

לרוב הטיסות יוכלו הנוסעים ותביביהם להתייצב יחד בדלפקי־נמל־התעופה היתרו. שם אמנם ייפרדו למשך הטיסה, אך הם יוכלו לשוב ולהתאחד במירב המהירות עם קבלת־המטען בתום הטיסה. עד כה היה צורך להביא את בעלי־החיים למסוף המטען ארבע שעות לפני הטיסה ולעיתים קרובות לא טסו כלל באותו המטוס. „דבר זה גרם מורת־רוח חשנו, שאנו טועים", אומר מנהל המטען של בי. איי. ג'וף ברצ'ל. „אנו עם של אוהבי כלבים ורוב באנשים אינם יכולים לשאת את הפרידה מחביביהם".

נאבקים על הישראלים

רבות נכתב בשנים האחרונות על התנהגותו הגרועה של התייר הישראלי. מסתבר, שבחוץ־לארץ לא שמעו על כך. אני מסיק זאת מן התחרות על כיסו של התייר העברי הקטן, שהדיה מגיעים לאוזני מכל עבר.

אחוז אחד מכלל התיירים המגיעים לבריטניה הם ישראלים, 120 אלף בשנה. לא זו בלבד שרשות התיירות הבריטית מקדישה מאמץ גדול למדי להגדיל נתח זה מהשוק הישראלי, אלא שבאיחור של כמה שנים מתעוררת עתה גם חברת־התעופה הבריטית „בריטיש איירווייז". לאחר שנים של הזנחה, בטענה שהקו אינו רווחי די, מבקשת עכשיו החברה לפתוח במיתקפה על הנוסע העברי הקטן. ראשי הסניף הישראלי יוצאים בימים אלה ללונדון לבקש מועדי טיסה נוחים יותר, במקום טיסות הלילה שבהן מזכה אותנו החברה הבריטית, וכן להוסיף טיסות.

ולא עוד, אלא חברת־התעופה הבראזילית „ואריג", שאינה מקיימת כלל טיסות לארץ, זימנה את כתבי התעופה כדי לנסות לעורר עניין בביקור בבראזיל בתקופות שמחוץ לקרנבאל. מסתבר, ש־800 ישראלים ביקרו השנה בקרנבאל, בהשוואה ל־500 אשתקד. הבראזילים סבורים, שיש להם מה להציע גם מחוץ לעונה זו.

„ואריג" בדקה ומצאה, כי 12 אלף ישראלים יוצאים מדי שנה לדרום־אמריקה, שליש מהם לבראזיל. 85 אחוז מנוסעים לדרום־אמריקה הם יוצאי תת־היבשת. הם רוצים להגביר את נסיעותיהם של הישראלים שאין להם משפחה באמריקה הלטינית.

הבראזילים מבקשים [illegible] בארבע ערים שלהם במחיר כולל של 2,200 דולר. אשתקד היא עלתה רק [illegible] התבילה ולטוס סתם במחיר 1,280 דולר דרך אירופה. הקטע שבין הארץ לאירופה מתבצע על־ידי „אל־על" ואילו הקטע שבין אירופה על־ידי „ואריג". שיתוף־הפעולה בין שתי החברות מטיס מחצית מהנוסעים בין ישראל ובראזיל.

פלייט תומך בלביא ותוקף את ארה"ב

מאת רחמים בז

פרוייקט ה„לביא" זכה השבוע בתמיכה מפתיעה מכיוון בלתי צפוי, כאשר שבועון התעופה הבריטי רב־המוניטין "פלייט אינטרנשונל" יצא בשבחו במאמר־מערכת. "זה פרוייקט, המשתווה למתוחכמים שבפרוייקטים שפותחו במדינות בעלות תעשיה אווירונאוטית מתקדמת", כותב "פלייט".

במאמר, הרצוף הבנה למניעי ישראל והתקפה חריפה ביותר על התנהגותה של ארה"ב, כותב השבועון רב־ההשפעה, כי פרוייקט ה„לביא" הוא "מקור לגאווה לאומית ותעשייתית של מדינת ישראל. כמו כל מדינה אחרת, חייבת היא להחליט בעצמה ולעצמה, כיצד תשתמש בכספי הסיוע של ארה"ב. לא אחרים יחליטו בשבילה מה לעשות בכספים אלה".

בנתחו את התנהגותה של האמריקאים כותב "פלייט", כי "לארה"ב, על התעשיות הבטחוניות והתעופתיות שלה, משתמשת בכוחה בצורה ארוגנטית גוברת והולכת. היא מעמידה תנאים ומציגה תכתיבים לתכניות הפיתוח של מדינות אחרות בתחום התעופתי. ארה"ב אינה מעוניינת בפיתוח תעשיה אווירונאוטית ביפאן, למשל. ואילו לדרום־קוריאה היא מתייחסת כאל טריטוריה אקסקלוסיבית לשיווק אמריקאי בלעדי". "פלייט" מציין עם זאת, כי לארה"ב יש עניין לטפח את הפיתוח המשותף של מטוסים בכמה מדינות אירופיות, שכן אלה עשויות לשמש לה ספקי ציוד מתקדם ומתוחכם - "אך בד בבד היא עומדת על צימצום התחומים, שבהם יהיו רשאיות מדינות אלה לפתח שווקים".

בהקשר זה רואה השבועון את יחסה של ארה"ב ל„לביא". "כעת לוחצת ארה"ב על ישראל לבטל את פרוייקט ה„לביא" ולרכוש תחתיו מטוסים אמריקאיים. כאילו לא די בכך, היא מוסיפה להטיל על ישראל הגבלות בתחום יצוא הנשק מתוצרתה למדינות אחרות", הוא קובע במרירות.

בסיכום המאמר כותב "פלייט": "זרועה הארוכה של ארה"ב כמוה ככוח עליון השולט בכולם. עד שלא ירוסן כוח זה, יראו עצמן המדינות הקטנות מחוייבות בפיתוח אמצעים להגנתן העצמית. לשם כך שומה עליהן להישען פחות על הדולר האמריקאי ויותר על עצמאותן הפנימית. כתוצאה מכך יהיה פיתוח מואץ של תעשיית הנשק וגידול מיותר בתכניות הצטיידות צבאיות, שלא תמיד הן הכרחיות".

„נצח ישראל" בהר חברון

מאת דוד מושיוב

דרך להביא צעירים יהודים מארצות הגולה להתיישב בישראל ולראות את בה את ביתם, מציע שלום ואק, ראש מועצת קרית־ארבע. הוא מבקש להציע באמצעות תכנית תיירותית בשם „נצח ישראל" את הנוער שעליו יעלו לישראל.

„נצח ישראל" נועדה לאנשים, המוכנים לשהות בארץ שלושה עד חמישה שבועות. הם ישוכנו במידרשת חברון, שם ילמדו על מורשת ישראל תוך כדי סיורים ברחבי הארץ. עד כה ביקרו בארץ במסגרת זו שבע קבוצות של צעירים. כל קבוצה מנתה 30־35 איש. המפעל קשור לתנועת העליה לישראל.

תכנית זו אינה מוגבלת רק ליהודים. מסתבר, ששתי קבוצות של נוצרים מצרפת כבר השתתפו בה.

„בסיור למצבה, למשל, מראים את ים הקללה ואת ים הברכה. התיירים מבקרים גם במכון לפיתוח הנגב, רואים תכניות לפיתוח חקלאי במדבר".

אנשי קרית ארבע ודרום הר חברון סבורים, כי האזור יפה הן לתיירות־פנים והן לתיירות־חוץ. בחברון הם מציעים לבקר במערת המכפלה, ברובע היהודי, בבית הדסה, בשוק ובקרית ארבע. דרומה משם מוצע לבקר בסוסיה. כאן נתגלה בית־כנסת, שנבנה במאה הרביעית לספירה. הוא שוחזר ויש בו פסיפס נאה. בסוסיה גרו בין המאות השניה והתשיעית אלפי יהודים. הם שכנו במערות מחומת מוג־האוויר הקשה, חום כבד בקיץ וקור עז בחורף. יש תכנית לשחזר כמה מערות ולהמחיש בהן את אורחות־החיים של התקופה. מקורים, שתוך כמה חודשים ייפתח האתר למבקרים.

בחברון יש מלון בשם „אשכולות" ובו 48 חדרים. במידרשה בחברון יש אכסניה ובה 250 מיטות. גם בסוסיה, שהוא מושב קהילתי, יש מידרשה במתכונת של בית־ספר־שדה ובו 250 מיטות.

עונת נדידת הציפורים נותנת אותותיה באילת, שהיא אחד המקומות היחידים במינם בעולם הצפרות. בתצלום נראית אחת מקבוצות הצפרים, הבאות מאירופה בלווית מדריכים כדי לעסוק בצפיה בצפורים, בסככת הצפורות ליד מטעי התמרים של קיבוץ איילות.

צילום: שמואל ונגר

המכונית – מדריך תלת־ממדי

מכוניות נמצאות בכל מקום. כל אחד מכיר ורואה אותן כדבר מובן מאליו, אך מעטים יודעים כיצד הן פועלות ואיך הן בנויות. בימים אלה יצא־לאור ספר בשם „המכוניות", שהוא מדריך, הכולל דיאגרמות, דגמים וציורים בלווית תמליל, המתארים כיצד פועלים החלקים העיקריים של הרכב. הוא מומלץ ללומדים לקראת מבחן נהיגה.

כאשר יהפוך את דפי „המכונית", יעלה בידי הקורא לראות חלקים שונים של המכוניות ובהזזתן יבין את פעולתה. באחד הדפים מצוי מנוע תלת־ממדי, שכל חלקיו מתוארים. הוא מצוייר בצבע מיוחד לשם ניסיון. בדפים האחרים מוצגת פעולתם של כל חלקי המנוע.

כשי חינם, כלול בספר דגם מכונית להרכבה עצמית. לצורך הרכבתו אין צורך בדבק, אלא במעקב אחר הוראות מפורטות הכלולות בספר. חלקי המכונית החשובים נראים בדגם והוא יסייע בידי הקורא להכירם ולזהותם.

הפרקים העיקריים בספר מוקדשים למנוע המכונית, להתנעת המכונית, לתיאור פעולת המנוע, למצמד, להנעה קידמית ואחורית, לפעולת ההילוכים, להיגוי, לבלמים, לצמיגים ולמיתלים.

חברת החשמל לישראל בע"מ

חברת חשמל לישראל בע"מ
מחוז הדרום

מכרז 800/68/87

גיזום וכריתת עצים
באזור פתח תקוה

קבלנים הרשומים כחוק, בעלי נסיון רב וכושר ביצוע מעולה של עבודות גיזום וכריתת עצים בשטח עירוני מתבקשים להגיש הצעותיהם למכרז הנ"ל.
פרטים וטפסי המכרז אפשר לקבל במזכירות מחוז הדרום ברח' קרמנצקי 7 ת"א חדר 203 טל. 03־263767 תמורת תשלום של 172.5 ש"ח (כולל מע"מ).
את הטפסים אפשר לקבל עד יום 24.4.87 שעה 12.00.
החברה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

הערה: משרדי החברה יהיו סגורים לרגל חופשה מ־12.4.87 ועד 20.4.87.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי נתניה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית / מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה כאשר שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומי הנקרא „שינוי תכנית / מתאר מקומית מס' נת/537/8".
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
גוש 7932, חלקות 262 – 257.
הכתובת: יחזקאל, נתניה
עיקרי הוראות שינוי התכנית
קביעת אזור מגורים ג' – 1 במסגרת שיקום שכונות.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3177 התשמ"ה, עמ' 1676 ובעתון בוקר על המשמר בתאריך 11.3.85
ובעיתון ערב ידיעות אחרונות בתאריך 10.3.85
בשפה הערבית בעתון בוקר נוסף הארץ בתאריך 10.3.85
שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
ד. שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי באר־שבע
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס' 140/03/5 שכונה ד' שינוי מס' 13 לתכנית מפורטת.
עיקרי הוראות התכנית:
הגדלת מגרש 68 שיעודו בית כנסת וחלוקתו לשני בתי כנסת, הגדלת החניה והקטנת השצ"פ הסמוך, שינוי אחוזי בניה וקו בנין.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
שטח התכנית: 4.870 דונם.
גוש: 38082.
שכונה ד' – רחוב הסנהדרין.
אשר הודעה על הודעתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט פרסומים מס' 3404 מיום 27.11.86 עמוד 271. השינוי האמור שבו הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה באר־שבע וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים. התנגדות תוגש בכתב בפירוט ובצירוף תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.
שלום דניגו
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי מצפה רמון
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מצפה רמון הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' – 3 לתכנית מפורטת 102/03/27.
ביחד עם התשריט המצורף אליו.
עיקרי הוראות השינוי:
שינוי יעוד משצ"פ לשטח לבנייני ציבור.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
שטח התכנית: 1.760 דונם.
גוש: 39593
כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין, בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המחוזית האמורה. ההתנגדות תוגש בכתב בפירוט ובצירוף תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.
שלום דניגו
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

עיריית חיפה – משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר – 04־640775
הודעה עירונית 2/87
הערה עירונית – 2/87
הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: מהנדס העיר (עיריית חיפה) לאשר סלילת רחוב הדרך רחוב מספר 816, כרמל־מערבי.
הבקשה כרוכה בשימוש חורג משביל גישה להרך.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00־11.30.
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, יגישנה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
איתמר ינוביץ – מהנדס העיר
משה גלזנר
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה
ז באדר התשמ"ז
8 במרץ 1987

הועדה המקומית לתכנון ולבניה של נהריה
הודעה על פי סעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבנייה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה, למתן הקלה בקווי בנין
דהיינו הקמת 5 קוטגים מחוברים בקו בנין מינימלי דרום מורח של 4.5 מ' במקום 5.0 מ' המותרים שעל החלקה: 198 בגוש: 18175 רחוב שלמה 6 נהריה.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה המקומית, בעיריית נהריה.
כל מי שיש לו התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.
ת. לבב
יו"ר הועדה (משנה) המקומית לתכנון ולבניה נהריה

מרחב תכנון מקומי – השומרון
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה – 1965, כי הוגשה בקשה ע"י עבאש פתחיה ועמאש התאם, חלקה 74 בגוש 10399 בג'סר אל זרקה שבאישורה יש משום הקלה לענין שימוש חורג: שימוש במבנה קיים באיזור מגורים כמגזן.
התנגדות מנומקת בכתב אפשר להגיש תוך 14 יום מפרסום הודעה זאת לועדה המקומית השומרון (ת.ד. 58, זכרון־יעקב – 30950).
שלום גרילי
18.2.87
יו"ר הועדה המקומית השומרון

מכון מנדל

ראש עיריית פתח־תקווה הורשע בתקיפה בשל הסטירה לרוזנברג

(עע). – שופטת בית־משפט השלום בנתניה, עדנה בקנשטיין, הרשיעה שלשום את דב תבורי, ראש עיריית פתח־תקווה, בתקיפת עצמון רוזנברג, בעת ראיון בשבועות־תרבות בעיר.

השופטת פסקה, כי ראש העירייה עבר עבירת תקיפה, בכך שסטר לעצמון רוזנברג באולם „שחר" בעיר ב־23 בנובמבר 1985.

בפסק־הדין נאמר, כי לא עמדה לראש העירייה הטענה, כי סטר לעצמון רוזנברג, להגנת עצמו ולשמירה על שלום הציבור. השופטת אמרה, כי האמינה לעדים שהיו באולם בעת האירוע ומדבריהם התברר כי רק לאחר שסטר ראש העירייה לרוזנברג, קמה מהומה באולם. קודם לכן היה האולם רגוע.

תבורי אמר בתגובה על ההרשעה, כי הוא רואה בכך „הרשעה של כבוד". פרקליטו של רוזנברג עו"ד שמואל ליבנה, הודיע בבית־המשפט כי יפנה ליועץ המשפטי לממשלה, על מנת שיקבע, אם בהרשעה יש משום עבירה שיש עמה קלון. על־פי חוק הרשויות המקומיות, אין מקום לראש עירייה שהורשע בעבירה שכזו לשמש בתפקיד ציבורי כראש עירייה.

4 פעמים ניסו לפטר את חושף השחיתות עמר – ועכשיו לוקחים רכב העבודה שלו

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

מינהל מקרקעי ישראל מנסה שוב להתנכל לאלי עמר, אחד העובדים שחשף שחיתויות במחוז הצפון של המינהל, והפעם באמצעות נטילת רכב העבודה שלו, אשר בלעדיו לא יוכל למלא את תפקידו כעורך מקרים.

צעד זה נעשה למרות שמבקר המדינה קבע, שאין לפגוע בתנאי העסקתו של אלי עמר בכל צורה שהיא. בימים אלה מתנהל בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב דיון בבקשת אלי עמר להסיר את החרם שהטילו עליו עובדי מינהל מקרקעי ישראל במחוז המרכז.

ארבע פעמים ניסה מינהל מקרקעי־ישראל לפטר את אלי עמר, למרות שהדו"ח שהוציא מבקר המדינה בעניינו סופי ואינו ניתן לשינוי. במהלך הדיון המשפטי הוא ממשיך לפעול במחוז תל־אביב של המינהל ומנהלו שם כבלעדיבן בתפקודו. בית־המשפט מתח באחרונה ביקורת קשה על ועד עובדי מינהל מקרקעי ישראל במחוז המרכז, שהחליטו להטיל על עמר חרם.

דובר מינהל מקרקעי ישראל, עמיקם שפירא אמר שלשום בתגובה, כי אלי עמר הוא עובד הקרן הקיימת לישראל שהושאל למינהל מקרקעי־ישראל עם עובדים אחרים ומאחר שיש צמצומים בכלי רכב ובעובדים, לא נותרה למינהל מקרקעי ישראל כל ברירה אלא לנסות לעמוד בצמצומים אלה.

הרוב ב„מנועי בית־שמש" דחו הצעת ורטהיימר לוותר על ההסכם הקיבוצי

הצעת התעשיין סטף ורטהיימר לקבל על עצמו את הניהול והתיפעול של מפעל מנועי בית־שמש, בתנאי שהעובדים במפעל יוותרו מצידם על ההסכם הקיבוצי, על מעמד ארגון העובדים ועל מעמדה של ההסתדרות כיזמי העבודה העתידיים – נדחתה על־ידי רוב מכריע של עובדי המפעל.

כך העלה סקר שכלל הצבעה חשאית בקרב עובדי המפעל.

תוצאות הסקר וההצבעה הובאו לידיעת מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר בסוף השבוע, והם מתפרסמים עתה לראשונה.

בממצאי הסקר וההצבעה מציין מזכיר מועצת פועלי בית־שמש, חיים הרוש, את הצלחת המאבק להמשך קיומו של מפעל המנועים ואשר בו „נטלו מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ויתר המערכות בהסתדרות חלק מכריע ומרכזי".

עוד נמצא, שהתעשיין סטף ורטהיימר הגיש לממשלה את ההצעה להצלת המפעל, בתקווה „שזו הצעה יחידה לשיקום ולמניעת סגירתו".

בבחינת ההצעה של ורטהיימר נערכה הצבעה חשאית, ללא התערבות מועצת־הפועלים, שבה הביע כל עובד את דעתו האם הוא מוכן לקבל תנאיו של ורטהיימר או הוא דוחה אותם „ולו גם במחיר סגירת המפעל".

תוצאות ההצבעה מורות, ש־70 אחוז מן העובדים הצביעו בעד דחיית תנאיו של ורטהיימר.

קיסר: פרשת אתא היתה מפנה ביחס ההסתדרות אל המשברים במפעלים

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

„יש נטיה שהולכת וגוברת במדינה, להוציא גזרי־דין מוות ולחסל מפעלים. היום זה באופנה ובממשלה מרבים לעסוק בכך. אנחנו נמצאים ליד תשלובת „אתא" לשעבר, ולי עצמי, ובוודאי שלממשלה, הירשם נקודה שחורה שלא עשינו די כדי שהמפעל לא ייסגר ומאות פועלים יובלו הביתה".

דברים אלה אמר בסוף השבוע מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, בטקס לציון יובל למפעל „בעמק", שנערך במלון „חוף התמרים" בעכו.

מזכ"ל ההסתדרות הוסיף, כי פרשת סגירת „אתא" היתה לנקודת־מפנה בהתייחסות ההסתדרות אל משברים במפעלים. „לאחר אתא רצו לסגור את מספנות־ישראל, אבל לא נתנו כי זכרנו מה עוללו ל„אתא". והנה, היום לא רק שהמספנות מתאוששות, אלא גם מדברים על הוספת פועלים למספנה. אותו דבר קורה גם במפעל „מנועי בית־שמש". אנחנו חוזרים ואומרים שוב ושוב: „אין עובדים לא טובים, אלא הנהלה גרועה ומידת הרצון להשקיע במפעל כדי להפוך אותו למודרני".

קיסר הביא לדוגמה את מפעל „בעמק" באיזור התעשיה בעכו, שעד לפני שלושים־ארבע שנים היה מועמד לסגירה והיום, לאחר החלפת ההנהלה והשקעה של „כור" בציוד חדיש, הפך למפעל מודרני וכיום נערך לייצא את תוצרתו לחו"ל. קיסר תקף בחריפות גם את האופנה החדשה למסור מפעלים לכונס־נכסים: „הצענו לממשלה שנמסור מפעלים לידי העובדים לפני שיישלחו ללשכת התעסוקה. ניסו להעמיד לנו מכשול האגרה „שקל תמורת שקל". חשבו שההסתדרות תסרב. לקחנו סיכון בלי לדעת מהיכן יבוא הכסף והלכנו שהיה רק שבו ייאמר כי במפעלים המעסיקים עד 200 עובדים ננסה למסור אותם לניהול העובדים לפני חיסולם...

בכינוס במלאות 40 שנה לייסוד „התנועה המאוחדת"

עמותה חדשה תעסוק ב„החזרת הבושה לירידה"

מאת יצחק מרידור, סופר „דבר" בעמק

„אין לנו תקוה לשנות את פני המנהיגות המגובשת הנוכחית – אך יש המון אנשים פשוטים כמוני, שאותם אנו זקוקים להרבות כנה ואותם עלינו לשנות ולשכנע" – כך אמר מוקי צור, בפתח הכינוס לציון 40 שנה לייסוד „התנועה המאוחדת", שהתקיים אתמול בקיבוץ חמדיה שבעמק בית־שאן.

הכינוס, שהשתתפו בו כ־100 איש, עסק ב„שאלת החינוך לאהבת הארץ – הרוח הוויכוח הפוליטי" ושימש גם מעין מפגש נוסטלגי לוותיקי התנועה וחניכיה מכל רחבי הארץ.

סגן שר החקלאות, אברהם כץ־עוז, דיווח על הקמתה של עמותה, שתעסוק, כדבריו, „בהחזרת הבושה לתופעת הירידה" וביקור על הקמת ארכיון התנועה המאוחדת ועל מיפקד החברים המתנהל עתה, שהקיף עד כה כ־3000 איש ועשוי להגיע ל־8000.

נשיא המדינה, חיים הרצוג, שיגר מברק לכינוס, ובו הוא מביע תקוה שבוגרי הכינוס „יידעו ליטול על עצמם משימות הגשמה, היכן שהם מצויים".

דמי אש"ל לעובדים יועלו ב־1 באפריל

הסכם בדבר העלאת דמי האש"ל לעובדים מ־1 באפריל, הושג בין האוצר להסתדרות עובדי המדינה.

עוזיאל אורי מהסתדרות עובדי המדינה, מסר כי בעקבות העלאת מחירי הארוחות במסעדות ב־15 אחוז, סוכם שדמי האש"ל יועלו אף הם בשיעור דומה. באחרונה הועלו דמי האש"ל ב־1 באוגוסט 1986.

להלן המחירים הישנים והחדשים:

	אוגוסט 1986	אפריל 1987
ארוחת בוקר	2.75 שקל	3.20 שקל
ארוחת צהריים	7.70 שקל	8.90 שקל
ארוחת ערב	3.40 שקל	3.90 שקל
יום שלם	13.85 שקל	16.00 שקל

הסתדרות עובדי המדינה מתכוונת להיאבק לביטול ניכוי מס ההכנסה מדמי האש"ל, שאינם גבוהים בלאו הכי.

הפסיד כסף במשחקי חלל – ושרף המועדון

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

תושב חיפה בן 36, שהפסיד ממון רב במועדון למשחקי חלל בעיר, החליט „לסגור חשבון" עם המועדון ולשרוף אותו עד היסוד.

המקרה אירע אור ליום ו'. צוות בילוש שהיה בסיור שיגרתי, הבחין בלהבות המיתמרות מתוך המועדון ברחוב החלוץ 4 בחיפה. הבלשים ראו אדם נמלט לכיוון רחוב יואל הסמוך והחלו לדלוק אחריו. לאחר מרדף לאורך מספר רחובות נתפס האיש.

החשוד, שריח נפט נדף ממנו הודה בהצתה. לחוקרים סיפר, כי הצית את המועדון בנקמה על הפסד הכסף. למועדון נגרם נזק רב בשווי של מאות אלפי שקלים.

זוג תלמידים ערבים ממזרח־ירושלים מציגים ריקוד בדווי במסגרת אירועי „שבוע המורה" שננעל בסוף השבוע בירושלים, בטקס חגיגי בהשתתפות שר החינוך והתרבות, יצחק נבון. האירועים אורגנו מטעם הסתדרות המורים בירושלים ובמהלכם התקיימו מפגשים בין מחנכים בנושאים חינוכיים שונים, פעולות להידוק הקשרים בין מורים, הורים ותלמידים ואירועים תרבותיים. (צילום: רוני נעמן)

עצרות־עם ותהלוכות – מחר במסגרת אירועי יום האדמה

מאת מוחמד חלילה, סופר „דבר"

אירועי „יום האדמה" שיחולו מחר, יצוינו בשלוש עצרות־עם ותהלוכות בעראבה שבגליל, באום אל־פחם שבמשולש וברהט שבנגב.

הוועד להגנת האדמות, המארגן מאז ומתמיד את אירועי יום האדמה, יצא בקול־קורא לציבור הערבי ובו הוא מסביר את מהות „יום האדמה" ועומד על סכנת צמצום שטחי השיפוט של הישובים הערביים. הוועד מוחה מסכנת דו"ח ועדת מרקוביץ' „המסמן בחובו סכנת הריסת מאות בתים ערביים".

ערב יום האדמה נראה, כי הציבור הערבי יכבד את החלטת ועד ראשי הרשויות הערביות וועד ההגנה על האדמות ויציין את יום האדמה בהשתתפות בעצרות המרכזיות בלבד.

„הרשימה המתקדמת לשלום" ותנועות „אל־אנסאר", „אלבהניה" ו„בני סירה" הקוראות לקיים שביתה כללית ב„יום האדמה" – יקיימו עצרת נפרדת בכפר סירה.

חמישה מפעילי הרשימה המתקדמת לשלום בתל־אביב הגישו תלונה למשטרה בעקבות איומים טלפוניים של אלמונים, שהזדהו כתומכי תנועת „כך", ואיימו לפגוע בהם את האספה לציון „יום האדמה" שמתכוננת הרשימה המתקדמת לקיים בתל־אביב מחר.

בר־לב חזר בו משינוי נוהל העבודה של מבקר המשטרה

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

שר המשטרה חיים בר־לב, חזר בו מהוראתו לשנות את נוהלי העברת החומר המודיעיני ממשטרת ישראל למבקר משרדו, האלוף (מיל) אברהם ארז.

כזכור, הורה שר המשטרה ליועצת המשפטית של משרדו, עו"ד חנה הירש, לבדוק אפשרות לשנות את נוהלי העברת החומר המודיעיני למבקר המשרד, נוכח התנגדות מפכ"ל המשטרה רב־ניצב דוד קראוס, ל„הגבלות" „לגרי", המבקר תיק־חקירה הנוגע לחשד שחיתות של שוטרים באיזור עזה. בעקבות מקרה זה התעוררה ביקורת ציבורית של הח"כים רן כהן (ר"צ) ומרדכי וירשובסקי („שינוי") וועדת ביקורת המדינה, בראשותו של פרופ' דוד ליבאי דנה בסוגיה. ליבאי דרש בדיון משר המשטרה, חיים בר־לב, שלא לשנות את נוהלי העברת המידע למבקר המשרד כל עוד סוגיית נוהלי העברת החומר למבקר נדונה בוועדת הביקורת של הכנסת.

בסוף השבוע התקיימה פגישה בנושא זה בלשכת שר המשטרה בירושלים ודובר המשרד פרסם את ההודעה הבאה: „בעקבות אי ההבנות לגבי נוהל עבודת המבקר הפנימי של המשרד התקיים דיון בלשכת שר המשטרה בהשתתפות כל הנוגעים בדבר ובו סוכמו נוהלי הביקורת הפנימית של המשרד על דעת כל המשתתפים בדיון".

נודע כי השר חזר בו מכוונתו לשנות את נוהלי העברת החומר למבקר הפנימי והחליט, כי כל חומר שידרוש המבקר יועבר לידיו מהמשטרה, ואם יתעוררו חילוקי דעות יועבר הנושא להכרעתו של השר בר־לב.

מפלגת העבודה הישראלית
ארגון ותיקי התנועה והגימלאים

אל ציבור החברות והחברים ותיקי התנועה והגימלאים

בימים שני ושלישי, 31 – 30 במרץ 1987, הולכים 45,000 ותיקי התנועה בסניפי מפלגת העבודה הישראלית לבחור את ציריהם לוועידתם הארצית הראשונה.

זו הפעם הראשונה שמפלגת העבודה החליטה להכיר בארגון ותיקי התנועה והגימלאים כמסגרת ארגונית בפני עצמה. צעד חשוב זה נותן לותיקי התנועה תוספת כוח ומשקל בדיוני המפלגה והחלטותיה ובמוסדות ההסתדרות.
אי לכך, ביום הבחירות, על כל אחד מאיתנו לממש את הזכות לבחור ולהיבחר, וכן לדאוג ולהבטיח שחברים רבים יבואו לקלפיות, כדי לבחור את נציגיהם לועידה.

אנא זיכרו:
רק ככוח גדול ומאורגן נוכל להבטיח את מעמדנו במפלגה, במוסדות התנועה, בעיריות, בהסתדרות ובמדינה.

יהודה ויסמן – יו"ר ועדת הבחירות המרכזית
ירוחם משל – יו"ר ארגון ותיקי התנועה והגימלאים

תנועת העבודה
הפורום הציוני

היום, יום א' 29.3.87 בשעה 16:30 יתכנס הפורום הציוני במלון סיטי, מאפו 9 תל־אביב.

על סדר היום:
* דיון בקבוצות:

1. ארגון מחודש במערכת הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית
   יו"ר – אהרון הראל
   פותח – צבי כסה
   מדווח – יצחק ירון
2. תוכנית פעולה לציונות בישראל
   יו"ר – ניסן הרפז
   פותח – יוסף אלמוגי
   מדווחת – רות אשכנזי
3. תוכנית להגברת העליה ושפור הקליטה
   יו"ר – נתן רענן
   פותח – מאיר שמיר
   מדווח – אבי בר־עמי
4. בחינת דרכי פעולתן של תנועת העבודה הציונית העולמית ומפלגת העבודה הישראלית בתחום הציוני
   יו"ר – אהרון ידלין
   פותח – יחיאל לקט
   מדווחת – נאוה אייזן

* דיווח למליאה וגבוש הצעות פעולה מעשיות של חברי מרכז מפלגת העבודה.

חברי המפלגה מוזמנים

היום מצורף ל„דבר"
מוסף לחקלאות

מספר הטלפון של ביח"ר „גת" גבעת חיים
יוחלף מ־31.3.87 ומעתה יהיה 06-368811.
כמו כן ניתן להתקשר ישירות לכל השלוחות.

אנו מודיעים בצער רב על מות הגברת
אסתר פיליפס
ההלויה תתקיים היום, יום ראשון 29.3.87 כ"ח באדר תשמ"ז בשעה 14.00.

שוש וגרשי אפשטיין והמשפחה
תלמה ובני וולפמן והמשפחה
וכל בית כפר הנשיא

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי נתניה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה שינוי תכנית הנקרא „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' נת/2/555".
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8273 חלקות 293, 291, 182 וחלק מחלקות 189, 21, 306, 292, 183 בין הרחובות רבי עקיבא והרב מימון.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: שינוי יעוד משטח ציבורי פתוח לשטח ציבורי בשימוש מעורב להקמת בית ספר לאמנות.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3373 מתשמ"ז עמ' 2972 ובעיתונים בשפה העברית.
בעיתון בוקר הצופה.
בעיתון בוקר דבר.
בעיתון ערב ידיעות אחרונות.
שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה וכל המעוניין רשאי לעיין בהם, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז
תאריך: 23.3.87

כואבים את מותה של יקירתנו
רחל שפירא
ההלויה תצא היום, יום ראשון, כ"ח אדר תשמ"ז 29.3.87 בשעה 13.45 מבית ההלויות העירוני רח' דפנה 5 ת"א לבית העלמין בקריית שאול.
אוטובוס יועמד לרשות המלווים.
השבעה: בבית המנוחה, רח' ברק 4 ת"א.

האבלים: בניה: עמוס ומולי שפירא וב"ב
אחיה וגיסתה: נתן ואלזה קרמן
וכל בני המשפחה

בצער רב הננו מודיעים על פטירתה של חברתנו היקרה
חסיה פרידמן ז"ל
ההלויה התקיימה ביום שישי כ"ו אדר תשמ"ז 27.3.87 בבית העלמין בקיבוץ שפיים.

המשפחה
ובית שפיים

במלאת שנה לפטירתה של חברתנו
שושנה אביגדורי
(אבן עזרא) ז"ל
נעלה לקברה ונתיחד עם זכרה ביום שלישי א' ניסן תשמ"ז 31.3.87 בשעה 16.00.

המשפחה
ובית אלונים

יד טבנקין
המכון לחקר התנועה הציונית והחלוצית בארצות המזרח

לרגל הופעת הקובץ „שורשים במזרח א'", יתקיים יום עיון באפעל ביום ד', 1.4.87, שיחל בשעה 15.00.

משתתפים: ד"ר י. נדון, יד טבנקין – חקר הציונות בארצות האיסלם והיבטים של ההיסטוריוגרפיה היהודית; ד"ר מ. לסקר, אונ' ת"א – ההגירה היהודית ממרוקו, הארגונים היהודיים ומדיניות הממשל; ד"ר י. אברהמי, יד טבנקין – הכיבוש הגרמני בטוניס, נובמבר 42 – מאי 43; הח' ש. אלבוחר, המרכז לשילוב מורשת יהדות המזרח – דברי סיכום.

אוטובוסים לרמת־אפעל: 35 מהתחנה המרכזית ת"א; 55 מתחנת רכבת צפון, רח' ארלוזורוב ת"א. טל. 344367(03).

המועצה המקומית כפר תבור ותושביה
משתתפים בצערם של
משפחת סופר
וכל תושבי המועצה האזורית מרום הגליל
על מות ראש המועצה
בן ציון סופר ז"ל
מיכה גולדמן
ראש המועצה

מועצה מקומית כפר תבור ותושביה
משתתפים באבלו של
משה פלג, גזבר המועצה
על מות
אביו
תנחומים כנים לכל בני המשפחה

מיכה גולדמן
ראש המועצה

במלאת שנה לפטירתה של חברתנו היקרה
איטקה פלישקן ז"ל
נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה מחר יום שני 30.3.87 כ"ט באדר תשמ"ז בשעה 16.00 בבית העלמין בקיבוץ גבעת השלושה

המשפחה
ובית גבעת השלושה

האקדמיה ללשון העברית
אבלה על פטירתו הפתאומית של
חברה היקר
חיים איזק ז"ל

למשפחה
ולבית „דבר"
השתתפות בצער
על מות חברנו
חיים איזק
מועצת העתונות בישראל

הננו מתאבלים על פטירתה של
לאה (לוסי) לבון ז"ל
מזכירת מרכז תנובה לשעבר
תנחומינו למשפחה

מרכז תנובה

דבר היום

הקיצוב והעיצוב

נשיא המדינה חיים הרצוג קצב (ל־24 שנים) את עונשי מאסר־העולם שהוטלו על שלושת אנשי מחתרת־הטרור היהודית בשטחים שהורשעו ברצח במכללה האיסלאמית בחברון. במעשה הקיצוב, חידש הנשיא את הוויכוח על יחס השלטונות למורשעים כמורד ועל המשתמע ממנו.

אין עוררין על כך שהנשיא פעל במסגרת סמכותו; המחלוקת היא על המסר שבהפעלת סמכות זו. בוויכוח קודם, בפרשת אוטובוס 300, נימק הנשיא את החלטתו ברצון "לשים קץ למחול־השדים". רצון זה נכזב אז, משום שהציבור לא הסתפק בקביעת בג"צ כי הנשיא היה מוסמך לתת עוד טרם חקירה. הפעם אין כל יומרה לשים קץ לסוגיה, אך הקיצוב מאפשר לכמה וכמה שרים לחרש את מהלם.

הנשיא הדגיש שלא העניק כל חנינה לאנשי־המחתרת, גם לא לאותם שכבר שוחררו מכלאם לאחר שריצו עונשים קצרים יותר, משום שיתרת מאסרם־בפועל הומרה במאסר על־תנאי "והקלון נשאר". קלון זה הוא בעין המתבונן: בחוג שממנו באה המחתרת נחשבים פשעיה ראויים לכבוד ולא לשימצה. גם מי שנמנע מלהתגרות בשלטונות המופקדים על חנינות, קיצובים, המתיקות ותנאי־כליאה, טרם הביע חרטה על הפשעים ועל התיימרות הפרטית לבצע את משימות החוק והביטחון בדרך המהדרת בשניהם.

קיצוב העונש לשלושה, שיאפשר להם חופשות ויקבע מועד מרבי לשיחרורם, משווה את מעמדם לזה של אסירי־עולם אחרים, רובם ככולם רוצחים כמותם. אבל זהו שוויון מדומה, משום שרוצחי המכללה האיסלאמית, שפגעו בתלמידים ולא ביהודים גם יחד. העדפה זו עלולה להתפרש כהסכמה עם טענת המחתרת ואוהדיה, שיש רציחות "חיוביות" לעומת פשעים דומים של אסירים בטוחניים אחרים.

אם היתה בענישת רוצחי המחתרת גם הרתעה חינוכית, עיצוב דמות מוסרית לחברה, עלול הקיצוב לפגוע במסר זה. מיד לאחר שפורסם, הוזדרזו תומכי המחתרת לטעון כי אין בו די וכי "רוב העם" תומך בשחרור מיידי של האסירים. לא מיותר להזכיר כי גם הסכמה המונית לפשע אינה משנה את אופיו, וכי דמוקרטיה עממית כזו מאיימת על אופי המשטר בישראל.

לדבר על הסם

מאת דנקה הרניש

גישת השתיקה נכשלה לחלוטין. כבר מסירים את הטאבו. כדי להילחם ביעילות בנגע, צריך לדון בו בגלוי, בכל פורום אפשרי

הכותרות זעקו בשבוע שעבר על העליה בשימוש בסמים בארץ, בפרט בקרב צעירים מכל שכבות האוכלוסיה. זו היתה פתיחה של מבצע הסברה של האגודה "אל־סם". מתי מעט מתנדבים ומומחים, שהקימו את האגודה, מתריעים במשך שבוע מבמות שונות על התפשטות הגוברת של הנגע ועל הסכנה הנשקפת ממנו – סכנה קיומית. מחרתיים, ביום האחרון של המבצע, ייצאו בכל הארץ 20 אלף תלמידים להתרים את הציבור בתקוה שיאספו די כספים להבטיח את המשך הפעילות ההתנדבותית.

אך מה צפוי בתחום התייחסות הממסד? השאלה כמעט רטורית. במקרה הטוב תבדוק ועדת מומחים את המצב ומסקנותיה יונחו במגירה. התקציבים הממשלתיים לבלימת נגע הסמים אפסיים והחינוך הממלכתי נגד סמים אף הוא שואף לאפס. [illegible]

המומחים אומרים היום בגלוי, כי הסמים הופכים לאיום על [illegible] במספר המשתמשים בסמים בקרב הנוער המתגייס לצה"ל. אין נתונים סטטיסטיים בדוקים על היקף השימוש בסמים בישראל, אלא רק הערכות סבירות. את כיוון ההתפתחות המשוער משקף המצב כיום בארה"ב: 60 אחוז מן האמריקאים בני 18–20 משתמשים בסמים ומהם עד 30 אחוז צרכני סמים קשים. מטורף מאוד ממימצא זה נולד המימשל למבצע חינוך והסברה אדיר והעמיד לרשותו תקציב של 1.7 מיליארד דולר.

בישראל, למרות העליה המתמדת בצריכת הסמים, לא נעשה בעשור האחרון שום סקר מקיף מטעם המשרדים הנוגעים בדבר, כמו החינוך והעבודה. לפי הערכות המשטרה יש היום בארץ כ־30 אלף מכורים לסמים מכל הסוגים ונוסף לכך כ־200 אלף משתמשים מזדמנים. נרקומן כבר זקוק ל־300 דולר ביום לרכישת סמים. על פי הערכות המודיעין המשטרתי מוברחים לישראל מדי שנה כ־400 ק"ג הרואין, שמהם מכינים כ־40 מיליון מנות לשימוש לצרכנים. כמויות החשיש המגיעות לארץ מסתכמות בין 20 ל־40 טונות כל שנה. יבוא הסם הקטלני החדש, "קראק", נמצא בתחילתו.

לפי הדו"ח של משרד הבריאות מתו בשנה שעברה בארץ 52 אנשים מחמת שימוש בסמים, ויוצרו – באופן חוקי – כ־50 ק"ג של סם המטאדון, המשמש תחליף לסמים נרקוטיים. בהשוואה לשנה שעברה חלה עליה בשיעור של כ־45 אחוז בשימוש במטאדון. בסך הכל אחוז זעום בלבד של המכורים לסמים מגיע לטיפול בגמילה, ולרוב הם מתאשפזים בבתי חולים פסיכיאטריים שאינם מקום מתאים לטיפולי הגמילה.

המלחמה בסמים קשה, כי בעסקי הסמים מעורבים כספים רבים ורווחים עצומים. לפי הערכתו של שר המשטרה חיים בר לב יותר ממיליארד דולר מתגלגלים מדי שנה בשוק הסמים כאן. פער התיווך והרווחים ביבוא הרואין, למשל, מגיע עד 15 אלף (!) אחוז ובחשיש לששת אלפים. זו הסיבה שסחר הסמים הוא אחד העסקים הגדולים בתבל. סכנת העונש לעוסקים בו אינה מרתיעה ברוב ארצות המערב, כולל ישראל. המחוקק בארץ קבע 15 שנות מאסר או קנס של חצי מיליון ש"ח כעונש מירבי לסוחרי סמים מסוכנים, ו־20 שנות מאסר או קנס חצי מיליון ש"ח על הדחת קטינים לשימוש בסמים מסוכנים. רק במקרים נדירים פוסקים בתי המשפט את העונשים המרביים. קיים גם הנוהג, שאינו פוסח על סוחרי סמים, של ניכוי שליש המאסר בגין התנהגות טובה. גם החנינה קיימת.

בארצות הנחשבות לפחות מתקדמות, העונש המקסימלי לסוחרי סמים הוא מוות. הוא קיים, בין השאר, במצרים, ובמאלזיה הוצאו להורג לא מכבר שני אוסטרלים. בלי להתייחס לנושא הבעייתי של עונש מוות, אין לערער על זכות הציבור להתגונן. מן הראוי שהכנסת תתן את דעתה להתפשטות נגע הסמים ולאמצעי ההתגוננות שמבטיחה היום לציבור המערכת המשפטית.

מן המשטרה אין לצפות לישועה. היא עושה כמיטב יכולתה במסגרות כוח האדם והתקציבים שלה, ועל כך מעידות הידיעות, המופיעות מדי פעם, על תפיסות משלוחי סמים ומעצרם של הסוחרים. התחום "החורק" ביותר היום, זה זמן רב, הוא הפעילות המתוכננת, השיטתית והמתמשכת בקרב הצעירים נגד השימוש בסמים.

תקופה ארוכה שלטה גישת השתיקה: לא להזכיר את השד. גישה זו נכשלה לחלוטין בארה"ב ובארצות מערביות אחרות ועתה מסירים את "הטאבו". גם כאן דורשת אגודת "אל־סם" העלאת הבעיה בצורה גלויה ובפורומים שונים: בשיחות ישירות עם נוער, על ידי הצגות תיאטרון, כתבות וכל הדרכים האפשריות האחרות.

אם יש רצון להגשים את סיסמת שבוע ההסברה – "עם ללא סם" – אין להסתפק בפעילויות חד־פעמיות וספוראדיות. דרושה פעילות ארוכת־טווח בשיתוף המחנכים ובתי הספר ומעורבות של הבית. התלמידים צריכים ללמוד על נזקי הסמים בשיעורי מדע עם הדרכה מתאימה וגם ההורים צריכים לקבל מידע על בעיית הסמים כדי שיהיו יעילים במניעה. אם נשכח את התפשטות צריכת הסמים בארץ ונעבור, כרגיל, גם על בעיה זו לסדר היום – נגע הסמים לא ייעצר בעצמו. אלא ילך ויגבר והטיפול בו בעתיד רחוק יותר יהיה קשה שבעתיים.

דילמה של הסגרה

מאת נתן רועי

דוד ליבאי החליט שלא להיכשל בהגנת שלושת שולחיו בנקודה שבה נכשל לפני חצי יובל עורך־דין אנקוריון בהגנה על שולחו רוברט סובלן מפני הסגרה לארה"ב. בכך הוא מגן כנראה על ממשלת ישראל שלחם בשמה – ולפחות על כבודה

בספטמבר 1962 רעשה הארץ ממקרה רוברט סובלן. האיש, שהואשם בארצות־הברית בריגול לטובת ברית המועצות ונמלט לישראל, הוסגר למשטרה על ידי עיתונאי־מלשין ונעצר. עוד לפני מעצרו ניאות עורך הדין ד"ר ארי אנקוריון לייצגו, אחר ששוכנע כי מדובר באדם שזקוק לסעד משפטי. אנקוריון, מפא"יניק בדמו ומעריץ של בן־גוריון, נפגש עם ראש־הממשלה דוד בן־גוריון וביקש על נפש לקוחו. בשלב מסוים של ההשתלשלות, בעת שעו"ד אנקוריון ישב בשיחה אצל ב.ג., נכנס ללשכה מזכירו הצבאי של "הזקן" חיים בן־דוד ולחש על אוזנו באידיש: "הציפור עפה". מה שקרה הוא זה: בעוד אנקוריון מנסה לשכנע את ב.ג. לאפשר לסובלן להישאר בארץ, גורש מבקש המקלט מן הארץ ומקץ כמה ימים התאבד בדרך לארה"ב, שם היה צפוי גזר־דין חמור ביותר באשמת ריגול.

על רקע התמימות שהכשילה את אנקוריון במקרה סובלן, מצטיירת פעילותו של עורך־הדין פרופסור דוד ליבאי כמתוחכמת יותר. ליבאי אינו מוותר זה כמה שבועות על כך שהממשלה תאשר הסדר חוקי אשר יבטיח, כי העדויות שימסרו בוועדת־הבירור שלושת מרשיו – הנספח המדעי של שגרירות ישראל בוושינגטון יוסף יגורי, עוזרו אילן רביד ומזכירתם אירית ארב – לא יועברו לידי האמריקאים. שלא כבן־גוריון בשעתו, אשר התערב בהליך למען טיפוח היחסים בין ארה"ב לישראל, כשהמחיר הוא ראשו של סובלן, עומד שמעון פרס מן הצד, אינו מבקר את מהלכי ליבאי ואינו מתערב.

ליבאי, המתעקש להבטיח חסיון עדויותיהם של "שלושת הנציגים בוושינגטון", סירב להיכנע ללחצי הגורמים המדיניים בירושלים ולאשר הסדר שנוסח על ידי עו"ד רם כספי או הצעת הסדר של היועץ המשפטי לממשלה, אשר על פיו הקבינט יאשר את החסיון. הוא הבין מהר מאוד כי אפשרות "הסגרת עובדי המדינה" עלתה במוחם של כמה מהקשורים בהפעלת ג'ונתן פולארד בארה"ב. השלושה כבר הרעו עם עצמם כשהעידו נגד פולארד ועתה הגיע רגע האמת: עליהם להעיד על פעולתם־הם באורח מלא וגלוי עד כמה שניתן. עדות כזאת עלולה להפלילם בהפרת חוקי ארה"ב וכל יציאה שלהם מגבולות ישראל עלולה להפילם לידי האמריקאים, שהרי הסגרה מיוון לארה"ב, למשל, היא עניין של מה בכך, ואף לא אחד מהם ימלט ממעצר בצביעת שערותיו לבלונד (התחבולה שנקט פלאטו־שרון להציל עצמו מהסגרה מאיטליה לצרפת). ומדובר בשלושה עובדי מדינה שפעלו תוך מילוי חובה. עמדת ליבאי היא כי אין הם ראויים שיתייחסו אליהם כמו אל פושעים וכי יש לשמור עליהם ולא להסגירם.

ואולם יש כמה חברי־כנסת ועוד כמה עורכי־דין ומותחי ביקורת, שהחליטו להרים קולם נגד ליבאי. הרמת הקול מעידה שלא שנו את שיעורם כהלכה. פרופ' ליבאי היה משאיר אותם כיתה באוניברסיטה בתל־אביב אילו נבחנו בהתבטאויותיהם. בהיעדר טיעון ראוי נטפלו לשכר הטרחה של עורך־הדין ליבאי. בכפל העיסוקים של ליבאי – כחבר כנסת וכעורך דין פרטי – טיפלתי מעל דפי "דבר" בהרחבה וללא כחל ושרק. סברתי כי ייצוג משה שטרן, מנכ"ל סניף בנק צפון אמריקה שמעל בכספי הבנק, וכהונה בכנסת בתפקיד יו"ר הוועדה לביקורת המדינה אינם מתיישבים. טענתי כי כפל תפקידים זה של ליבאי פסול. אולם מקרה שלושת עובדי המדינה הוא סיפור שונה לחלוטין. כאן עומד האינטרס של המדינה הרבה מעל שכר הטירחה הזעום שמשלם משרד המשפטים לפרופסור ליבאי. כל תיק רצח או סמים או פשע צווארון לבן היו מכניסים לכיסו סכום גדול הרבה יותר. ייצוג השלושה, לדידו של ליבאי, הוא, כפי הנראה, עניין של עיקרון. מה טעם ראה ליבאי להיכנס לעימות הזה – הרי בדרך כלל אין הוא נאבק בקולי־קולות והוא שומר חותמם של רבים משרי המערך? נראה, כי הבין שיוכל להיאבק את מאבקה של הממשלה ולא בשמה. כשהגיע לארצות הברית יכול היה להגיד: אני עורך־דין פרטי. אז נפתחו הדלתות בכיוון שונה מן הדלתות שנפתחו כשרם כספי אמר: אני מייצג את מדינת ישראל. עורך הדין רם כספי חתם בדצמבר 1985 עם השלטונות האמריקאים חוזה־כניעה שהכריח את ישראל להעביר להם, לאמריקאים, הכל מכל כל על אודות פולארד כדי להוכיח להם את כנות ההסתייגות ממעשה הריגול. במקומותינו לא גרם החוזה הזה נקיפות מצפון. המפעילים האמיתיים, ראשי הדרג המדיני, הודיעו כי יסגירו את הכל, את פולארד ואת רפי איתן ואת שלושת הנציגים, הכל יועבר לדוד סם.

על רקע עמדה זו של ההנהגה המדינית ("תישמר נפשנו ממדינאים כאלה", אמר אביו של פולארד) נראית גישתו של ליבאי כקרן אור בחשיכה. והממשלה, שאינה יכולה להתנער מאחריותה לפרשת פולארד, צריכה ביום מן הימים לשלם לליבאי לא רק שכר טירחה אלא גם את שכר הדירה של משרד עורכי הדין ליבאי־שיינמן. לא כל יום קם אדם להציל את כבודה המושפל של ההנהגה המדינית בישראל.

תחזית יום האדמה: מאופק

מאת מחמוד חליליה ויצחק מרידור

לקראת "יום האדמה" שיחול מחר יצאו שני הוועדים – הוועד להגנת האדמות הערביות והוועד הארצי של הרשויות המקומיות הערביות – בקריאה לערביי ישראל לכבד את ההחלטה שלא לשבות השנה ולהשתתף, תחת זאת, בהמוניהם בשלוש עצרות העם וההתהלוכות שיתקיימו מחר אחר הצהריים בכפר ערבה שבגליל, באום אל־פחם שבמשולש וברהט בנגב. הוועדים יוזמי העצרות מצפים שגם השלטונות ינהגו באיפוק ויעשו הכל כדי למנוע מחר עימות מיותר עם האוכלוסיה הערבית.

"יום האדמה", שערביי ישראל מציינים אותו זה 11 שנה ברציפות, כבר מזמן אינו "סתם יום של הפגנות". היום הזה מסמל בעיני האוכלוסיה הערבית בישראל את קשרה העמוק עם אדמתה וגם את זיקתה ההדוקה אל העם הפלסטיני בשטחים, במחנות הפליטים בלבנון ובמקומות אחרים.

שני הוועדים שהגו את רעיון "יום האדמה" ב־1976, בעקבות החלטת הממשלה אז להפקיע "לצורכי ציבור" 22,000 דונמים שהיו בבעלות ערבית – הוועד להגנת האדמות הערביות בראשות הכומר שחאדה שחאדה והוועד הארצי של הרשויות הערביות, כיום בראשות ראש עיריית שפרעם איברהים נימר חוסיין (שניהם בהשפעת חד"ש) – הם הקובעים גם כיום את אופיו של היום הזה. שיקוליהם כיום מושפעים בהכרח מהיריבויות ומהמאבקים החריפים שבינם לבין "הרשימה המתקדמת לשלום" וגופים ראדיקליים ומיליטאנטיים (כמו "אל־אנסאר", "אל־נהדה", "התנועה הלאומית של הסטודנטים הערבים" באוניברסיטאות ירושלים וחיפה, קומץ קטן של "הצעירים המוסלמים" ועוד). גופים אלה חרתו על דגלם את הסיסמה: "העמדה היא שביתה", ודרשו בתוקף, במברקים ששיגרו אל שני הוועדים ובכרוזים שהופצו ביישובים השונים, לקיים גם השנה שביתה כללית של כל האוכלוסיה הערבית בישראל.

האופי הפוליטי של "יום האדמה" פחות קיצוני ומיליטנטי מבעבר, אבל תוכנו, היונק מתחושת קיפוח, משמעותי כשהיה. יחד עם זאת גדולה מאי־פעם נכונות הציבור הערבי בישראל להמשיך בדיאלוג שנפתח

שני הוועדים, שאוזניהם כרויות, מסתבר, אל רחשי לב הציבור הערבי הרחב, הבינו שגם השנה אין מקום להסתבך בעימות מיותר עם הממסד, במיוחד בימים שהאבטלה מעמיקה והולכת בקרב הפועלים הערבים, כדי שלא לספק תירוץ נוח למעבידים שונים לפיטורים בשל היעדרות מהעבודה ב"יום האדמה".

נראה שההחלטה המתונה יותר להסתפק השנה בקיום שלוש תהלוכות ועצרות עם, הושפעה גם מהדיאלוג שפתחו עם ערביי ישראל שמעון פרס, בעת כהונתו כראש ממשלה, ועזר וייצמן, כשהיה מופקד על הטיפול באוכלוסיה הערבית – ובמידה מסויימת אולי גם מהצהרתו של השר משה ארנס במועדון "רוטרי" בנצרת, ש"הרצון לשילוב ולשיתוף בין הציבור הערבי בישראל והציבור היהודי הוא משותף לשתי המפלגות הגדולות בארץ". סביר להניח שגם החלק החיובי שבדו"ח מרקוביץ (שאינו מקובל על ראשי ועד הרשויות הערביות, אבל מציע לפחות פתרון חלקי לרוב הבעיות הכאובות), כמו הפשרת הקרקעות בשטח אש 9, החלטת המועצה הארצית של מינהל מקרקעי ישראל (ביוזמת שר החקלאות, אריק נחמקין) להגיע להסדר עם 800 הבעלים של מבנים שנבנו על אדמות המינהל בתמרה – תרמו להפגת מתחים.

האופי הפוליטי של "יום האדמה" הוא כיום קיצוני פחות ומיליטאנטי פחות מבעבר, אבל תוכנו משמעותי כשהיה. ציבור ערביי ישראל עדיין חי בתחושת קיפוח עמוקה בשל הפער העמוק, שאינו מצטמצם, בינו לבין הציבור היהודי במערכת החינוך, בשל המחסור המשפיל בכיתות לימוד, בשל אי־ההיענות לדרישות להרחבת שטחי השיפוט והבניה ברשויות המקומיות הערביות והקמת ועדות תכנון ובניה עצמאיות ובשל אי־ספור קיפוחים נוספים. עם זאת דווקא כיום, אולי יותר מאי־פעם, יש נכונות בציבור הערבי להמשיך את הדיאלוג שנפתח ולחפש, יחד עם בני־השיח היהודים, דרך לחיים משותפים. אך הדבר תלוי, קודם כל – יגידו לך בני־שיח ערביים – בנכונות השלטונות לנצל את שעת הכושר, תוך שילוב אמיתי של ערביי ישראל בחיי המדינה והחברה ובתהליך השלום עם העולם הערבי ועם העם הפלסטיני, שהם מרגישים חלק ממנו.

האיש שלנו בוושינגטון

מאת מאיר בראלי

במצב העדין שנוצר אחרי פרשת פולארד ופרשת הנשק לאיראן אין להעמיס על יחסינו עם ארה"ב המשך כהונתו של שגריר שהנו "ברווז צולע". לאחר שהסיר גד יעקבי את מועמדותו, נותר אשר בן־נתן, עם הרקורד שלו בבון ובפאריס, האיש הנכון

למונח "ברווז צולע" משמעות רבה בחיים הציבוריים של ארה"ב. הורתו תיאור מצבו של נבחר־ציבור (בעיקר הנשיא) בתקופה שבה עודנו מכהן רשמית, אולם אחר כבר נבחר במקומו. במשך הזמן הורחב השימוש במונח גם לגבי נבחר־ציבור שאיבד את סיכוייו להיבחר מחדש וגם לגבי עובד ציבור שהכל יודעים שלא יאריך בשירותו בתפקיד שהוא ממלא. מכאן יובן, ש"ברווז צולע" אינו יכול להיות יעיל בתפקידו גם אם הוא אדם מוכשר מאוד.

זה זמן לא קצר נתון שגריר ישראל בוושינגטון במצב של "ברווז צולע". הכל יודעים שלא יישאר זמן רב בתפקיד, אבל שירותו נמתח ונמתח מפני שלא נתמנה שגריר במקומו. גם מההחלטה עד לביצוע עובר זמן. שולחים את שמו של המיועד לארץ היעד וממתינים לתשובה. אחר כך חולף שוב זמן מה. הצרה היא שאצלנו עדיין לא התחילה "הספירה לאחור" אף־על־פי שהמצב המדיני האובייקטיבי מחייב למהר בהחלפת השגרירים.

גם לפני היותו "ברווז צולע" לא היה השגריר רוזן בחיר השגרירים שהיו לנו, ואין זה גנאי לגביו כי ברשימת שגרירינו בוואשינגטון יש מצטיינים. במצב הקשה שנוצר באחרונה הכרח לישראל להיות מיוצגת בוואשינגטון בדרך הטובה והמועילה ביותר. כל דחיה במינוי שגריר חדש מזיקה ליחסי החוץ שלנו עם החשובה שבמדינות ואסור בשום פנים ואופן, ששיקולים של מדיניות פנים, יחסים בין־מפלגתיים, יזיקו למדיניות החוץ הישראלית.

במצב העדין שנוצר אחרי שפרשת פולארד הוערמה על פרשת הנשק לאירן – פרשה שגורמים אנטי־ישראליים טוענים שישראל סייעה בה לעוזרי הנשיא להערים על הקונגרס – אין להעמיס על יחסי ישראל עם ארה"ב המשך כהונתו של שגריר שיכולת פעולתו מוגבלת בהיותו "ברווז צולע". יותר מתמיד

(המשך בעמוד 8)

שריר איש חידה

מאת דני רובינשטיין

שר המשפטים והתיירות. אברהם (אברשה) שריר ורעייתו המעורבת בחייו הציבוריים מעורבות המזכירה סיגנון אמריקאי – הם אחת החידות הגדולות של הפוליטיקה הישראלית. כמעט יום־יום מטפלים בשריר כלי־התקשורת, ובמיוחד העתונות. בדרך כלל זה טיפול עויין, לעגני ומבזה. בשבוע שעבר, למשל, הקדיש "הארץ" עמוד שלם לרשימות ולידיעות על מסעות השר שריר ועל פרשיות הקשורות בו. איזה חבר ממשלה אחר מקבל יחס כזה?

לכאורה קל מאוד לתקשורת לטפל באברהם שריר. כמות ההערות והרעיונות האוויליים שהוא משמיע פשוט מדהימה. בעבר נמצאו כאלה שלא היססו לכנותו טיפש, כינוי לא־פרלמנטרי שכמעט אין משתמשים בו כלפי שרי ממשלה. אפשר לומר עליהם הרבה דברים, אבל לא שהם טיפשים. האמת היא שאברהם שריר – חרף [illegible] התקשורתית – הוא אחד המוצלחים והפיקחים שבין השרים, אולי הכי מוצלח שבהם.

אנשים העובדים לידו יודעים לספר, שכמעט כל זמנו מוקדש לעניינים אישיים – למינויים, לדרגות וכדומה. הוא יורד לפרטים ולקטנות. הוא מקפיד לעבור על רשימת המוזמנים לכל טקס ולכל ארוחת צהרים, רוצה לדעת מי יוזמן ואיפה יישב. את כל זה הוא מצליח לעשות אגב היעדרויות ממושכות ממשרדיו וטיולים מטורפים עם רעייתו בכל פינות העולם. הטיולים הללו הם הנושא החביב ביותר על העתונאים, אבל אברהם שריר מספר שהם מעמסה קשה – עבודה מפרכת, ממש עונש, על־פי תיאוריו.

את החידה הפוליטית של שריר אפשר לנסות לפתור בעזרת פרשת נקש הידועה. בעצם, פרשה די פשוטה יחסית. התחיל לטפל בה השר משה נסים, שעמד להסגיר את נקש לצרפת, כמקובל על־פי ההסכם בין שתי המדינות. אני זוכר, למשל, שצרפת הסגירה לנו את הפושעים שהיו מבוקשים בארץ באשמת רצח ושוד הרצל אביטן ויעקב שמש, והיו ודאי עוד הסגרות הדדיות של עבריינים. הסגרת ויליאם נקש לא עמדה ליהפך לפרשה מרעישה, כמו זו של פלאטו שרון, אלא שמשה נסים לא הספיק לסיים את ההליכים והוחלף בשר יצחק מודעי. כשר משפטים כיהן מודעי זמן קצר והיה טרוד מעל לראש בעניינים אחרים, פרשת השב"כ למשל, וכך התגלגל עניין נקש לידי אברהם שריר.

התקשורת יכולה לנבוח כרצונה; אם יש לך עור עבה, קצת עורמה ויכולת שיכנוע עצמי, תוכל להיות פוליטיקאי מצליח וגם נהנתן שצוחק מכולם – כמוהו

באחד מטיוליו לחו"ל נפגש שריר עם שר המשפטים הצרפתי וכאשר חזר לארץ עלה על הפרק זירוז חקיקת חוק, שנודע בשם "חוק נקש". למעשה היתה זו הצעת־חוק ותיקה, שאינה רעה כלל וכלל. היא התכוונה לקבוע, שבנסיבות מסויימות יוכל עבריין הנידון בחו"ל לרצות את עונש המאסר בארץ.

בהדרגה התברר שצפויים קשיים בהעברת הצעת־חוק זו, מה גם (וזה החשוב לענייננו) שלא היה ברור אם החוק, אפילו יתקבל, יחול על ויליאם נקש. הטיפול בהצעה נפסק אפוא, אבל ההליכים המשפטיים בענייננו של נקש נמשכו ואז החליט, כידוע, אברהם שריר שלא להסגיר את נקש.

מדוע משקיע שריר מאמץ אדיר כל־כך בנסיון למנוע את הסגרת נקש? לעובדי משרד המשפטים, לפרקליטים הבכירים, לאנשי ציבור ולפוליטיקאים, המכירים את הנושא, זו תעלומה אפופת מסתורין. ניסו לפתור אותה באמות־מידה מקובלות לגבי פעילות פוליטית של אדם כשריר. אולי הוא עוזר בכך למישהו ממקורביו? אולי תלויים בזה מינויים כלשהם, טובות הנאה, תככים מפלגתיים, סחיטות? ככל שניסו לחקור, לחטט, לבדוק, התשובה היתה אחת: לאו מוחלט. יש אמנם חוגים דתיים ויש מתנחלי "גוש־אמונים" ויש ועד ציבורי נמרץ מאוד ויש כמובן מתנגדי הכיכרות, וכל אלה אוהדים מאוד את שריר בגלל מאמציו שלא להסגיר את נקש. אבל האם די בהם כדי ששר המשפטים ייצא ממש מגדרו בפרשה זו? אחרים העלו את הסברה ששריר פועל לטווח ארוך יותר והוא מתאר לעצמו שהתנהגותו בפרשת נקש תביא לו פופולאריות גדולה במרכזו המשותף של תנועת החירות והליברלים. אך גם זו תשובה דחוקה מאוד.

ואז בא מישדר "מוקד" בטלוויזיה עם השר שריר. התכנית, שעסקה כמעט כולה בפרשת נקש, היתה מרהיבה מבחינת הצהר שסיפקה להבנת חידת שריר. למי שלא צפה בתכנית טלוויזיה זו, קשה להסביר את תוכנה. פעם ועוד פעם ועוד פעם חזר שריר והביע את דאגתו הקשה, שמא אורבת סכנה לנקש אם יוסגר לצרפת. מראייניו, עיתונאים מנוסים, התקשו להתמודד עם נימוקיו ועם תיאוריו את הרדיפות התוקפות אותו לפני קבלת ההחלטה שהיא, כהגדרתו, "ההחלטה הקשה ביותר שנאלץ לקבל בכל חייו". קשה היה לדעת אם הוא באמת מאמין במה שהוא אומר, אבל על־פי פניו המיוסרים באותה תכנית, נראה שכן. לפני שהמראיינים התאוששו מתיאורי כובד הלבטים והחרדות, הכה אותם שכבר מכה גנבות. הוא העביר להם שמדובר בהסגרת יהודי לצרפת שבאירופה [illegible] יהודי, ואנחנו חוזרים ושומעים את הזוועות במשפט דמיאניוק הנערך עתה בירושלים.

אחרי נימוק כזה לא נותר אלא להיכנע ולהרים ידיים. ניצולת אושוויץ כתבה במכתב למערכת "דבר" שלא יכלה לשאת זאת, "הבושה הלכה לה לבלי שוב" (25.3). מישהו שצפה עמי בתכנית אמר, שזה עלבון לכל מי שיודע קרוא וכתוב, וסגרנו את הטלוויזיה. מהעתונים למדתי אחר־כך שהשר שריר מקים ועדה שתחקור ביסודיות ולעומק אם אורבת לנקש סכנה בצרפת ואם אכן אורבת לו סכנה, השר לא יקבל עליו אחריות איומה כזאת להסגירו. בלי כל ועדות ובלי כל חקירות אפשר לקבוע כבר עכשיו שאמנם אורבת לו סכנה. יש סכנה שיתקפו אותו שם ערבים או צרפתים; יש סכנה שיחלה באיידס (כפי שמפרסם הוועד הציבורי להגנתו); יש סכנה שהמטוס שבו יוטס לצרפת יתרסק ואפשר להוסיף עוד כהנה וכהנה סכנות. כפי שכבר אמרנו, חסרות סכנות?

משהו ממרכיבי החידה הפוליטית של שריר אפשר היה ללמוד מאותה תכנית. ראשית, יכול אתה להשתמש בכל סוגי הנימוקים שמתחשק לך להשתמש בהם – פופוליסטיים, אוויליים, סרי טעם, הכל הולך. התקשורת רשאית לנבוח ככל שתרצה; אם יש לך עור עבה מאוד, קצת עורמה, יכולת שיכנוע עצמי בדברים שאתה אומר ועושה – תוכל להיות מנהיג ופוליטיקאי מצליח וגם נהנתן הצוחק מכולם כמו אברהם שריר.

ראשונים נועדים לראשונה

מאת יהודה גוטהלף

לעיתים נראה, כי דו־שיח בין הדורות בלתי־אפשרי בגלל הרעש. אבל בחיי רוח וציבור אין זקנים וצעירים – יש רק מי שנולד מוקדם יותר ומי שנולד מאוחר יותר – ובלבד שתתקיים הרציפות ההיסטורית

בימים 30 ו־31 במארס הולכים ותיקי העבודה לבחור את ציריהם לוועידתם הארצית הראשונה. אין כוונתם ליצור סיעה חדשה ולהרבות פירוד במחנה העבודה. וכן ברי לכול, כי עתידה, גידול כוחה והשפעתה של מפלגת העבודה מותנים במידת הצלחתה לקרב את הדור הצעיר ולשלבו במפעל התקומה שהחלו בו אבותיהם: כל שכן שאין מטרת הוותיקים להיצמד ל"כסאותיהם", או להחזיר לעצמם שררה. נהפוך הוא: בני הדור הצעיר יישיבו לבצע את המשימה בתנאים החדשים והמורכבים, שישראל נתונה בהם, ובלבד שישמרו אמונים לדרכה ההיסטורית של הציונות העובדת.

אף על פי כן הורגש מזמן הצורך בארגון שכבת הוותיקים, על מנת שלא ישקעו ביוון האדישות, אלא ימשיכו בפעילות הציבורית, ואף יפעילו את עמיתיהם הרבים העומדים מנגד ומתרחקים מכל עניין החורג מתחום חייהם הפרטיים, מחושיהם וצרכיהם.

טולסטוי כתב לידידו סטראכוב: "אני חש שזיקנה סוגרת עלי". וזיקנה על פי הגדרתו היא מצב נפשי שבו כל המתרחש בחוץ מאבד את משמעו. הרחיק לכת אחריו ברטראנד ראסל, הפילוסוף האנגלי הנודע, שאמר בשלהי חייו: "אדם המבקש להשתחרר מפחד המוות בתקופת הזיקנה צריך לעשות את נושאי התעניינותו בימי הזיקנה פחות ופחות אישיים עד שיתמזגו חייו יותר ויותר בחיי עולם. אדם כזה לא יירא מפני המוות, כי הדברים המעסיקים אותו יוסיפו להתקיים אחרי מותו. טוב לאדם למות באמצע עבודתו, כשהוא מודע כי אחרים ימשיכו מה שהוא כבר לא יכול להשלים". יפאן, בדומה למדינת ישראל, עניה באוצרות טבע, ואף על פי כן נהייתה לארץ מופת בייצורה ויצירתה. אוצרם הטבעי, אומרים היפאנים, הוא הזקנים, בינתם ונסיונם. כלום יכולה ישראל לוותר על הכוח הגנוז בשכבת הקשישים? לפי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מצויים 320 אלף קשישים בני 65 ומעלה, שהם כעשרה אחוזים מכלל האוכלוסיה היהודית. בין השנים 1950 ו־1980 גדל מספר הקשישים פי שישה, בעוד שהאוכלוסיה בכללה גדלה רק פי שלושה.

★

ארגון ותיקי התנועה במפלגת העבודה לא הוקם למאבק על תיקון העיוותים לגבי הגימלאים. בנידון זה אפשר לסמוך על הסתדרות הגימלאים ועל חבר פעילי המפלגה בתוכה, אם כי ארגון ותיקי התנועה אינו פטור מלתת דעתו על התחום הזה באמצעות חבריו הפעילים בהסת' הגימלאים. הדחף העיקרי להתארגנות הוותיקים במפלגה הוא הרצון לפעול ולהפעיל אותה שכבה, כדי שתשפיע בצוותא השפעה רעיונית־חברתית נכונה על המפלגה ולמען המפלגה בקרב הציבור.

השאלה היא, אם במפלגה בעלת צביונה הפלורליסטי יש מכנה משותף להתארגנות הוותיקים בתוכה. אכן, הוא קיים גם קיים, ואציין כמה סעיפים, שעל הארגון לגבשם כבסיס לפעילותו הרעיונית־ציבורית.

★

כוותיקי התנועה אנו מיטיבים לדעת את חשיבותה הסגולית של תנועת העבודה. יש להדגיש זאת כנגד הזילזול בייעודה ההיסטורי, הציוני־סוציאליסטי, יחס שגרם כי אנשים שצמחו בתנועת העבודה עברו למחנה הימין, כאילו אין הבדל בין ימין לשמאל (להבדיל משמאלנות); כאילו אין קשר בין מדיניות הפנים ומדיניות החוץ ואפשר לדבוק בלאומנות קנאית מזה ובמדיניות סוציאליסטית מתקדמת מזה. כוותיקי התנועה אנו יודעים את התוצאות של פילוג, ועלינו להיזהר ולהזהיר מפני פנייה לימין או לשמאלנות; מפני הניכור למורשתנו היהודית־ציונית־סוציאלית, מפני חוסר סובלנות להבדלי הגוונים בתנועה ומפני אי־הבנה לגבי דרכה של הנהגת התנועה, שהשכילה לכרוך רעיונות היסוד במדיניות פראגמטית. בעוד הימין מתלכד – חרף הניגודים שבתוכו – הרי זה דבר שאין הדעת סובלתו, כי מחנה העבודה יכלה כוחותיו בריב פנימי בין מפלגות עובדים שונות, או ילך שולל אחרי דמגוגים המבטיחים רבות לעובדים, אך אין תוכם כברם.

ולאחר הנסיון המר, שנתנסה בו מעמד העובדים בעולם במפלגות "אוואנגרדיסטיות" מנותקות מהכרעה דמוקרטית של ציבור העובדים – יש גם לדחות כל רצידיב מסוג זה, אשר בישראל הוא נדון מלכתחילה לכשלון חרוץ.

★

ותיקי תנועת העבודה למודי־נסיון יודעים, כי האידיאולוגיה הציונית בכלל, והציונות הסוציאליסטית בפרט, הן שעיצבו את המציאות ובנו את התשתית למדינת היהודים, בחינת סוף מעשה במחשבה תחילה. על ותיקי התנועה להחזיר את ההשפעה של מכלול הרעיונות וערכי היסוד, ולא ייתכן למשיכים להסתפק ב"ביטעיוט" גרידא. אין שחר להגדרת מכלול הגוונים במפלגה "סופרמרקט". לאור ויכוח ממושך מתגבש מצע המפלגה, ושומה על ארגון הוותיקים להיצמד למצע זה ולשמור לו אמונים. בין הזמנים אין לפסול חילוקי דעות ויש לקיים סובלנות מרבית המחייבת חופש הביטוי ומשמעת בביצוע.

היה מובן מאליו, כי במפלגת העבודה יש צורך בהתלכדות משמרת הצעירים על משימותיה. מסתבר, כי במקביל לכך נודעת חשיבות להתלכדות הוותיקים, ולא כמטרה בפני עצמה אלא גם ככלי־עזר לעיצוב שכבה רחבה של ותיקים שמחוץ למפלגה ולהפעלתם.

★

לעתים נראה, כי הדו־שיח בין הדורות הוא בלתי־אפשרי מפאת הרעש... עלינו ללמוד מנסיונם של אחרים, שהתריעו על פער הדורות והתרו לאיחויים.

(המשך בעמוד 8)

מכתבים למערכת דבר

הסיוע ככשל המנגנון החיסוני

הקמת הבית הלאומי (השלישי) בארץ־ישראל הדלה והשוממת לא היתה אפשרית ללא סיוע מבחוץ. אולם סיוע זה, בידי פוליטיקאים חסרי חזון ואחריות הפך לנו לרועץ וגרם לנו לכשל המנגנון החיסוני: אנחנו נוהגים כמי שמזמינים את הסכנות הצבאיות, הפוליטיות והדמוגרפיות המאיימות על קיומנו להשמיד אותנו כאשר ניחלש במידה מספקת.

הסיוע במסורה שקיבלו חלוצי העליות הראשונות, בתוספת לנכונותם להקרבה עצמית ללא גבול, איפשר להם להיאחז בשכבת הארץ. מאז, הפכה ההישענות על סיוע, השימוש בו לצורות שבשום אופן לא נועד להם, לדרך חיים, וחולקתו – למכשיר יוצר עוצמה אצל הפוליטיקאים.

אם נשקול את סכומי העתק שקיבלנו כתרומות, כילוות, מלוות ומענקים מול מידת השגת העצמאות הכלכלית (לאחרונה אפילו המונח „עצמאות כלכלית" נעלם מלקסיקון המנהיגים) – נוכל לסכם בלשון צ'רצ'יל „מעולם לא קיבלה אוכלוסיה כה קטנה סיוע כה רב מבלי להשיג את המטרה המצופה".

ראו מה עשו גרמניה וקורבנותיה באירופה בכספי תוכנית מרשל ואיך ניצלה יפאן את סיוע גנרל מק־ארתור. ואילו אנחנו – הימצאותה של קופה לאומית המתמלאת מחולייתם של זרים ובמיוחד מחוליית האוצר האמריקאי יצרה את אשליית ה„יש לנו" ואת תוצאותיה ההרסניות.

הכנסות לדורותיהן (כמעט ללא תלות בגוניהן), הגולות גופים וארגונים ציבוריים למרוץ לנצל את הקופה הלאומית לקיום כפל מוסדות ופונקציונרים, למתן הטבות מפליגות לחוקים ומחוכנים, להענקת „פיצויים" ללא מידה (ממפעלי ימית ועד מתפני בנק לאומי), להקצות מבני פאר (מבנק ישראל ועד האוניברסיטאות) ולפיזור „הכבות עם העם" – המוציא מאות מיליוני דולר כל שנה לטיולים בחו"ל, גודש את הכבישים במכוניות ואת הבתים במכשירי חשמל, וזולל אנרגיה, שירותים והשקעות תשתית מבלי שיתרום למילוי הקופה מכבה נתנו.

גם היצרנים המובהקים – התעשיינים, החקלאים והבלונאים – למדו להישען על סובסידיות ועל תמיכות והגנות בבקום על ייעול, חדשנות ותחרותיות.

אין לי ספק, שכרול העם, אבותנו במנהיגות (לגוניה), יוזמו לבריחה ולחוקיה, נטיית הירידה הצמצמת העליה – מושפעים ישירות מהסלמתנו, כהוראת המנהיגות, עם חיי ספילות.

איך יוצאים מבבב ביאוש הזה ואם יש סיכוי שהמערכת השלטונית הנוכחית, בהרכב כזה או אחר, תתעשת ותמשיך בהאבק להבראת הכלכלה – תרגשא עליו יש קונבנזוס לאומי או עיקום לנו ידיד אמת במימשל האמריקאי שיכפה עלינו תוכנית גמילה (פרישת פולארד עשויה להגביר פעולה כזאת מצד מי שאינם ידידים).

או, חלילה, הגענו כמפס לבבב של חולי איידס ואין לנו עוד סיכוי לשרוד כמדינה.

אברהם פלד
רמת השרון

סניגור יהודי במשפט דמיאניוק

בלבול ועידוד תהומין שרויים בוויכוח הציבורי האם מן הראוי, כי עו"ד יהודי ישמש כסניגור לדמיאניוק.

אין מחלוקת על כך, כי כל נאשם, תהיה אשמתו כאשר תהיה, זקוק וראוי להגנה נאותה על־ידי סניגור.

לו לא היה לנאשם כזה סניגור שיגן עליו, לא היה בזה כל פגם, מחוסר ברירה, אם עו"ד יהודי היה מתמנה על־ידי בית־המשפט לשמש כסניגורו.

אולם, הנאשם דנן מוגן כראוי על־ידי עו"ד אמריקאי, ולכל היותר הוא זקוק למשפטן ישראלי אשר ייעץ ויסביר לו את כל הקשור בחוק ובפרוצדורה של המשפט בישראל, כפי שנהגו במשפט אייכמן, כאשר עו"ד מגדל שרף ז"ל מילא תפקיד כזה.

אין איפוא כל צורך, לא מבחינה המשפטית של הגנה ראויה לנאשם ובוודאי לא מבחינה המוסרית, בעו"ד יהודי פעיל כסניגור בפשעים כה חמורים נגד בני עמנו.

אין לי ספק, כי ניתן היה למנוע מעמד מכאיב וכואב זה לו עו"ד יהודי לא היה מופיע בבית־המשפט קבל עם ועדה בתוספת לסניגורו האישי של הנאשם (על אף שאני משוכנע כי מניעיו וכוונותיו של הסניגור היהודי כשרים וטובים).

לו דעתי היתה נשמעת, היה הסניגור היהודי מתפטר לאלתר מייצוג בבית־המשפט (ברשות בית־המשפט) ומתפקד כייעוץ בלבד לסניגורו של הנאשם.

עו"ד אברהם פישמן
תל־אביב

תשובה לסניגור שפטל

לכאורה צודק הסניגור בטענתו. אם הנאשם דמיאניוק, לפי דברי הסניגור, אינו חולק על ההאשמות לגבי הזוועות שנעשו בטרבלינקה, אלא רק מכחיש שהוא איוואן האיום, הרי הנושא העיקרי במשפט צריך להיות הזיהוי בלבד. הזיהוי יאמת את האשמתו ללא צורך בהוכחות נוספות וכך ייחסך כל העמל מן המשפט עם עדויות וסיפורי הזוועות שהמשך המשפט יכול לשרת רק לצורך ראווה כמו, כביכול, משפטי הראווה שהיו בברית־המועצות.

הסניגור מר שפטל לא הבטיח שהנאשם, לאחר זיהויו כאיוואן האיום, יעמוד להתוודות ולספר כל מה שעולל, מעשי רשע ואכזריות – למען ידע העולם. אכן, מר שפטל, הראווה אינה פסולה ולא ההשוואה למשפטי הראווה בבריה"מ. הצדק צריך גם להישמע ולהיוודע בימים שרבים המתאמצים להשכיח את השואה ולהוכיח, כי לא היתה קיימת, להשכיח כל מה שעוללו לגזע היהודי במיוחד, בידיהם של חיות אדם. עד מה שפל האדם, על תהומות אכזריותו, שאיבד צלם אנוש, שאלפי שנות תרבות לא שינו את יצרו האכזרי.

הנאשם במשפט זה, אם הוא באמת איוואן האיום, הוא רק נציג של משתפי הפעולה במנגנון האדיר של מעשי הזוועה, ולמשפט עוצמת חרושת הזוועה, האכזריות, העינויים והמוות.

חשיבות המשפט היא לעורר את תודעת השואה בקרב בני העם היהודי ושאר העמים.

משה מוסקאט
בית זית

ביטול סובסידיות לתחבורה הציבורית

ב„דבר", מיום 3.2.87, בכתבתו של אריה ארד על מדיניות התחבורה מציע הכותב לבטל את הסובסידיות לתחבורה ציבורית ולהשתמש בכסף שייחסך לשיפור רשת הכבישים ותוסיף עוד הכותב, הממשלה אמורה לעשות את רצון הציבור ולא להיפך, מה גם שבמדינת ישראל עדיין יש בחירות חופשיות מפעם לפעם.

השאלה היא בשם איזה ציבור מדבר העיתונאי הנכבד – אולי בשם שכונות יוקרה שליד כל בית עומדות שתי מכוניות ויותר ואינם זקוקים בכלל לתחבורה ציבורית, ואינו רואה לפניו אלפי האורחים גברים ונשים, ילדים, צעירים וקשישים, המשתמשים בתחבורה ציבורית. הקשר בין הערים הגדולות השכונות מסביבן.

אין לי ספק, שחברות „אגד" יכולה לספק לאורך השנים ובמשך [illegible] מציע ארד סובסידיה ישירה באמצעות כרטיסיות מוזלות בלי לפרט באיזו שיטה ולמי.

האם ההצעה האחרונה לא תשפיע על התקציב לפיתוח רשת הכבישים?

ישעיהו פלג
קרית חיים

מתן חנינה – לעג למשפט ולצדק

לאחרונה שוב התרבו השמועות, כי נשיא המדינה שוקל מתן חנינה לאנשי המחתרת היהודית שעודם כלואים. יש לקוות, כי אין בסיס לשמועות אלה. במקרים הקודמים שניתנו חנינות כאלו, הדבר הביא לעידוד הגזענות והאלימות, כפי שראינו בגל הפוגרומים האנטי־ערביים בעורת ירושלים.

יש להזכיר למי ששכח, כי אנשי המחתרת שעודם כלואים הם רוצחים מסוכנים, אשר התנפלו על האוניברסיטה בחברון וביצעו טבח בסטודנטים. שחרורם של אנשים אלה ישים ללעג ולקלס את המשפט והצדק בישראל ויהווה עידוד ישיר לרוצחים נוספים.

יש לקוות, כי הנשיא הרצוג ידחה את בקשות החנינה וישאיר את הרוצחים מן המחתרת מאחורי סורג ובריח, ששם מקומם.

מיכאל קירש
תל־אביב

צנזורה מול אנרכיה

לאחרונה נודע לי, כי בג"ץ עשוי לקיים דיון נוסף בפרשת ההצגה „אפרים חוזר לצבא", ע"פ בקשת הצנזורה על סרטים ומחזות.

לאור אפשרות זו, ירשה לי להזכיר לציבור הרחב וגם לכבוד השופטים המכובדים, פולמוס שהתחולל אך לפני מספר חודשים, בקשר עם השגותיו של מחבר היצירה האמורה בתחום אחר.

כוונתי לקביעה באותו משירוי, כי „היהודים מובלים את מצותיהם בדם ילדים פלשתינאיים", אשר בעקבותיה נדחתה בקשתו לתת לו מענק מקרן התרבות אמריקה־ישראל.

במשך דורות רבים ידע עם ישראל להתמודד בכבוד עם עלילות דם שונות ומשונות ברחבי תבל. אולם, מה קורה עתה בארצנו? ואיזה מסרים, ערכים ומוסרים כופים כיום על הנוער שלנו?

הדברים מדברים בעד עצמם וראויים לתשומת־לב דחופה ולתגובה מתאימה.

מיכאל יוליוסבורגר
קרית ים

ציונות, הגשמה וטכניקת המ"ט

בתגובה לכתבה מאת יעל פישביין בה הוזכר קיבוץ יחד („דבר", 24.2.87) ברצוני להעמיד דברים על דיוקם. בשבילנו המדיטציה הטרנסצנדנטלית (מ"ט) היא טכניקה בלבד ואמצעי לשיפור חיי הפרט ועל־ידי כך שיפור איכות החיים במדינה כולה. החברה הקיבוצית שהקמנו היא בלתי־תלויה ודמוקרטית להלוטין, וכל החלטותינו מתקבלות באופן עצמאי על־ידי אסיפת החברים, המזכירות וועדות הקיבוץ.

על איכותה היהודית של המערכת החברתית בקיבוץ יחד יכולים להעיד אנשי מקצוע המבקרים אותנו מקרוב.

ילדינו מתחנכים במסגרות החינוך הממלכתיות בבית־הספר ב„משגב" ובגן־הילדים במצפה „צורית". למיטב ידיעתנו בית־הספר האזורי במשגב איננו „בית־ספר" דתי כאחד מבתי־הספר הטובים והמוצלחים ביותר בארץ. אנו מזמינים את כבוד שר החינוך, יצחק נבון, ואת חברי ועדת [illegible] לבקר בקיבוצנו, לפגוש את ילדינו ולהתרשם באופן בלתי־אמצעי ואמיתי מהמציאות כפי שהיא.

ליאור יונאי
מזכיר קיבוץ יחד

יעל פישביין מעירה:
דבריו של ליאור יונאי אין בהם כדי להזים ולו במשהו את מסקנות הכתבה.

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

אהדה

אם לשפוט לפי הקהל שבא אתמול ל„שבתרבות" ברמת־אביב, הרי שמאבקו של ח"כ דוד ליבאי (בתמונה) לשמירת זכויותיהם של יוסי יגור, אידית אביב ואילן רביד בוועדת הבירור, הוסיף לו הרבה אוהדים. הקהל גילה אהדה רבה גם לפר לאורד.

בבמה משותפת לעירייה ולמועצת הפועלים של תל־אביב, נשאל אמש ליבאי האם לפי התרשמותו סיפק פולארד מידע לישראל מתוך אידיאליזם, או לבצע כסף (אחד מלקוחותיו של ליבאי, יוסי יגור, סותר את גירסת רפי איתן כי הכסף מילא תפקיד). ליבאי הביע בטחונו כי פולארד עשה מה שעשה מתוך חרדה לבטחון ישראל ומתוך שכנוע שהדבר איננו נוגד את האינטרסים האמריקאיים.

תחזית

הכלכלן פרופ' אסף רזין אמר אמש, אף הוא ב„שבתרבות" ברמת־אביב, כי לא יהיה מנוס מפיחות נוסף השנה, לרווחות הייצוא ולבלימת היבוא. הוא גם הביע את דעתו הנחרצת כי העלאת שכר הלימוד באוניברסיטאות – בצורת הלוואה שתוחזר לאחר שהסטודנט יקצור פרי לימודיו בעבודה – היא הכרחית כדי למנוע הדרדרות תלולה ברמתם של המוסדות להשכלה גבוהה.

עוד אמר פרופ' רזין, כי המהלכים הגדולים בכלכלה ובמשק, שהרחיקו אותנו בעשור האחרון מכל עצמאות כלכלית, הופסקו רק לשנתיים, ואנו שוב מתרחקים מן הייצוב ומן הסיכוי לעצמאות. הוא הוסיף שתוצאות המדיניות הנוכחית יורגשו רק בעוד שנה־שנתיים.

מאבק וחסימה

החלטת הכנסת בשבוע שעבר לאשר בקריאה טרומית את הצעת החוק הפרטית של ח"כ גרשון שפט (התחיה) להעלות את אחוז החסימה בבחירות לכנסת מאחוז אחד לשניים וחצי אחוזים הזכירה לישראל קרגמן, מהדמויות הבולטות בזירה הפרלמנטרית בשנות השישים והשבעים, את אחת המערכות הראשונות במאבק המתמשך בעניין זה. בשנות השישים העלה קרגמן הצעה להעלות את אחוז החסימה לשלושה אחוזים לפחות, ובמגעים בין מפא"י לבין „חירות" ו„הציונים הכלליים" הוסכם, כי אמנם יש להעלות אותו. ליוזמה זאת הצטרפה גם מפד"ל. הכל היה מוכן להעלאת הצעת החוק במליאה, אלא שברגע האחרון ממש בא ח"כ דאז בנימין שחור מהמפד"ל והציג תנאי: מפד"ל תתמוך בהעלאת אחוז החסימה תמורת החלטה להגדיל את מספר חברי הכנסת מ־120 ל־150. וכך קרה שאחוז החסימה נשאר כפי שהיה. גם מספר חברי הכנסת, כמובן.

שכח

הלהט הגובר סביב ועידת „חירות" הנפתחת היום והמתח הרב השכיחו, מסתבר, לפחות מציר ועידה קודמת אחד את חובתו הפרוזאית – לרשום עצמו כציר ולרכוש תעודת ציר. זהו פרוספר עוזרן (בתמונה), ראש עיריית קרית־שמונה שיגיע היום לגני התערוכה, אך ספק אם יוכל לקחת חלק פעיל בהצבעות ובהכרעות הממשיות.

חבריו של עוזרן, ראשי רשויות של „חירות" בצפון, התגייסו לעזרת עמיתם ושיגרו בשבוע שעבר מברק דחוף לראש הממשלה, יצחק שמיר, ובו בקשה לאשר לעוזרן להשתתף כציר בוועידה, אף כי לא התפקד כנדרש ושמו לא נכלל ברשימת הצירים. נראה שרק היום, סמוך לפתיחה, יוחלט אם לאשר לעוזרן לשמש כציר. אגב, עוזרן אינו מזוהה רשמית עם מחנה זה או אחר ב„חירות" ואולי זה לזכותו כעת...

שמעון וייס

בצהרי יום ו' שינתה הסינרמה את פניה, כאשר אלפיים מנויי התזמורת הקאמרית מילאו את המקום בסגנון שונה מהרגיל. אולם הגיל הממוצע התאזן על־ידי חמישים ילדי מקהלת וינה, שנתנו הופעה חגיגית בחסות ראש העיר שלמה להט (במרכז התמונה). מאז נפתחה הסינרמה מחדש, זוהי לה ההופעה הקאמרית הראשונה.

ביקור גומלין

נשיא ארה"ב לשעבר ג'ימי קארטר יתארח הערב בביתו של ח"כ עבד אל והאב דראושה (בתמונה) בכפר איכסל. קארטר יפגש עם אישי ציבור ערבים ויהודים, ביניהם השר עזר וייצמן, ויסעד על שולחנו של ח"כ דראושה. בשיחה עם סופר „דבר" אמר דראוושה שהאישים הערבים ידונו עם האורח על תהליך השלום ועל הוועידה הבינלאומית. „לאורחים הערבים מישראל יכולה להיות תרומה מיוחדת לקידום תהליך השלום בהיות חלקם בלתי נפרד מהעם הפלשתינאי מחד ומהמדינת ישראל מאידך", הסביר. הוא סיפר שבשנה האחרונה נפגש פעמים בארה"ב עם קארטר, שהבטיח לו להחזיר ביקור.

במסגרת מאמצים לקיום הוועידה הבינלאומית לשלום יצאו לפני שבועיים יו"ר הוועד הארצי איברהים נימר חוסין וח"כ דראושה למצרים, שם נפגשו עם אנשי ממשל מצריים. הם חזרו מעודדים מתוצאות שיחותיהם וסיפרו שכיום סיכויי השלום טובים ושנראה כי גם הפלשתינאים מגלים נכונות יותר מבעבר להשתתף בוועידה.

מוחמד חלילה

זהות

הסופר יורם קניוק (בתמונה) תוהה, יחד עם רבים אחרים, על התופעה המשמעותית של נהירת הקהל אל הספרות המקורית. ספרו החדש „בתו" הוא הצלחה גדולה ומכירה חמה, והוא מוסיף כי גם „מולכו" של א.ב. יהושע, „הקופסה השחורה" של עמוס עוז ואף „התגנבות יחידים" של יהושע קנז הפכו לרבי־מכר בן לילה. הסברו של קניוק הוא, כי הישראלים הצעירים, גילאי 20־40, מוצאים בספרות המקור את הזהות, שקשה להם לגלות במקום אחר בזירה הציבורית. עוד סיפר קניוק, כי הרעיון לספרו החדש התחיל להתרקם אצלו בשובו מלווייתה של הדס קדמי ז"ל.

יומולדת

הצ'לן מסטיסלאב רוסטרופוביץ' (בתמונה) חגג ביום ו' את יום הולדתו ה־60. בחגיגה שנערכה לכבודו במרכז קנדי השתתפו המוסיקאים יהודי מנוחין, לאונרד ברנשטיין, אייזק שטרן וז'אן פייר רמפל. גם רעיית נשיא ארה"ב, ננסי רייגן, היתה שם. לאחר המופע המוסיקלי הוזמנו למעלה מ־300 מהנוכחים להשתתף בסעודה, שבה הופיע השחקן גרגורי פק. החגיגות לציון יום הולדתו של המוסיקאי ממוצא רוסי, העומד עתה בראש התזמורת הסימפונית הלאומית, החלו לפני כמה שבועות בסידרת קונצרטים של רוסטרופוביץ' בכמה ערים ברחבי תבל. יצוין, כי לפי בקשת הנשיא רונלד רייגן, שהגישה למנהיג הסובייטי מיכאל גורבאצ'וב ברייקיאוויק, הסכימו הרוסים להעניק אשרת יציאה לאחותו של רוסטרופוביץ' ורוניקה, שאותה לא ראה מזה 10 שנים.

בחזרה למקור

הסופר יוסל בירשטיין החל לתרגם ליידיש את ספרו של חיים באר „נוצות". בהקדמה לפרק הראשון, שפורסם בכתב העת „ירושלימער אלמנך", כותב בירשטיין, כי האבא והאמא דיברו יידיש, ובמהלך התרגום נראה היה לו כי למעשה החזיר לגיבורים את לשונם המקורית.

הדה צימרמן

מפגש מלכים

המלכה אליזבת השניה (מימין) מבריטניה והמלך פאהד מסעודיה התייצבו יחדיו לפני המצלמות במלון קלארידג'ס בלונדון. פאהד, הנמצא בביקור רשמי באנגליה, ערך קבלת פנים לכבוד המלכה.

ברידג'

פסטיבל בסכווניגן

מאת ארנונה שפאן

כל מי שביקר בהולנד מכיר בוודאי את פינת החמד הנענה לשם סכווניגן. עיירה זו ממוקמת על חוף הים ליד האג. פעם בשנה, במארס, נערך שם פסטיבל ברידג', בהשתתפות נבחרות צמרת רבות מכל העולם (ארה"ב, פולין, אוסטריה, אנגליה, נורווגיה, הונגריה ועוד). השנה זכתה בתחרות נבחרת שוודיה, היד הבאה בתחרות בינה לבין הנבחרת האמריקאית (שהובילה עד אז) מבהירה לנו מדוע זכו הזוכים בתחרות:

צפון: ♠ A Q x x ♥ A K J x x ♦ A K J ♣ x

מערב: ♠ – – – – ♥ Q x x x ♦ Q 9 x x x ♣ x x x

מזרח: ♠ K J x x x ♥ 10 x x ♦ 10 x x ♣ Q x

דרום: ♠ 10 x x x ♥ x ♦ x ♣ A K J 10 x x x

מחלק: צפון
פגיעים: צפון־דרום
ההכרזה:

צפון	מזרח	דרום	מערב
2 קלאב	---	3 קלאב	3 דיאמונד
3 הארט	----	4 בלי שליט	---
5 ספייד	כפל	7 קלאב	כפל
7 בלי שליט	---	----	---

מערב הוביל בדיאמונד, למרות שמזרח הכפיל את הכרוזה ה־5 ספייד, דבר זה הדליק אור אדום אצל הכרוז (ברור שלמערב אין ספיידים), ומכאן, הצעד הבא, הוא אפשרות של לחץ על מערב בסדרות האדומות. הכרוז זכה באלוף, המשיך במלך דיאמונד ובאלוף ספייד (והנחת היסוד התאמתה) והמשיך בקלאב, כשהוא זוכה עם הנסיך בדומם, עתה המשיך הכרוז בסידרת הקלאב עד למצב הבא:

צפון: ♠ – – – – ♥ A K J ♦ J ♣ – – –

מערב: ♠ – – – ♥ Q 9 x ♦ Q ♣ – – –

מזרח: ♠ K ♥ 10 x x ♦ – – – ♣ – – –

דרום: ♠ 10 x ♥ x ♦ – – – ♣ x

הכרוז שיחק את הקלאב האחרון, ומערב נלחץ, אם ישליך את המלכה דיאמונד יוגבה הנסיך שבידי הכרוז, ואם ישליך את ההארט יוגבה הנסיך הארט. מערב השליך הארט, בתקווה שהנסיך בידי מזרח, אולם הוא התבדה והחוזה בוצע.

בחדר השני שיחקו האמריקאים בחוזה של 5 קלאב, מערב הוביל בספייד שנחתך על ידי מזרח, והאמריקאים הפסידו 27 נקודות על יד זו, והתוצאה הסופית היתה 22–8 לנורווגיה.

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
בני – דיזנגוף 174 – 222386
קופת חולים מכבי – קינג ג'ורג' 25 – 282650

ירושלים
ביה"ח שערי צדק – בית וגן, – 555502

חיפה
תגיתה – תגיתה 22 ב"ש – 231905

פתח־תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר – 905271

בני־ברק – רמת־גן
רמת יצחק – ירושלים 96 רמת־גן – 777506

בת־ים – חולון
גני בת־ים – הנביאים 3 בת־ים – 5515671
אהרון – הופיין 52 חולון – 889153

מוקד מידע טלפוני

של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל.

בתל אביב
בימים א' – עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב
ביום ו' ובערבי חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה

אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא – 03־284649
בימים א' – ה' מ־21.00 עד 23.00
בימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00

חיפה
הנביא 26 קומה ג' 04־523566
כל יום מלבד ערבי חג, שבת ושבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00

ערן – עזרה ראשונה נפשית

תל־אביב
קו למבוגרים 03־261111
קו לילדים ונוער 03־261115
בירושלים – 02־227171
בחיפה 04־672222/3

קו פתוח – ארגון קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03־221680 (24 שעות)

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

עיר	מינ'	מקס'	
אוסלו	0	2	גשם
אמסטרדם	8	11	גשם
בואנוס איירס	17	27	מעונן
הלסינקי	-6	-1	מעונן
הונג קונג	15	17	מעונן
וינה	5	14	בהיר
ז'נווה	8	11	גשם
טוקיו	4	13	מעונן
טורונטו	5	10	מעונן
יוהנסבורג	10	20	גשם
לונדון	7	11	מעונן
ליסבון	10	19	מעונן
מדריד	5	18	מעונן
מונטריאול	5	8	מעונן
ניו יורק	9	19	מעונן
סאן פאולו	17	30	מעונן
פאריס	8	17	מעונן
פרנקפורט			לא נמסר
ציריך	6	12	מעונן
ריו דה ז'נרו	19	34	מעונן
שטוקהולם	-1	3	מעונן
שיקגו	6	9	מעונן

swissair

התזמורת הפילהרמונית הישראלית 50

קונצרט למנויים מס' 7
מר אלכסנדר ביטמן
מנצח
אנדרי פיאזקה
כנר
מישאל הרן
צ'לו
ברוס וינשטיין
אבובן
זאב דורמן
בסון
גן באסון
התכנית מיצירות:
ברליוז, היידן ואלגר
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
סדרה א': הערב – 29.3.87
סדרה ב': יום ב', 30.3.87
סדרה ג': יום ג', 31.3.87

קונצרט למנויים מס' 4
מנצח, סולנים ותכנית
כמו בקונצרט מס' 7
סדרות א'־ב' בחיפה
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
סדרה ד': יום ד', 1.4.87

קונצרט למנויים מס' 8
מנצח, סולנים ותכנית
כמו בקונצרט מס' 7
סדרות א'־ג' בחיפה
תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה ה': מוצ"ש, 4.4.87

קונצרט למנויים מס' 7
דוד שלון
מנצח
הנריק שרינג
כנר
שידה רבין
כנרת
התכנית:
ויוואלדי: קונצרטו לשני כנורות
צ'ייקובסקי: קונצרטו לכנור
קרסאנס: סימפוניה מס' 3
תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה ב': יום א', 5.4.87
סדרה ג': מוצ"ש, 11.4.87

פילקלסיקה
קונצרט מס' 4
דוד שלון
מנצח
משה מורגנשטרן
כנר
התכנית:
גבריאלי: קנצונות
היידן: סימפוניה מס' 101
באך: קונצרטו לכנור
באך־סטוקובסקי: טוקטה ופוגה ברה מינור
תל־אביב, היכל התרבות
יום ב', 6.4.87, 8.30 בערב

קונצרט למנויים מס' 8
מנצח, סולנים ותכנית
כמו בקונצרט מס' 7
בת"א סדרות ב'־ג'
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
סדרה א': יום ג', 7.4.87
סדרה ב': יום ד', 8.4.87
סדרה ג': יום ה', 9.4.87

נמשכת מכירת כרטיסים לקונצרט המיוחד למוסיקה קאמרית
בביצוע
שלישיית צוגב

ראשונים נועדים

(סוף מעמוד 7)

אלכסנדר הרצן כתב, כי „הדור החדש יאמר לדור הקודם: אתם הייתם צבועים, אנו נהיה ציניקנים. אתם דיברתם כבעלי־מוסר, אנו נדבר כנבלים. אתם התנהגתם באדיבות עם העליונים עליכם, ובגסות עם הנמוכים מכם. אנו נתנהג בגסות עם כולם: אתם מתרפסים בלי לחוש יראת כבוד, אנו נתרוצץ ונדחף ולא נבקש סליחה". טורגנייב המשיך. בספרו „אבות ובנים" מסר דברי איש צעיר אל איש בשנות העמידה „היה לך תוכן, אך לא עוצמה". איש בשנות העמידה אומר אל איש צעיר „ולך יש עוצמה, אך לא תוכן" (ר' ישעיהו ברלין: הוגים רוסים).

עלינו לאחד עוצמה ותוכן. ותיקי תנועת העבודה, שרובם יוצאי תנועות נוער חלוציות, ימצאו שפה משותפת עם הדור הצעיר, כי אין פניהם לשלטון, למוסדות ביצוע, אלא לשותפות בעצה (במוסדות ייצוגיים של המפלגה) ובפעילות רעיונית־חברתית ברחבי הציבור.

בחיי רוח וציבור אין זקנים וצעירים: יש רק מי שנולד קודם, או מאוחר יותר, ובלבד שתתקיים הרציפות ההיסטורית תוך חידוש מתוייב־המציאות, שטובת העם ותנועת העבודה נר לרגליה.

האיש שלנו בוושינגטון

(סוף מעמוד 7)

נחוצה שם עתה פעילות רבה של שגריר „טרי", בבחינת מטאטא חדש. נחוץ להיפגש עם סנטורים וחברי בית הנבחרים, עם אנשי הממשל ועם עיתונאים. נחוץ איש חדש, שבפיו גם נימוקים ודברי דיבור ושבגעע שונים מאלה של האנשים ששמעו אותו עד כה. וטוב שיהיה שם אדם שלא היה כלל בוואשינגטון כאשר התחוללו הפרשות המעיבות.

אי־רצונו של יצחק שמיר למהר בעניין זה – מובן בכל שיהיה על רקע יחסי המפלגות בממשלה ואולי גם על רקע יחסי המחנות בתוך „חירות" – אינו עומד בשום מבחן של צורכי המדיניות הישראלית ביחסיה החשובים ביותר של ישראל עם חו"ל.

נראה לי שמועמדותו של אשר בן־נתן היא הטובה ביותר. קל לומר זאת לאחר שמועמדותו של השר גד יעקבי הוסרה. בן־נתן הוא מועמד טבעי, במידה שיש משמעות למושג זה, כי הוא היה שגריר ישראל בגרמניה ובצרפת, תפקיד שרק שגריר ישראל בוואשינגטון בכיר מהם. אין חילוקי דעות שהצליח בשני תפקידיו הדיפלומטיים הקודמים וזה מקנה סיכוי סביר להצלחה גם בוואשינגטון.

ידידיו של בן־נתן אומרים זה לזה בחיוך מריר במקצת כי סיכוייו גברו בגלל המצב, בגלל הקושי למלא את התפקיד. יש, כך הם מקווים, פחות מועמדים טובים, ומזכירים שגם לתפקידיו הדיפלומטיים הקודמים נתמנה במצבים „לא צפויים". הוא היה השגריר בבון כשאיש לא ידע איך יתפתחו היחסים הדיפלומטיים ומה יהיה היחס בישראל לאדם שיצא ראשון לייצג שם את מדינת היהודים בדרג של שגריר. הוא יצא לפאריס לאחר המפנה לרעה ביחסה לירושלים. המצב בוואשינגטון מתאים עתה לבן־נתן.

עם זאת אין ספק שבשאלה מי יהיה השגריר יכולות להיות דעות שונות – על מה שאי־אפשר כלל להתווכח הוא על ההכרח למנות שגריר חדש לוואשינגטון ומיד.

לפני 60 שנה

הרכב ועדת המומחים

ניו־יורק. הנוסח המוחלט של ועדת המומחים לא"י יתפרסם בשבוע הבא. מאשרים כי בראש הועדה יעמוד סיר אלפרד מונד וחבריה יהיו סיר הרברט סמואל ופליכס וארבורג. וייצמן הבטיח להציע לוועדה גם מאנשי תנועת הפועלים באירופה. המומחים יהיו פרופ' מיד, האגרונום יוסף רוזן, בנימין בראון. יתכן כי יוזמנו גם גרימשו ממשרד העבודה הבינלאומי בג'ניבה, האקונומיסט קיינס מקיימברידג', ארנסט כהן, שנאבל הנריקס.

נגד מצות א"י בוינא

מוינא מודיעים שהעתון האנטישמי „פאלקס קאמפף" התחיל בתעמולה נמרצת נגד מצות א"י. העתון דורש מאת הממשלה לאסור את הכנסתן לאוסטריה היות ויש בהן מדם הנוצרים.

שנהאי נכבשה ע"י הלאומיים

לונדון. הקנטונים כבשו את שנהאי. בעיר הסינית היו מקרי שוד רבים.

לפני 40 שנה

אמריקה ביקשה מאנגליה לחדש את המו"מ עם היהודים והערבים

ניו יורק. ממשלת ארצות־הברית ביקשה מאת בריטניה לעשות עוד נסיון לפני הגשת בעיית ארץ־ישראל לאו"מ ולערוך תכנית שתתקבל על דעת היהודים והערבים.

„אי אפשרי" של עבדאללה

האמיר עבדאללה אמר לסופר „אובזרבר" ברבת עמון, כי הפתרון היהודי לבעיית ארץ־ישראל הוא שהערבים יפסיקו לגמרי את מכירת הקרקעות ליהודים. עבדאללה הכריז עוד: „כתשובה המשקל לעליה היהודית הבלתי חוקית שאין כוח הערבים להפסיקה, אני מציע הגירה ערבית בלתי חוקית. זה הדבר שקל ביותר לעשותו. אין גבולות טבעיים בין ארץ־ישראל והארצות הערביות השכנות". על חלוקת הארץ אמר עבדאללה: „אני מתנגד לה, אך אני מוכן לקבל לידי כל חלק של ארץ־ישראל הערבית שהבריטים יצאוהו".

דבר ספורט

בני־יהודה בהפרש של 5 נקודות

ה"זהובים" הכניעו את באר־שבע 1:0 (גורדנה בפעם ה־3 ברציפות) לעומת התיקו אפס של בית"ר ירושלים נגד לוד • פרס לעליתה של שמשון (0:5 נגד בית"ר נתניה) למקום ה־4 לא חלו שינויים בטבלה • עוד שני משחקים הסתיימו בתיקו אפס: הפועל פ"ת – הפועל ת"א וחיפה – יפו • לא הוכרעו גם המשחקים בין מכבי נתניה – מכבי ת"א (1:1) ויבנה – בית"ר ת"א (1:1) • מכבי פ"ת – כפ"ס 0:1 •

בית"ר ירושלים ממשיכה לאבד גובה. אתמול, לאחר שנפרדה בתיקו חסר שערים מהפועל לוד, באיצטדיון בלומפילד ביפו, הצטמק יתרונם של הירושלמים לכדי חמש נקודות. מי שחגג את האליפות עשה זאת מוקדם מדי.

עכשיו נמצאת כבר בני־יהודה, שניצחה את הפועל באר שבע בבכורה הביתית (0:1), בכוורה מגע. כל אבדן נקודות של הירושלמים יקרב את ה"זהובים" לעבר הפיסגה. ואסור לשכוח, בני־יהודה פרם נצחה העונה, הישג מרשים כשלעצמו.

את הקפיצה הגדולה של המחזור עשתה שמשון ת"א שדילגה מהמקום השביעי לרביעי בעקבות נצחון גבוה (0:5) על מוגרת הטבלה, בית"ר נתניה, שחזרה לסורה אחרי שבת אחת טובה.

הפועל כפר־סבא הופתעה ע"י מכבי פ"ת כשהפסידה 1:0 וירדה למקום החמישי.

מכבי ת"א נותרה במקום השלישי בעקבות תיקו (1:1) עם מכבי נתניה. בתוצאה זהה הסתיים גם המפגש התחתית בין מכבי יבנה ובית"ר ת"א. התוצאה ללא ספק טובה מאד לבית"ריים.

הפתעת מה יש לראות בתיקו אפס שסחטה מכבי יפו הלפני אחרונה ממכבי חיפה סגנית האלופה הממשיכה לאכזב את אוהדיה.

הפועל ת"א שלאחר עידן דוד שוייצר לא שינתה את מגמתה. עם קונפורטי כמאמן, נאלצו ה"אדומים" להתחלק בנקודות עם הפועל פ"ת לאחר תיקו חסר שערים.

11 שערים בלבד הובקעו בשמונת משחקי המחזור, חמישה מהם כאמור במשחקה של שמשון.

כוכב השבת

דוד גורדנה

אתמול היה זה משחק הליגה השלישי ברציפות שהוכרע לזכות בני־יהודה ת"א משער נצחון של דוד גורדנה. הטוטמה החדש של ה"זהובים" חגג השבוע משחק בכורה במדי נבחרת המשנה של ישראל והפך לאחד האלילים הגדולים ביותר בשכונת התקוה. את שער הנצחון היקר לרשת באר־שבע, שצימק את הפער בפיסגה ל־5 נקודות בלבד, הבקיע גורדנה לאחר שיתוף פעולה מוצלח עם "הנסיך" משה אייזנברג.

נבחרת המחזור

1. נמרוד אברהם (מכבי יפו)
2. יעקב אזיבל (מכבי פ"ת)
3. נסים ברדה (שמשון ת"א)
4. ברוך חזן (מכבי נתניה)
5. שבתאי טודס (בית"ר ת"א)
6. אביגדור עובדיה (שמשון)
7. מיקי כהן (מכבי ת"א)
8. ציון יעקב (מכבי יבנה)
9. חזי שירזי (בני־יהודה)
10. שלום תקוה (מכ. נתניה)
11. דוד גורדנה (בני־יהודה)

הניחוש הנבון

1. יבנה – בית"ר ת"א	X
2. בית"ר י־ם – לוד	X
3. מכבי חיפה – יפו	X
4. בני־יהודה – באר־שבע	1
5. מכבי פ"ת – כפר־סבא	1
6. הפ. פ"ת – הפ. ת"א	X
7. מ. נתניה – מכ. ת"א	X
8. בית"ר נהריה – [illegible]	2
9. הפועל ר"ג – חולון	1
10. בית־שאן – שעריים	1
11. דימונה – הפ. עכו	1
12. מרמורק – הפ. חיפה	2
13. בי. רמלה – הפ. י־ם	X
14. הכח ר"ג – עמידר	1

מלך השערים

1. מלמליאן (בית"ר י־ם)	12
2. אלי אוחנה (בית"ר י־ם)	12
3. אלי יאני (ה. כפר־סבא)	11
4. יגאל מנחם (מכ. נתניה)	10

במחזור הבא בלאומית

מכבי נתניה – מכבי יבנה
מכבי ת"א – הפועל פ"ת
הפועל ת"א – מכבי פ"ת
הפועל כפ"ס – בני־יהודה
הפועל ב"ש – מכבי חיפה
מכבי יפו – בית"ר י־ם
הפועל לוד – שמשון ת"א
בית"ר נתניה – בית"ר ת"א

במשחק טאקטי נבון חילצה לוד תיקו וגרמה לצימצום פער הנק'

מאת אשר גולדשלגר

משחק טאקטי נבון, מלווה ברוח לחימה, איפשר אתמול לקבוצת הפועל לוד להוליך תיקו. חרץ בבלומפילד מול המובילה בטבלה קבוצת בית"ר ירושלים.

תוכניתו של צבי רוזן גלונתו אמנם במרכזה דקות המשחק לשערים ונגונו עליו כהצלחה אולם למרבה המזל ניצבה מולם קבוצה בינונית למדי שחסרה חולית חוד תכליתית ומבלה מקשר בינוני ואפילו פחות מזה.

יעקב בנודיס וחבריו ידעו בדיוק הנבונות לשמור בחירוף נפש על השער. ובדקות אחרות יצאו להתקפות מתפרצות שכמעט הניבו שער נצחון.

הבעיה היא בבית"ר ירושלים. היכולת הטובה של הסיבוב הראשון נשכחה. למעשה נראתה אתמול בבלומפילד קבוצה בינונית המדורגת עדיין בפיסגה ומקווה להמשיך לשהות בה עד המחזור ה־30.

לבית"ר היו אתמול הזדמנויות למכביר כדי להכניע את יעקב בנודיס אולם הם החטאו לעיתים טוב בהתקפה זו ועבודה זו משפיעה על כל הקבוצה.

אתמול הסתבר כי הבית"רים משחקים בלחץ כאשר האוזניים מופנות לתוצאה בשכונת התקוה ולא פלא שבמחצית השניה היתה זו לוד שכמעט הבקיעה את שער בית"ר.

המאמן קשטן ערך במהלך המשחק שני חילופים. להערכתי שניהם בלתי מובנים. הוצא החלוץ וגורדמלן את הקשר שורץ שהיה הטוב מבין חבריו. אחר כך הוציא בן הרוש שהוא קשר הגנתי את המגן אבי כהן. כל זאת כאשר בית"ר בלחץ להבקעת שער ניצחון.

הפועל לוד חסרה אתמול את החלוץ זיקי פריץ שנפצע באימון במהלך השבוע האחרון. חסרונו הורגש היטב בקבוצה הלודאית אולם היא הצליחה להתגבר על העדרו במשחק טקטי נבון.

בדקה ה־15 הרחיק אורי בנודיס כדור מקו שערו לאחר בעיטה של אורי מלמליאן. השוער יעקב בנודיס השתלט על הכדור החוזר.

בדקה ה־25 בעט אורי מלמליאן כדור עונשין לקורת שער הפועל לוד. כעבור 10 דקות (דקה 35) הרחיק נעמן כדור שעשה דרכו פנימה.

במחצית השניה נעלמה בית"ר ירושלים לחלוטין. למעט מבצע אחד של אוחנה לא עשו חבריו דבר. מנגד נאלץ חנן אוולאי לתפוס את חלוץ לוד רונן הלל כדי למנוע ממנו לפרוץ יחיד לעבר יוסי מזרחי.

נמרוד אברהם 'נמר' „בולגרי" חדש ביפו

מאת יצחק ציבין

יכולת מעולה של שוער מכבי יפו, נמרוד אברהם, מנעה אתמול משחקני מכבי חיפה לזכות בנצחון מוחץ מול יריבתה מתחתית הטבלה – 0:0.

שחקני עיר הכרמל המשיכו גם אתמול לאכזב. חוליית ההגנה היתה חדירה, שחקני הקישור היו מפוזרים והחלוצים הרבו להחטיא. למולם של החיפאים שיחקה מולם קבוצה חלשה, שהגיעה לחיפה במטרה לחלץ נקודת ליגה.

ה"בולגרים" נהנו מיכולתו המרשימה של שוערם הצעיר, נמרוד אברהם, שחילץ את שערו לפחות מארבעה מצבי הבקעה בטוחים.

כבר בדקה ה־25 רמז אברהם על העתיד לקרות, לאחר שהדף בזינוק מרהיב את נגיחתו של עופר מזרחי.

במחצית השניה גבר הלחץ החיפאי.

בדקה ה־60 בעט עופר מזרחי מתוך הרחבה, אך שוב היה זה השוער היפואי שמנע את חדירת הכדור לרשת. כעבור חמש דקות חלפה בעיטתו של בריילובסקי גם על־פני השוער, אך כהן־צדק הצליח להרחיק את הכדור מקו השער.

מנגד, בהתקפה מתפרצת מצא עצמו מנשה מזרחי חופשי מול השוער החיפאי, אך בעיטתו נהדפה ברגלו של אבי רן.

גם בדקות הסיום נמשך הלחץ החיפאי, אך ההגנה העיקשה של יפו הצליחה במשחק הקרבה לשמור על התוצאה.

שלושה צהובים והרבה ארועים בתיקו עשיר ומערכים פתוחים

מאת יעקב הרזאם

במשחק מהנה ועשיר בארועים עליהם שני השערים נעדיר אתמול קבוצות מכבי נתניה ומכבי ת"א בתיקו – 1:1 (0:0).

שתי הקבוצות שיחקו במערכים פתוחים ומטרתם היתה להציג כדורגל נאה ולהבקיע שערים רבים בכל הזיתן. ואכן, 7000 הצופים חזו במשחק מהנה ומעניין.

במחצית הראשונה היו שחקני עיר היהלומים טובים יותר. הם שלטו ללא עוררין במרכז המגרש והירבו לסכן את שערו של גינזבורג, אך משחקה הנוקשה של ההגנה התל־אביבית מנע משלום תקוה וחבריו להבקיע שערים.

משחקם הנוקשה של מגיני ת"א אילץ את השופט המצוין, חיים ליפקוביץ, להניף שלושה כרטיסים צהובים לעבר קריים, שמעונוב וגולדברג. הקורבן הראשי למשחק הנוקשה של ת"א היה שלום תקוה, שהיתל רבות במגיניו, אך כל פעם הוא הוכשל בגסות.

במחצית השניה השתנו יחסי הכוחות במגרש ותוכניו של שמעון שנהר הצליחו להשתלט על מרכז המגרש. בדקה ה־50 נגח אלי דריקס מקרוב לעבר השער, אך אריה חביב הצליח להדוף את הכדור.

כעבור חמש דקות שוב היה זה חביב במיטבו, כשהצליח להדוף לקרן את בעיטתו המסוכנת של מיקי כהן.

באותן דקות הסתפקו הנתנייתים בהתקפות מתפרצות. באחת מאותן התקפות הם הצליחו לעלות ליתרון.

בדקה ה־79 הוכשל תקוה בתוך הרחבה. את בעיטת העונשין מ־11 מ' בעט יגאל מנחם ללא רופי – 0:1.

שחקני ת"א לא איבדו את עשתונותיהם ובדקות הסיום הם הצליחו לאזן את התוצאה, לאחר שאלון נתן הרים כדור לעבר הרחבה. אריה חביב לא יצא לעבר הכדור ומיקי כהן ניצל זאת כדי לקבוע בנגיחה מקרוב את תוצאת המשחק – 1:1.

שחקני יבנה חשו עצמם מקופחים

מאת יצחק פרי

שחקני מכבי יבנה לא הצליחו לנצל את מגרשם הביתי, כדי לזכות בנצחון תחתית חשוב מול בית"ר ת"א. המשחק החלש והעצבני הסתיים בתיקו – 1:1 (0:0).

בסיום המשחק חשו עצמם שחקני יבנה מקופחים מהתוצאה, שכן הם היו טובים יותר מיריבתם ורק שער עצמי בשלהי המשחק מנע מהם לזכות בנצחון מוצדק.

שחקני ה"מנורה" הגיעו ליבנה במטרה לחלץ נקודת ליגה. הם תיגברו את הגנתם ושיחקו בזהירות רבה. הבולט בשורותיהם היה המגן הצעיר, שבתאי טודס, שהיווה תחנה אחרונה לחלוצי יבנה.

שחקני יבנה פתחו את המשחק בסערה. כבר בדקה ה־9 הצליח בן־שמעון להבקיע בנגיחה נאה את שער בית"ר, אך השופט פסל את השער בטענה, שאורי פלד היה בעת הנגיחה בעמדת נבדל.

גם במחצית השניה המשיכו שחקני יבנה לתקוף. ואכן, בדקה ה־67 הם הצליחו לעלות ליתרון, לאחר שאורי פלד קבע בבעיטה מתוך הרחבה – 0:1.

כעבור ארבע דקות ניתנה לרפי אוסמו הזדמנות מצוינת להגדיל את יתרון קבוצתו, אך בעיטתו מתוך הרחבה נהדפה במשקוף השער.

בדקות הסיום ניסו שחקני בית"ר לאזן את התוצאה. לעזרתם בא בדקה ה־78 שחקן יבנה, בן־שמעון. הכל התחיל בבעיטת עונשין של ניסים כהן מ־35 מ'. בן־שמעון, שניסה להרחיק את הכדור, נכשל בכך ובבעיטה רשלנית הוא הסיט את הכדור מעל ידיו המושטות של פרדי לסנר – 1:1.

בדקות הסיום תבעו אוהדי יבנה לשתף במשחק את החלוץ המסוכן, דב רמלר, אך המאמן היבנאי דיווה את תביעותיהם הקולניות ואיפשר בכך לשחקני בית"ר לשמור ללא קושי על תוצאת המשחק.

סבסטיאן קו לא יבוא למשחקים

מאמנו של סבסטיאן קו, שהוא אביו של האתלט, הודיע למזכ"ל הפועל יצחק אופק, כי לצערו, סבסטיאן קו לא יוכל לבוא למשחקי הפועל ה־13 בגלל סיבות מקצועיות.

המאמן הסביר לאופק, כי קו נמצא עתה בתהליך אימון אינטנסיבי כדי לעבור למרוץ 5000 מטר, במקום המרוצים הקלאסיים שלו 800 ו־1500 מטר.

תכנית האימונים מחייבת אותו להמנע מתחרויות עד לאליפות העולם שתתקיים בחודש אוגוסט – ספטמבר 1987.

גם בלי שווייצר איכזבו האדומים

מאת עמי רוזנברג

גם ללא המאמן המודח, דוד שווייצר, המשיכו שחקני הפועל ת"א לאכזב. אתמול הם נפרדו בתיקו עקר משערים במשחקם מול הפועל פ"ת.

אין ספק, כי הצופים חזו באחד מהמשחקים החלשים ביותר שנראו העונה באצטדיון המושבות. שתי הקבוצות גילו חולשה מדהימה. ברוב דקות המשחק נע הכדור ללא כתובת מקבוצה לקבוצה והשערים כמעט שלא סוכנו.

פתיחת המשחק היתה שייכת דווקא לפתח־תקואים, שבדקה ה־10 כמעט הכניעו את אריה אלתר החלש. לאחר שמני בסון בעט מול שער חשוף לשוקים.

בהמשך דעך קצב המשחק ושתי הקבוצות ציפו בקוצר רוח לסיום המחצית הראשונה. במחצית השניה ביצע המאמן, בני קונפורטי שינוי מעניין במערך קבוצתו, כשהעלה את מוריס ז'אנו לעזרת ההתקפה ושבתאי לוי הוסט לעמדה הגנתית.

שינוי זה הפיח רוח חיים במשחקם של ה"אדומים", אך פרט לשתי החטאות של ז'אנו בדקות 51 ו־63 לא הועמד השער הפתח־תקואי בסכנת הבקעה.

שריקת הסיום נתנה את האות לשריקות בוז ממושכות של הצופים המאוכזבים.

בלום סחט שלוש מערכות מוילנדר

הטניסאי המצטיין, גלעד בלום, שגבר על עמוס מנסדורף בשלב שמינית גמר הטורניר הבין־לאומי של בריסל, אילץ את המדורג מספר 1, מאטס וילנדר, להציג את מלוא יכולתו כדי לזכות בנצחון 5:7, 6:3, 6:2.

לגמר עלה האמריקאי ג'ון מקנרו, שגבר על השוודי אנדרס יאריד – 3:6, 3:6.

יצויין, כי בשלב רבע־הגמר גבר יאריד על בוריס בקר – 6:4, 3:6, 4:6.

• שוער לוד, יעקב בנודיס, מציל את שערו במשחק נגד בית"ר ירושלים (צילם: א. קנפר).

• יהודה פילוסוף מבית"ר נתניה שספג חמישיה משמשון, מציל את שערו (צילם: א. קנפר).

התקפה אחת הספיקה לבני־יהודה להבקעה ולצימצום הפער בצמרת

מאת יוסי משהיר

דווקא במשחקם הגרוע ביותר בעת האחרונה הצליחו אתמול שחקני בני־יהודה ת"א לצמק את הפער בינם לבין בית"ר ירושלים. לשחקני שכונת־התקוה הספיקה התקפה מתוכננת אחת כדי לזכות בנצחון על קבוצת התחתית של הפועל באר־שבע – 0:1 (0:0).

2000 הצופים שחזו במשחק התאכזבו מחולשתם של בני שכונת־התקוה, ששיחקו ברשלנות רבה ולא הצליחו לשחזר את יכולתם הטובה מהתקופה האחרונה.

האורחים מבירת הנגב הגיעו לשכונת־התקוה במטרה לחלץ נקודת ליגה. הם תיגברו את הגנתם והסתפקו בהתקפות מתפרצות. רק חולשת חלוציהם מנעה מהם לנצל את שאננותם של מגיני בני יהודה.

במחצית הראשונה חזו הצופים במשחק חלש ומשעמם. שני השוערים לא נאלצו לעמוד בפני סכנת הבקעה אפילו פעם אחת.

במחצית השניה התעוררו שחקני בני־יהודה מתרדמתם. הם ניסו לסכן את שערו של זכוביצקי, אך חוסר מחץ בהתקפה מנע מהם להגיע למצבי הבקעה.

בדקה ה־58 הצליחו שחקני בני־יהודה להתעלות במעט על עצמם ובהתקפה נאה הם הכניעו סוף סוף את זכוביצקי. משה אייזנברג פרץ היטב לעבר השער והרים כדור מדוייק לעבר דוד גורדנה, שבזינוק מרהיב הצליח לנגוח כדור אדיר לפינת השער – 0:1.

בדקות הסיום ניסו שחקני באר־שבע להשוות את התוצאה, אך עצבנותם הרבה היתה בעוכריהם.

בית"ר נתניה לשמשון הרבה "בשר תותחים"

מאת ג.אשר

יכולת בינונית הספיקה אתמול לקבוצת שמשון תל־אביב כדי להביס את האחרונה בטבלה קבוצת בית"ר נתניה 0:5 (0:3).

חניכיו של יעקב גרונדמן לא נאלצו לגלות את מלוא יכולתם כדי לזכות בנצחון הגדול. חסרונם של גדעון דמתי הותיק, הקשר אפרים ארביב והשוער אבי הדר כלל לא הורגש שכן מול השמשונים ניצבה קבוצה חלשה שאינה מצדיקה את מיקומה בליגה הלאומית.

בית"ר נתניה, שהרשימה בהפסד הכבוד 2:1 מול בית"ר ירושלים בשבוע שעבר נראתה על משטח הדשא בבלומפילד כעדר ללא רועה. כל שחקן עשה כרצונו ללא תאום ולא בכדי ספגה בסיום תבוסה של 5:0.

מסכת השערים החלה כבר בדקה ה־8. מומי מזרחי הגביה לרחבת בית"ר נתניה. ברדה הגיח לפני כולם ונגח בפשטות פנימה 1:0.

בדקה ה־18 הוכשל שוקרון ברחבה. השופט סוהיל הורה על הנקודה הלבנה. מומי מזרחי בעט את הפנדל פנימה 0:2.

בדקה ה־30, כבר 0:3. אביגדור עובדיה ודלף על פני 3 מגיני נתניה ולא התקשה להבקיע.

בפתיחת המחצית השניה (דקה 47) פרץ השמשוני עובדיה עד קו הקרן ושיגר ליגאל הלל שקבע ללא בעיות 0:4.

תוצאת המשחק נרשמה בדקה ה־63. בדקה זו נגח עובדיה מעל כולם פנימה וקבע 0:5 לשמשון.

אלופי עולם במשלחת האתלטים מחוף השנהב במשחקי הפועל ה־13

גבריאל טיאקו, מקום ראשון בעולם בשנת 1986 בריצת 400 מטר בזמן של 44.30 שניות, נמנה עם משלחת האתלטים (7 גברים ו־4 נשים) מחוף השנהב שתגיע למשחקי הפועל ה־13.

רץ נוסף שיגיע הוא מלארד'ה די'מל, מקום 17 בעולם בשנת 1986 בריצת 400 מטר משוכות. זמנו 48.94 שניות.

במשלחת גם שלושה רצים שזמנם ב־100 מטר – 10.4 שניות.

טל בניה גרם לטילטול כפ"ס

מאת משה רוזנברג

שחקני הפועל כפר־סבא ממשיכים לגלות חוסר יציבות ביכולתם. אתמול נוצחו שחקני השרון ע"י מכבי פ"ת בתוצאה 1:0 (0:0).

יאמר מיד, כי תוצאה זו אינה משקפת את יחסי הכוחות במגרש, שכן האורחים מהשרון היו טובים יותר במרכז המגרש ולא אחת ניתנו להם הזדמנויות נוחות להבקעת שערים, אך חוסר מחץ בהתקפתם מנע מהם לתרגם את יתרונם האיכותי לשפת השערים.

שחקני אבו־השושנות שיחקו ללא איל בגלייטנר הפצוע. ואכן, חוליית הקישור שלהם היתה חלשה ורק המשחק הטוב של מגיניהם הצעירים והתקפות מתפרצות של חלוציהם המהירים איפשר להם לזכות בסיום המשחק בנצחון מפתיע.

כבר בדקה ה־17 ניתנה לאלי יאני הזדמנות נוחה להבקעת שער, אך הוא החטיא ברשלנות מול השוער פביאן. בדקה ה־39 ניתנה ליאני הזדמנות נוספת לעלות את קבוצתו ליתרון, אך הפעם הצליח המגן הצעיר, ז'אן להרחיק את הכדור מקו השער.

במחצית השניה התעוררו במעט שחקני פ"ת מתרדמתם. ואכן, בדקה ה־65 הם הצליחו לעלות ליתרון, לאחר שטל בניה קבע בבעיטה שטוחה מתוך הרחבה – 0:1.

הכפר־סבאים הגיבו בלחץ אדיר על שערו של פביאן. בדקה ה־78 הצליח פילוס להבקיע סוף סוף את פביאן, אך השופט פסל את השער בטענת נבדל ואיפשר בכך לפתח־תקואים לזכות בנצחון לא מוצדק.

הליגה הארצית

הקבוצה	משי	נצי	תיקו	הפסי	שערים	נק'
1. בית"ר ירושלים	22	13	8	1	14–44	47
2. בני־יהודה ת"א	22	10	12	–	16–30	42
3. מכבי תל־אביב	22	9	8	5	16–32	35
4. שמשון תל־אביב	22	7	13	2	12–25	34
5. הפועל כפר־סבא	22	9	7	6	22–28	34
6. מכבי נתניה	22	9	7	6	23–24	34
7. הפועל לוד	22	8	8	6	13–23	32
8. מכבי פתח־תקוה	22	8	8	6	15–21	32
9. מכבי חיפה	22	7	9	6	18–24	30
10. הפועל פתח־תקוה	22	7	8	7	19–24	29
11. הפועל תל־אביב	22	5	12	5	16–17	27
12. הפועל באר־שבע	22	4	11	7	14–10	23
13. בית"ר תל־אביב	22	4	9	9	29–20	21
14. מכבי יבנה	22	3	9	10	27–15	18
15. מכבי יפו	22	2	8	12	32–13	14
16. בית"ר נתניה	22	2	1	19	67–11	7

מחזור 22: עובדות ומספרים

בני־יהודה 1 (0)
הפועל ב"ש 0 (0)

• דוד גורדנה (58)
ציון משחק: 5
המצטיין: דוד גורדנה
המאכזב: משה סגל
שופט: יעקב דיאמנט
צופים: 2000
איצטדיון: שכונת התקוה

★ בני־יהודה: אטיאס 5; סלמן 4, אריב 5, שיטרית 5, עלי 4; מליחי 5, אל מימון 5, רייך 5, קנטוביץ 5 (שירזי 6), גורדנה 7, אייזנברג 5.
★ הפועל ב"ש: זכוביצקי 5; ברנס 4, בן־יעקב 5, אילוז 6; ידידי 5, גבאי 5, שושן 6, צרפתי 5, הדוך 4, שרעבי 6; ביטון 5, ליבמן 4, אוחנה 5.

בית"ר ירושלים 0
הפועל לוד 0

ציון משחק: 6
המצטיין: יצחק נעמן
המאכזב: שלמה שירזי
שופט: יאיר מילנבר
צופים: 5000
איצטדיון: בלומפילד

★ בית"ר ירושלים: יוסי מזרחי 5; אבי כהן 5 (בן־הרוש 5), אוולאי 5, אשש 5, שירזי 4; קריש 5, שורץ 6 (וגורדמלן 4), סמי מלכה 6, מלמליאן 5; גולדר 4, אוחנה 5.
★ הפועל לוד: יעקב בנודיס 6; יצחק בנודיס 5 (ברדוגו 5), נעמן 6, אורי בנודיס 6; חביב 5, מאיה 5, ברממס 4 (קששווילי 5), יעקב הלל 5, שרביט 5; סמרג'ה 4, רונן הלל 6.

מכבי יבנה 1 (0)
בית"ר ת"א 1 (0)

• אורי פלד (67)
• אשר סלומון (עצמי 78)
ציון משחק: 6
המצטיין: שבתאי טודס
המאכזב: אשר סלומון
שופט: עובדיה צבי
צופים: 4000
איצטדיון: יבנה

★ מכבי יבנה: לסנר 4; אוסמו 6, אלקבץ 5, סלומון 4, בזארין 5; בן־שמעון 5, עלוואה 5 (גורדון), ציון יעקב 7, הלפון 5; ועקנין 5, פלד 5.
★ בית"ר ת"א: ג'רבי 5; קבע 5, צמח 4, ידיד 5, טודס 7; נסים כהן 4, מזרחי 4, יצחקי 4 (שוריג 5), יעקב כהן 4; לביא 4, אורי 3 (ירון כהן 5).

שמשון ת"א 5 (3)
בית"ר נתניה 0 (0)

• אביגדור עובדיה (30, 63), נסים ברדה (8), שלמה מזרחי (58 מ־11 מ'), יגאל הלל (47)
ציון משחק: 5
המצטיין: אביגדור עובדיה
המאכזב: יוסי השונבה
שופט: יאיר כהן
צופים: 4000
איצטדיון: בלומפילד

★ שמשון ת"א: ממן 5; רוזנר 5, ברדה 6, אורי כהן 5; שמעוני 5, הלל 5, שמעונוב 6, יגאל הלל 5, מזרחי 6, א. עובדיה 6; שקרון 5, י. כהן 5.
★ בית"ר נתניה: פילוסוף 4; משה 5, הדר 4 (מקיאנה 4), סרוסי 4, מלך 4, יוסי השונבה 4; סיטבון 4, יוסי יונה 4, בניש 4; ברקוביץ 4, אנזרי 4.

מכבי חיפה 0
מכבי יפו 0

ציון משחק: 5
המצטיין: נמרוד אברהם
המאכזב: זאור ארמלי
שופט: אריה מרגולין
צופים: 5000
איצטדיון: קרית אליעזר

★ מכבי חיפה: אבי רן 6; אהרוני 5, אלי כהן 5, קלינגר 5, מרילי 5; אבוקסיס 5, רוזנטל 5, בריילובסקי 5, ארמלי 4, טלקר 4, עופר מזרחי 4.
★ מכבי יפו: נמרוד אברהם 7; מ. ראובן 5, ישראל בנימיאל 5, יצחק לוי 6, כהן צדק 6, שמעון כהן 5, לפאן 5, צדוק מלכה 4, אלקולומברה 5, יוסי לוי 5; אמינה 6, מנשה מזרחי 5.

הפועל פ"ת 0
הפועל ת"א 0

ציון משחק: 3
המצטיין: איתן בודניק
המאכזב: משה סיני
שופט: יהושע לויה
צופים: 1000
איצטדיון: הפועל פ"ת

★ הפועל פ"ת: ג'רבי 4; קוסושוילי 4, בודניק 6, ניר אלון 4 (לסרי 4), גיא לוי 4; מחפוד 4 (קלמנוביץ), אליה חן 4, מרכוס 4; בסון 4, לוין 4.
★ הפועל ת"א: אלתר 4; שוקרון 4 (מרעלם), אקהויז 4, עמר 4, פיונטי 4, הרשליקוביץ 4, מוסה 4, ז'אנו 5, סיני 4; לבראו 4, שבתאי לוי 4.

מכבי נתניה 1 (0)
מכבי ת"א 1 (0)

• יגאל מנחם (79 מ־11 מ')
• מיקי כהן (86)
ציון משחק: 6
המצטיין: שלום תקוה
המאכזב: משה שמעונוב
שופט: חיים ליפקוביץ
צופים: 7000
איצטדיון: מכבי נתניה

★ מכבי נתניה: חביב 6; שמעון מנחם 5, בר 6, חזן 6, בזארון 5; חלפון 5, לם 6 (גואטה), מסיקה 5 (יגאל מנחם), רוזן 6; שלום תקוה 7, דוני לוי 5.
★ מכבי ת"א: גינצבורג 5; קריס 5, אבי כהן 6, שמעונוב 4, אזולאי 5; גולדברג 5, מיקי כהן 6, אלון נתן 5, בריאני 5; דריקס 5, סבק 6.

מכבי פ"ת 1 (0)
הפועל כפ"ס 0 (0)

• טל בניה (65)
ציון משחק: 6
המצטיין: אלון ירדני
המאכזב: איתן ריביבו
שופט: יצחק בן־יצחק
צופים: 700
איצטדיון: הפועל פ"ת

★ מכבי פ"ת: פביאן 6; אוחנה 6, פרסלני 6, צופים 4, ז'אן 5; בז כהן 4, אלישע לוי 5, שעשוע 5, בן־שמעון 4 (אלון ירדני 6); דוד כהן 4, בניה 5.
★ הפועל כפ"ס: שמיר 5; אייזנגר 4 (פילוס), סימון 5, רבינוביץ 6, איינשטיין 4; א. ברזוביסקי 4, מלכי 4, מימוני, אביבו 4, יאני 5.
כוכב השבת

דבר ספורט • דבר ספורט • דבר ספורט • דבר ספורט • דבר ספורט • דבר ספורט •

הפסדים צורבים לרוב קבוצות הצמרת בעימות נגד התחתית

מאת שמואל טל

שבת של הפתעות נרשמה אתמול בליגה הארצית. במאבק בין הצמרת והתחתית היתה הפעם ידן של קבוצות התחתית על העליונה. למעט הפועל חיפה והדרה שניצחו והפועל ירושלים שסחטה תיקו, ספגו יתר קבוצות הצמרת הפסדים צורבים.

הפועל חיפה שהתארחה ברחובות ניצחה את מרמורק 0:1 ויצרה פער של שתי נקודות בינה לבין הפועל ירושלים. הירושלמים, ששיחקו ביום שישי ברמלה, סחטו שם תיקו (0:0) שהעלה אותם לפיסגה ל־24 שעות בלבד, עד שחיפה החזירה לעצמה את הטבלה.

הפועל חדרה ניצחה בנהריה את בית"ר המקומית 1:3 ונסמכה למקום השלישי על חשבון צפרירים חולון שנחלה הפסד מפתיע בר"ג להפועל (2:0). הפועל יהוד ספגה הפסד שני ברציפות והפעם להפועל טבריה 1:0.

ב"דרבי" של ר"ג ניצחה הכח את רמת־עמידר 0:2. סוגרת הטבלה, הפועל דימונה, ניצחה סוף סוף. הקרבן: הפועל עכו שנוצחה 2:0.

הפועל בית־שאן הטיבה סיכוייה להישאר בליגה לאחר נצחון 0:1 על מכבי שעריים.

כ־6000 צופים חזו במשחקים בהם הובקעו 13 שערים.

הפועל חדרה 3 / בית"ר נהריה 1

עודד מכבס היה אתמול גיבור נצחון קבוצתו בנהריה. עודד הבקיע שער וסחף את חבריו לתצוגה נאה שהולידה שלושה שערים וזכות לעצמת שער זהב.

יתרונה של חדרה לא הוטל בספק והחל משריקת הפתיחה. חלוציה פתחו בהסתערות על שער המקומיים וכבר בדקה השביעית רכשו יתרון מרגלי זיו ספירא. החדרתים לא נעצרו לאחר שער זה ובדקה ה־25 כבר עמד יתרונם על 0:2 לאחר בעיטה כדורייקת של מכבס.

גם פתיחת המחצית השניה היתה שייכת לאורחים שהבקיעו שער שלישי מרגלי אבישגי בדקה ה־50. כאן ירד קצב המשחק והמקומי אלפסי ניצל רפיון בהגנת חדרה כדי לקבוע בדקה ה־56 את תוצאת המשחק.

שפט יעקב ממן לעיני 500 צופים בנהריה.

הפועל ר"ג 2 / צפרירים חולון 0

גם בחלומם הורוד ביותר לא האמינו כדורגלני הפועל ר"ג כי יצליחו לחלץ נקודות מחולון הלוטשת עין לפיסגה. אולם תצוגה מהנה העניקה להם נצחון 0:2 ושלחה את החולונים הנבוכים בידיים ריקות הביתה.

ר"ג היתה ראויה לנצחון. שחקניה הפגינו משחק לחימה לאורך כל דקות המשחק וניצלו את חולשתם של האורחים כדי להגיע פעם אחר פעם למכבי הבקעה.

אריק גילרוביץ' שהיה הבולט בשדה התכבד בהבקעת השער הראשון בדקה ה־34. חולון ניסתה להגיב אולם חלוציה היו נירפים וחסרי דיוק. מן העבר השני ניצל דורון ביטון המקומי חור בהגנת החולונים כדי לבסס את נצחון קבוצתו בשער שהבקיע בדקה ה־65.

שפט אלנקוה לעיני 500 צופים בגבעתיים.

בית־שאן 1 / מכבי שעריים 0

שער בודד 20 דקות מהסיום הספיק לכדורגלני הפועל בית־שאן כדי לגבור על מכבי שעריים 0:1 ולבסס את מקומם בתחתית הטבלה.

המשחק עצמו היה שקול אך לא התעלה לרמה גבוהה. שחקני שתי הקבוצות הירבו לטעות ובמרבית דקות המשחק הוא התנהל במרכז השדה.

בדקה ה־70, במהלך התקפה של המקומיים, הגיע הכדור לרגלי יורם בדגוזי וזה, בנצלו קפאון בהגנת האורחים, בעט בעיטה מפתיעה שנחתה ברשת.

שפט ראובן זינו לעיני 1500 צופים בבית־שאן.

הפועל טבריה 1 / הפועל יהוד 0

שאיפות העליה של הפועל יהוד עלו אתמול על שרטון. פעם שניה ברציפות הם ספגו הפסד והפעם בבית להפועל טבריה 1:0.

טבריה הפתיעה את מארחתה במשחק פתוח מהיר ותוקפני. די אם נציין כי השחקן הבולט בשדה היה בלם יהוד אלי פרנקו שנאבק בעקשנות – ובדרך כלל בהצלחה – בחלוצי טבריה.

רק פעם אחת, דקותיים לפני הסיום, נאלץ פרנקו להרים ידים. מאיר עמור האורח קלט כדור ברחבת יהוד התקדם מעט ובעט בעוצמה לרשת כדי להעניק לקבוצתו שלוש נקודות מפתיעות ויקרות.

שפט יוסף שועי לעיני 800 צופים ביהוד.

הפועל דימונה 2 / הפועל עכו 0

סוגרת הטבלה מדימונה חגגה אתמול סוף סוף נצחון. זה אולי לא יעזור לה אבל נעים לנצח ובעיקר קבוצה טובה כמו זו מעכו שנכנעה ללא תנאי 2:0.

דימונה הפגינה יכולת טובה. למולה היא נתקלה ביום חלש של העכואים וניצלה עובדה זו עד תום. בדקה ה־30 עלו המקומיים ביתרון בשעה ששמואל אבוטבול בעט בחוזקה לרשת. עכו ניסתה להגיב בהתקפות נגד אך חלוציה נתקלו בהגנה יציבה של המקומיים ולא הצליחו למצוא את הדרך לרשת.

מן העבר השני היה זה בניטה המקומי שביסס את נצחון קבוצתו בהבקיעו שער שני 18 דקות מהסיום.

מאמן עכו רוני דוידה הוציא בדקה ה־87 את עופר רוזה לאחר שהאשימו בזלזול.

שפט שלמה שחר לעיני 300 צופים בדימונה.

הפועל חיפה 1 / הפועל מרמורק 0

הפועל חיפה דוהרת ללאומית. אתמול במשחק חוץ ניצחו החיפאים את הפועל מרמורק 0:1 והגדילו את יתרונם בפיסגה.

חיפה לא ליקקה דבש מול הרחובותים. אלה הנאבקים על חייהם בארצית לחצו באומץ רב ולא היו רחוקים מהבקעה. אלא שהגנת חיפה עבדה בפרך ובלמה כל נסיון הבקעה.

שער הנצחון הובקע בדקה ה־37. רוני מלכה ניצל פריצה של רונן רוקמן, הבולט בכנרת, כדי להגיע לעמדה נוחה ממנה לא בשל וקבע 0:1

שפט יפעלר לעיני 300 צופים ברחובות.

בית"ר רמלה 0 / הפועל י"ם 0

קבוצת התחתית של בית"ר רמלה איבדה ביום שישי הזדמנות להפתיע את הפועל ירושלים כשנפרדה ממנה בתיקו 0:0.

אין ספק, התיקו מקפח את המקומיים. הם היו טובים יותר במרבית שלבי המשחק, אך חלוציהם כשלו בנסיונות ההבקעה, כנראה מהתרגשות.

ירושלים היתה צל של עצמה. חלוציה היו נרפים וחסרי דיוק וחולית הקישור נעלמה כליל מהמגרש. הטוב בשורותיהם היה השוער משה מרכוס שהציל את חבריו מאי נעימויות.

שפט רחמים דינאבצ'י לעיני 1500 צופים ברמלה.

הכח ר"ג 2 / רמת־עמידר 0

ה"דרבי" של ר"ג היה שייך אתמול ל"סגולים" מהכח. תוך משחק לחימה למופת ניצחו שחקני הכח את בני רמת־עמידר 0:2 ושיפרו את מצבם בתחתית הטבלה.

הכח לחמה אתמול בכל כוחה, לא רק כדי לזכות ביוקרה העירונית, אלא בעיקר כדי להוסיף שלוש נקודות למאזנם הדל. ואמנם הדבר עלה ברגליהם.

בדקה ה־37 העניק חיים יחיאל הוותיק יתרון ראשון לקבוצתו. גם לאחר שער זה לא נמנעו שחקני הכח לעבר שערם. להפך, הם המשיכו ליזום ולתקוף, אולם את הפירות קטפו רק חמש דקות מהסיום כאשר עופר צעירי הבקיע את השער השני.

שפט יעקב שינער לעיני 500 צופים באצטדיון וינטר.

במחזור הבא

הכח ר"ג – בית"ר נהריה
מכבי עמידר – בית"ר רמלה
הפועל י"ם – מרמורק
הפועל חיפה – דימונה
הפועל עכו – הפועל יהוד
טבריה – בית־שאן
מכבי שעריים – הפועל ר"ג
הפועל חולון – הפועל חדרה

הליגה הארצית

	הקבוצה	מש'	נצ'	תיקו	הפ'	שערים	נק'
1.	הפועל חיפה	22	11	7	4	14–29	40
2.	הפועל ירושלים	22	11	5	6	20–27	38
3.	הפועל חדרה	22	10	7	5	23–32	37
4.	צפרירים חולון	22	9	8	5	12–23	35
5.	הפועל יהוד	22	9	6	7	21–24	33
6.	מכבי רמת עמידר	22	9	5	8	21–19	32
7.	מכבי שעריים	22	7	10	5	14–21	31
8.	הפועל טבריה	22	9	4	9	26–29	31
9.	הפועל עכו	22	7	9	6	22–24	30
10.	הפועל בית־שאן	22	6	12	4	22–21	30
11.	הפועל רמת־גן	22	6	9	7	16–15	27
12.	הפועל מרמורק	22	6	6	10	29–23	24
13.	הכח רמת־גן	22	6	6	10	21–14	24
14.	בית"ר רמלה	22	3	12	7	30–16	21
15.	בית"ר נהריה	22	4	7	11	27–16	19
16.	הפועל דימונה	22	3	7	12	30–15	16

מיחיץ "על הפנים"

מאת אהרן להב

ציפיות רבות היו לקברניטי הכדורגל הישראלי במשחק הבין־ארצי עם מערב־גרמניה. כל אלה שלחצו על הבאת מאמן זר לנבחרת אחרי שפע האכזבות שהיו מנות חלקו של הכדורגל שלנו בשנים האחרונות, ייחלו לראות סוף־סוף תלכיד רציני אשר יצדיק את המאויים שלנו להשתלב באירופה.

מבחינה זאת היה ביקורה של הנבחרת הגרמנית מעין סגולית הבאה לבשר את האביב. אולי, חשבו אצלנו, הופעה מכובדת נגד חניכיו של בקנבאואר, גרמניה, סגנית אלופת העולם, תאיר את עיניהם של מנהלי אופ"א ויתרכו אלה התומכים בהשתלבותנו ביבשת.

ההכנות למשחק הזה קיבלו מימדים של כמעט אליפות עולם. כלי התקשורת הירבו לקלס את הנבחרת האורחת שנחתה בנמל התעופה בן־גוריון כיאה לנבחרת בעלת מוניטין עם צבא עתונאים וצלמים וצוותי טלוויזיה וכמה מאות אוהדים. גם במחנה הישראלי חלו תמורות. נעלמו משורות הסגל כמה וכמה כוכבים שבעבר יוחסו להם תכונות אלמותיות וסברו כי בלעדיהם אי אפשר. שמות חדשים צצו והמאמן היוגוסלאבי מליאנקו מיחיץ', משוחרר מלחצים והתחייבויות הבטיח, כי אצלו השפה הבהירה והמשחק תביא תנופה כשהמטרה הבקעת שערים.

על מה שהתרחש באיצטדיון הלאומי ברמת־גן כבר הכביר מילים בסוף השבוע. ההרגשה הכללית היתה, כי לא רק שלא צערנו עם הזמן אלא שנבחרת מערב גרמניה, שמנהלה היה מאוכזב מן התוצאה, הציגה את נבחרתנו הלאומית בכל מערומיה.

שוב חזרה התמונה הכל כך מוכרת בנבחרות שלנו לאורך השנים שהאיש בין הקורות הציל את המולדת. אילמלי הוא היתה רשתנו נוקבת ככברה. לפני שנים החזיק בכתר יעקב הודורוב יותר מאוחר ויסוקר, מזרחי וחביב, ועכשיו זה אבי רן, שיציאותיו סיכלו כמה מצבים מסוכנים שעמדו להסתיים בשערים. כל יותר השחקנים, ותיקים כחדשים, שציבורים גדולים של אוהדים סוגדים להם מדי שבת במשחקי הליגה נעו באיטיות מדהימה וטרגיות מול המכונה הגרמנית המשומנת שלא הירפתה מן הלחץ במשך כל 90 הדקות.

שמענו את המבינים אומרים, כי פעמיים אי אפשר להפגין רמה כה ירודה. זהו פיזמון חוזר אצלנו בכל פעם שהנבחרת עולה ו"משוטטת" על כר־הדשא. אגב, גם נגד נבחרת ארגנטינה הגדולה (עם מאראדונה), שהבקיעה לרשתנו שביעיה, שוטטנו במגרש אבל הקהל יצא בהרגשה הרבה יותר טובה מזו של השוטטות האחרונה אף כי הפעם ספגנו שני שערים בלבד.

פסק זמן

מליאנקו מיחיץ' הישווה את יכולתם של חניכי בקנבאואר לנבחרת הגרמנית שלפני עשור שנים כאשר בקנבאואר עצמו היה עוד במלוא כוחו והנהיג את חבריו. זאת היתה לבטח הגזמה, אך היא נבעה מהסתכלות סובייקטיבית של המאמן היוגוסלאבי אשר מאז בואו לארץ התרגל כנראה לסוג של כדורגל המשוחק בישראל.

היכולת האישית, הכושר הגופני, התנועה במגרש עם הכדור ובלעדיו הכניסות לשטחים ריקים כדי לקבל כדור, העברת נקודת כובד המשחק מאגף לאגף, יכולת הפריצה מן האגף ומן המרכז, חילופי מקום התמסורות קצרות וארוכות בהבזק של עשיריות שניה – מול התנועה האיטית והמסורבלת, העדר קשר עין, חוסר היכולת לקרוא מהלכי משחק בין שחקן לשחקן, כושר מוגבל להתמיד במאמצים. בגלל ריאות שורקות מחוסר אויר והתמוטטה במצבים נייחים כל עוד הכדור אינו מצוי בקרבה המיידית של השחקן – כל אלה עושים את ההבדל בין: קלר, ברמה, מתיאוס, טון ופלר לבין: אבי כהן, מרילי, דרייקס, תקוה ואוחנה. ואם היו אצלנו שתי נקודות אור כמו מלמיליאן ובריילובסקי הרי שהן הלכו לאיבוד באי היכולת לעמוד מול כדורגל מתוכנת, לא ויתמאזר אלא מהיר ויעיל שלקה בלילה הגשום מאד בחוסר רגל מסיימת. לכן היה בקנבאואר מרוצה מן המשחק ולא מן התוצאה בעוד שמיחיץ' היה מרוצה מן התוצאה ולא מן המשחק. יחי ההבדל הקטן!

כלי התקשורת העריכו את קהל הצופים ב־15,000. בקופות נמכרו פחות מרבבת כרטיסים. במילים אחרות, על אף האטרקציה הגרמנית ממשיך הקהל להדיר רגליו ממגרשי הכדורגל גם כשמדובר בנבחרת המייצגת את הכדורגל של גג העולם. למה בורח הקהל?

הבריחה וחוסר האמון נובעים מן העובדה הפשוטה שהולצה אחרת, תהיה אפילו בגירה לאומית, אינה משנה את טיב המילוי שלה. המילוי אינו טעים להיכו המעודן של אוהד הכדורגל הישראלי. עידן הטלוויזיה מביא לביתו את מיטב הרגעים של הכדורגל העולמי. קשה, קשה מאד לרדת ברמה אל היציעים של הקבוצות הישראליות ולצפות במשחקים עייפים ומשעממים. שזוקים המתנועעים באיטיות ובחוסר מוטיווציה עם רגליים כבדות, כשסכומי הכסף הנרחפים לכיסי המקצוענים שלנו, מכבידים כנראה על התנועה ומסיטים את מחשבותיהם הרחק מהמקצוענות לשמה.

מי שסבר שעידן מיחיץ' יגרום לשינוי קיצוני ביכולתה של הנבחרת הלאומית נפל ביום רביעי שעבר "על הפנים". זאת היתה אולי הסיבה שהכרוז באיצטדיון הירבה להודיע פעם ופעמיים, כי נבחרת הנערים ניצחה 0:2 בבלגיה ועלתה לבית הגמר בגביע אירופה. להוד הצעיר בהרבה ענפי ספורט בארץ היו "ילדי־פלא" עד הגיעם לבגרות ואז בדרך כלל נעלם ה"פלא" ונותר ה"ילד".

אנחנו לא הופתענו מהדמה האפטית שהפגינה נבחרת ישראל נגד מערב גרמניה. גם הכדורגלנים לא הופתעו. מי שכן הופתע היה בוודאי מיחיץ'. אבל עכשיו הוא יודע בדיוק כמונו שאין בישראל כדורגל וצריך לעבוד הרבה עד שרמתו תצדיק את הרצון להשתלב באירופה.

הערב הכרעות בכדורסל הישראלי: יקבעו האלופות בלאומית ובארצית

מאת משה כהן

ה"דרבי" התל־אביבי ומשחק העליה לליגה הלאומית בין קבוצות אליצור רמלה ומכבי ראשל"צ יפתחו הערב את שבוע ההכרעות של הכדורסל הישראלי.

הערב נגיע סופית, שוב בהיכל הספורט ביד־אליהו, אם יש לנו אלופה "אדומה" או "צהובה". משחק הגומלין בין שתי היריבות המושבעות שנערך ביום חמישי היה חד־צדדי ויתרונה של מכבי ת"א לא הוטל בספק בכל מהלך המשחק. לאחר המשחק טענו שחקני הפועל ת"א, כי הם נתפסו לחולשה בלתי מובנת. הם הבטיחו, כי במשחק השלישי הסיפור יהיה שונה.

אבל אין ספק, כי תוצאת המשחק תלויה בעיקר ביכולתם של המכבים. חניכיו של צבי שרף ישאפו לזכות בנצחון מוחץ, שיאפשר להם לצאת למשחק הגמר בלוזאן עם הרבה בטחון ומורל גבוה.

משחק חשוב יערך גם ברמלה, שם תארח אליצור רמלה את מכבי ראשל"צ. משחק זה יקבע את העולה לליגה הלאומית. לשחקני רמלה בראשותו של ארל וויליאמס יש את יתרון הביתיות, אבל את ראשל"צ מאמן מר כדורסל, יהושע רוזין, ששקד בימים האחרונים על הכנת קבוצתו למשחק העונה.

במשחק הראשון בין שתי הקבוצות זכו שחקני ראשל"צ בנצחון מוחץ, אך הפסד הליגה המפתיע שלהם מול הפועל נען, מחייב אותם לזכות בנצחון חוץ אם ברצונם לעלות ללאומית.

מחר יערך משחק חשוב נוסף, שיקבע את הקבוצה הרביעית, שתשתתף בעונה הבאה במשחקי גביע קוראץ'. קבוצת הפועל חולון תנסה לסיים את העונה עם טעם טוב בפה. החולונים ינסו לנצל את יתרונם הביתי, אך גם לשחקני חיפה יש כוונות לזכות בכרטיס ההשתתפות במשחקי קוראץ'. נראה, כי לחובבי הכדורסל בחולון צפוי משחק שקול וחריף.

ביום חמישי יערך המשחק החשוב מכולם. מכבי ת"א תשאף לזכות בפעם ה־3 בגביע אירופה לאלופות. גם לשחקני מילאנו יש שאיפה לזכות בכתר הנכסף ועל כך ודאי עוד ידובר רבות במהלך השבוע.

משחקי המחזור האחרון בליגה הארצית:

מחוז דרום: בית"ר ירושלים – הפועל נען, אליצור ת"א – מכבי דרום ת"א, הפועל גבעתיים – אס"א רמת־השרון, הפועל אשקלון – מכבי חולון, אליצור קרית־אונו – מכבי ירושלים.

מחוז צפון: מכבי נתניה – מכבי כרמיאל, מכבי קרית־מוצקין – הפועל עפולה, הפועל מעודדים – הפועל גרשמאל, הפועל עידדור – הפועל נהריה, מכבי חדרה – הפועל גידדור, הפועל כנרת – מכבי בת־גלים.

השוטר לשופט יצחק בן־יצחק: חיממת האוירה

●●● שוטר לשוטר... המשחק הרגוע בין מכבי פ"ת להפועל כפר־סבא (0:1), שנערך ביום שישי, נסתיים במהומה גדולה. החלו בכך אוהדי פ"ת ושחקן כפ"ס, יצחק מימוני, בסידרת התגרויות וקללות הדדיות לאחר שריקת הסיום. זה נמשך בהתפרעות, שאילצה את כח המשטרה להתערב. שלושה אוהדים נעצרו. אחד השוטרים נכנס לחדר ההלבשה של השופט יצחק בן־יצחק, אף הוא משרת במשטרת ישראל, ואמר לו בכעס: "אתה חיממת את האוירה". השופט הנדהם הגיב מיד: "צא מכאן!" השוטר יצא מהחדר רק אחרי שסינן מבין שיניו: "טינופת". בן־יצחק עשוי להגיש היום תלונה ב... משטרה כנגד השוטר ●●●

●●● הקרבן החדש. בני קונפורטי הפך אתמול לקרבן החדש של אוהדי הפועל ת"א המתוסכלים. רק "משוגעים" מעטים ליוו את הפועל ת"א לפ"ת, אך הם עשו רעש גדול וגידפו ללא הרף את המאמן החדש, בטענה שהוא נוקט משחק הגנתי נגד קבוצה חלשה ●●●

●●● והקרבן הישן. במהלך השבוע הקרוב ידונו בהפועל ת"א בעניינו של המאמן המתפטר, דוד שווצר, כדי להגיע לפתרון שיהיה מקובל על שני הצדדים ●●●

●●● המשחקים החוזרים בגביע. ביום שלישי ייערכו ארבעה משחקים חוזרים במסגרת גביע המדינה. רק באחד מהם ייפגשו שתי קבוצות לאומיות – הדרבי של פ"ת בין הפועל למכבי. הפועל טבריה מהליגה הארצית תארח את הפועל כפ"ס; בית"ר ת"א את צפרירים חולון ומכבי יפו את הפועל חדרה.

●●● מהמגרש לחופה. אייל בגלייבטר יטול ככל הנראה חלק בדרבי הגביע. בתחילה אמנם ביקשו במכבי פ"ת לדחות את המשחק ליום רביעי, כדי לאפשר לאייל להתחתן בשקט ביום שלישי, אך ההסדר החדש קובע כי הדרבי יוקדם לשעה 14.00 ביום שלישי. אייל יספיק להתקלח, להתלבש ולרוץ לשבור את הכוס. גם אילן דאן, שצבר את ה"צהוב" השמיני העונה, יספיק להשתתף בדרבי ויום לאחר מכן ייצא ל"חופשה" ●●●

●●● טירונות או לא? קשר מכבי פ"ת ונבחרת הנוער, טל בניה, התגייס ועובר טירונות. בשבוע החולף לא התאמן בקבוצה והגיע עייף לחופשת סוף שבוע. למרות זאת השתתף ביום שישי במשחק הנצחון על כפ"ס כשהבקיע את שער הנצחון. בשבת שיחק בקבוצת הנוער והיה מהגורמים לנצחון הדרמטי 0:1 בדקה ה־90 ●●●

●●● קדם ועידת חרות. כיציע המרכזי ב"בלומפילד" עסקו עסקני ואוהדי בית"ר בהכנות לועידת תנועת חרות, שתיפתח הבוקר בגני התערוכה. נשמעו ויכוחים ונאומים בראשות ח"כ אהוד אולמרט ויו"ר סניף חרות בבירה, רובי ריבלין ●●●

●●● הפזמון המוכר. לראשונה העונה החלו להשמיע את הפזמון המוכר בקול רם. אוהדי בית"ר החלו לשאול את עצמם אם הקבוצה בנויה לאליפות ואם הסיפור הקבוע לא הולך לחזור על עצמו. לפני שלוש שנים היתה מכבי חיפה קבוצה צעירה בסימן עליה, כאשר סגרה פער של 13 נקודות וזכתה באליפות היסטורית על חשבון בית"ר ההמומה. האם השנה יעשו זאת צעירי בני־יהודה, שכבר צמצמו מ־11 נקודות הפרש ל־5 בלבד? ●●●

השתתפו במדור: אשר גולדשלגר, עמי רוזנברג, מ. רוזנברג, משה כהן וניסן פרידמן

וימבלדון חוללה הפתעה מרעישה: גברה על ליברפול במגרשה 0:1

הפתעה מרעישה התחוללה אתמול במשחקי הליגה האנגלית בכדורגל, כשהאלופה ומחזיקת הגביע, קבוצת ליברפול, נוצחה במגרשה ע"י העולה החדשה וימבלדון בתוצאה 2:1.

את השער לזכות ליברפול הבקיע הסקוטי הבין־לאומי, קני דאלגליש. אברטון שניצחה את ארסנל 0:1, משערו של ווין קלרק, ניצלה את הפסדה של ליברפול וצימקה את הפער בצמרת ל־3 נקודות.

לוטון עלתה למקום ה־3 בטבלה עם 57 נקודות, לאחר שגברה על טוטנהם 1:3, כשאת השער ל"תרנגולים" הבקיע גלן הודל.

מנצ'סטר־יונייטד גברה על נוטינגהאם בתוצאה 0:2, משעריהם של מק גארת ובראיין רובסון.

יתר התוצאות: אסטון־וילה – קובנטרי 0:1; ניוקאסל – סאותהמפטון 0:2; אוקספורד – שפילד־וונסדיי 1:2; ק.פ.ר. – נוריץ' 1:1; ווסטהם – ווטפורד 0:1; לסטר – מנצ'סטר־סיטי 0:4.

באיירן – המבורג 1:2

61,000 צופים חזו בנצחון האלופה והמוליכה באיירן על המבורג (1:2). נצחון זה הגדיל את יתרונה של באיירן בראשות הטבלה. לזכותה 32 נקודות והיא מקדימה את המבורג (29 נקודות).

לברקוזן סיימה בתיקו 1:1 את משחקה עם נירנברג.

יתר התוצאות: הומבורג – ברלין 0:1; מינשנגלדבאך – בוכום 1:2; קלן – מנהיים 1:2; קייזרסלאוטרן – פרנקפורט 1:2; דיסלדורף – הומבורג 0:1; שאלקה – שטוטגארט 1:2; דורטמונד – ורדינגן 1:1.

הערב מתחיל מרתון הגמר־יד

מאת יוסי הכם

משחק הגמר־יד הראשון בין קבוצות שתי היריבות המושבעות של עיר היין, קבוצת הפועל ומכבי ראשל"צ יערך הערב בהיכל הספורט של ראשל"צ.

גמר מרתק בסבב פרנקל

במשחק גמר מרתק שנערך בחיפה לעיני 450 צופים ניצח דאלאין האול מארה"ב את קוני פאלק משוודיה 4:6, 6:3, 4:6. השניים הציגו רמת משחק גבוהה ביותר עם מיטב חבטות קרקע ורשת.

בגמר הנשים ניצחה הססר ריטהוט מהולנד את אילנה ברגר מישראל 3:6, 0:6.

היום מתחילה אליפות המאסטרס של הנשים בערד והגברים בקרית־שמונה. הישראלים השתלבו ברמה הגבוהה של התחרות ובמאסטרס משתתפים 14 ישראלים כולל דניאלה בלנקה בת ה־14. זו הפעם הראשונה שבמספר כה גדול של שחקנים ישראלים הצליחו להגיע למאסטרס בעולם. זהו הישג נוסף של מרכזי הטניס הישראלי.

מגן, ארד וסוסנבוסקי – זכו באליפות הג'ודו

מאת סופר "דבר"

רות מגן, יעל ארד ומרגריטה סוסנבוסקי שוב הוכיחו אתמול, כי עדיין אין להן מתחרות בענף הג'ודו לנשים. השלוש חזרו וזכו באליפות ישראל בקבוצות המשקל שעד 52, 56 ו־61 ק"ג. הן יוצאות השבוע לאמן להשתתף בשבת באליפות גרמניה הפתוחה, שתשמש תחרות הכנה לקראת אליפות אירופה, שתהיה בראשית מאי בפאריס.

על תחרות האליפות אתמול העיב סירובה של האלופה בקבוצת המשקל עד 48 קילוגרם, יהודית סמדג'ה, לקבל את מדליית הזהב מידי יו"ר ועדת הג'ודו שלמה חזן, בשל סיכסוך מקצועי. התנהגותה של סמדג'ה, בתו של מאמן הפועל באר־שבע מוריס סמדג'ה, עלולה לשמש נושא לדיון בישיבתה הקרובה של ועדת הג'ודו.

ארד (מכבי ת"א), מגן (איתנים רמת־השרון) וסוסנבוסקי (הפועל הוד־השרון) גברו על יריבותיהן בנצחונות משכנעים, לאחר שסלמו בנחרצות ללא עוררין בכל הקרבות שלהן. השלוש החליטו בעצה אחת עם מאמן הנבחרת יורם הדר לוותר על התחרות במשקל פתוח, כדי לא להסתכן בפציעה לקראת התחרויות הבין־לאומיות הצפויות להן בשבועות הקרובים. גם ארד וגם מגן עברו בשנה האחרונה ניתוחים עקב פציעות, האחת בעצם הבריח והאחרת בברך.

מלבד שלוש אלה בלטה אתמול בתיה פרנצוזי, בת 16 ממועדון "סגפו" ראשל"צ, שזכתה במקום השני בקבוצת המשקל שעד 48 קילוגרם, לאחר שנוצחה על־ידי יהודית סמדג'ה, בת 20 מהפועל באר־שבע. שני סיוון מהפועל פתח־תקוה, זכתה במקום הראשון בקבוצת המשקל שמעל 61 קילוגרם.

בקבוצות המשקל בקרב הילדות זכו:

● עד 31 ק"ג – רבקה אברמוב, בוגין האק;
● עד 35 ק"ג – עתליה חסון, הפועל עמקחפר;
● עד 39 ק"ג – אביבית פרידמן, הפועל עמקחפר;
● עד 44 ק"ג – אריאלה קיקובר, הפועל כרמיאל;
● עד 48 ק"ג – מגר איוריש, הפועל באר־שבע;
● עד 52 ק"ג – עינת ירדן, איתנים רמת־השרון.

מטה־אשר אלופת ישראל בכדורעף

מאת אשר גולדשלגר

קבוצת הפועל מטה אשר זכתה אמש באליפות המדינה בכדורעף, לאחר שהביסה באולם נעמן את הפועל המעפיל בתוצאה 0:3.

שחקני מטה אשר בעידוד רעשני של אוהדיהם הרבים הוליכו בכל שלבי המשחק ללא עוררין. שחקני המעפיל איכזבו שוב. נראה שהפסדם המפתיע במשחק הראשון מול מטה אשר פגע קשות בבטחונם של השחקנים.

אין ספק, כי שחקני מטה אשר היוו את הפתעת משחקי הגמר־עף ותוך סידרת נצחונות מרשימה הם זכו לבסוף בתואר הנכסף.

בת־ים על סף משחקי המבחן

מאת שמואל טל

הפועל בת־ים הגדילה אתמול את סיכוייה להקפיץ למשחקי המבחן לעליה לליגה הארצית. הבת־ימים ניצחו במשחק חוץ את בית־שמש (1:2) וניצלו הפסד שני ברציפות של הפועל קרית־אונו כדי ליצור פער של ארבע נקודות בפיסגה הדרומית, כל זאת ארבעה מחזורים לפני סיום העונה.

במחוז הצפוני אין חדש. מכבי חדרה ממשיכה לנצח ואתמול גברה על הפועל טמרה (0:1) כדי לשמור על יתרון שלוש הנקודות על הפועל רעננה.

משחקי המחזור הצפוני עמדו בסימן של תוצאות תיקו. בשישה משחקים הובקעו שני שערים בלבד. המשחק השביעי לא הגיע לסיומו החוקי וגורלו יוחרץ בוועדת השיפוט.

מחוז הצפון

● ברעננה: הפועל רעננה – הפועל טירה 0:1. חגן המקומי חרץ גורל המשחק שלוש דקות מפתיחת המחצית השניה. שפט דיבאבי', 500 צופים.

● בחדרה: מכבי חדרה – הפועל טמרה 0:1. יתרון ברור של המקומיים שהניב רק שער אחד מרגלי נחום יצחק בדקה ה־34. שפט ביבי, 200 צופים.

● במגדל־העמק: מכבי אחי־נצרת – בית"ר חיפה 0:0. חיפה נכשלה בנסיונה לנצח למרות שנותרה שיחקה החל מהדקה ה־73 עם 10 שחקנים לאחר הרחקתו של אבוליל. שפט אילון, 300 צופים.

● בכפר־סבא: הפועל עליה כפ"ס – הפועל טייבה 0:0. משחק חלש ויחיד ברמתו בו שיחקו ההגנות תפקיד מרכזי. שפט אסולין, 500 צופים.

● בקרית־שמונה: הפועל קרית־שמונה – הפועל טירת־הכרמל 0:0. שחקני הקריה לא ניצלו את ביתיותם ואיבדו נקודה יקרה. שפט זטלמן, 500 צופים.

● בטמרה: מכבי טמרה – הפועל קרית־אתא 0:0. האורחים התגוננו בנמרצות ומנעו מחלוצי טמרה להבקיע ולו שער בודד. שפט פרדיס, 1500 צופים.

● בעפולה: מכבי עפולה – מכבי אור־עקיבא 0:1 (הופסק 73). הוראת השופט לייבוביץ' לא לאשר שער של האורחים גרמה להם לנטוש את המגרש בדקה ה־73. קודם לכן העניק נחום יתרון למקומיים (50). 200 צופים.

מחוז הדרום

● בבאר־שבע: בית"ר באר־שבע – הפועל קרית־מלאכי 0:0. חיים אלול המקומי החמיץ כדור עונשין מהנקודה הלבנה (62) ומנע מקבוצתו נצחון מפתיע. שפט בר, 800 צופים.

● ברמלה: הפועל רמלה – הפועל קרית־אונו 1:2. הפסד שני רצוף של הקריה לאחר משחק מרתק. משה בוזגלו הבקיע צמד לרמלה (11' ו־42' מ' ר־89) לעומת שער בודד של ויינשטיין בדקה ה־87. שפט חיזמן, 300 צופים.

● בקרית־גת: הפועל אזור – מכבי קרית־גת 0:1. נצחון מפתיע לאורחים משערו של אחיאל בדקה ה־65. שפט בנישתי, 400 צופים.

● בראשל"צ: הפועל רמת־השרון – הפועל ראשל"צ 1:2. האורחים הפתיעו ביכולתם שהניבה שני שערים מרגלי נהרדע (25) ושוע (80) מול שער מנמק של איתן שלום בדקה ה־55 מהנקודה הלבנה. שפט ברסנן, 500 צופים.

● באור־יהודה: הפועל בת־ים – הפועל בית־שמש 1:2. בראבו העניק יתרון לאורחים שנמחק כעבור חמש דקות משער עצמי. אולם יוסף נחום העניק הנצחון לבת־ים בדקה ה־70. שפט כהן, 200 צופים.

● בחולון: לודוס חולון – הפועל אשקלון 0:0. המקומיים לא ניצלו את ביתיותם כדי להפתיע את האורחים מהצמרת. שפט דוד יוסף, 200 צופים.

● בירוחם: הפועל אור־יהודה – הפועל ירוחם 1:2.

טבלאות ליגות א'

צפון

	הקבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	מכבי חדרה	22	11–26	30
2.	הפועל רעננה	22	14–22	27
3.	מכבי טמרה	22	11–19	26
4.	קרית־שמונה	22	14–17	26
5.	בית"ר חיפה	21	14–20	23
6.	הפועל טייבה	22	[illegible]	22
7.	הפועל טירה	22	22–20	21
8.	קרית־אתא	22	27–19	21
9.	אחי־נצרת	22	15–15	19
10.	מ. עפולה	21	15–12	19
11.	ט. הכרמל	22	30–25	18
12.	עליה כפ"ס	22	26–21	17
13.	בני־טמרה	21	26–23	17
14.	אור־עקיבא	21	25–12	15

דרום

	הקבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	הפועל בת־ים	22	10–21	31
2.	קרית־אונו	22	11–24	27
3.	אשקלון	22	15–19	26
4.	קרית־מלאכי	22	16–17	26
5.	הפועל אשדוד	22	23–28	25
6.	ראשון־לציון	22	[illegible]	23
7.	הפועל רמלה	22	19–21	23
8.	קרית־גת	22	[illegible]	23
9.	בית־שמש	22	24–22	20
10.	רמת־השרון	22	26–19	18
11.	לודוס חולון	22	27–18	18
12.	אור־יהודה	22	19–14	17
13.	בית"ר ב"ש	22	34–19	15
14.	הפ' ירוחם	22	26–20	14

ליגות ב'

אתמול נערכו משחקי השלמה בליגות ב'.

צפון א': הפועל אפיקים – סקצית מעלות 2:3.

צפון ב': בית"ר פרדס חנה – הפועל תל־חנן 0:0; הפועל נחליאל – הפועל מגדל העמק 0:1; מכבי צור שלום – הפועל יוקנעם 0:2.

דרום א': גבעת שמואל – הפועל גילגוליה 1:3.

דרום ב': בית"ר קרית מלאכי – מכבי רמלה 1:1; הפועל מבשרת ציון – מכבי בדצבי 2:2; מכבי קרית־עקרון – מכבי רחובות 0:2.

בליגות לנוער

מועדון כדורגל נוה יוסף חיפה – הפועל חדרה 1:2; הפועל ר"ג – הפועל ירושלים 2:1; בית"ר ירושלים – הפועל חיפה 0:1; מכבי חיפה – מכבי יפו 0:10; בני־יהודה ת"א – הפועל באר־שבע 0:0; מכבי פ"ת – הפועל כפר־סבא 0:1; הפועל ת"א – הפועל פ"ת 0:5; מכבי נתניה – מכבי ת"א 1:2.

משקולאי ת"א זכו באליפות

משקולאי הפועל ת"א זכו אתמול בפעם השניה ברציפות באליפות המדינה בהרמת משקולות, לאחר שצברו 1481 נקודות ובסיכום הכללי 4376 נקודות. במקום השני זכו משקולאי מכבי ת"א עם 4327 נקודות ובמקום השלישי משקולאי הפועל יבנה – 3037 נקודות.

במהלך התחרויות הושגו 6 שיאי בוגרים ו־3 שיאי נוער. משה דוסנו שיפר את השיא במשקל 48 ק"ג – 62.5 ק"ג בהנפה (שיפור של 2.5 ק"ג לשיא).

אלי סנדרס שיפר את השיא במשקל 110 ק"ג – 185 ק"ג בדחיקה, ובקרב 2 – 335 ק"ג.

בין הנשים נקבעו שלושה שיאים ע"י עטרה דפני במשקל עד 67 ק"ג. את שלושת שיאי הנוער קבע ראובן הסיגאטוב מהפועל ת"א.

"המשמר" נתן יונה
הפועל
הקפת התבור ה־35
לזכרו של יצחק שדה
בשבת, 4.4.87, בשעה 8.30 בבוקר.
מירוצים עממיים ותחרותיים לבוגרים, נוער, ילדים וקשישים מ־1200 מ' עד 11,000 מ' (בהתאם לגיל).
פרטים והרשמה:
* מרכז "הפועל", רח' הארבעה 8, ת"א טלפון 03־360181
* מועצה אזורית גליל תחתון, טל. 06־767281
הסעה מאורגנת מכל רחבי הארץ
שנת משחקי "הפועל" ה־13

בשורה לילדים נמוכי־קומה

בבתי־חולים בארץ ובארה"ב נעשים ניסויים קליניים בהורמון גדילה, המיוצר ברחובות בשיטות ביוטכנולוגיות

מאת אריאלה ראובני

אי־אפשר שלא להיזכר במימרה הידועה, כי פני ההסטוריה היו שונים אילו נפוליון היה גבוה יותר במספר ס"מ, כאשר מספרים לך על ההצלחה שהושגה באחרונה בניסויים קליניים בישראל ובארה"ב בטיפול של ילדים בהורמון גדילה סינתטי.

החֶסר בהורמון הגדילה, המופרש על־ידי בלוטת יותרת המוח שבבסיס המוח ומכאן הוא מגיע אל העצמות הארוכות בגוף וגורם לגדילתן, יש שהוא שלם ויש שהוא חלקי. הילדים הסובלים מחסר כזה גדלים לאט יותר מבני גילם: במקום צמיחה תקינה של 5 עד 7 ס"מ לשנה בגיל 4 עד 12 שנים, גדילתם היא רק בשיעור של 2 עד 4 ס"מ לשנה.

כבר לפני 30 שנה החלו רופאים להשתמש בתמצית של בלוטות יותרת המוח לטיפול בילדים האלה. כיוון שלטיפול כזה יש צורך בבלוטות אנושיות, הפיקו את הורמון הגדילה מבלוטות יותרת המוח של נפטרים. הטיפול בשיטה זו הוכתר בהצלחה והביא להאצה בגדילתם של הילדים המטופלים, ובמשך שנות טיפול רבות לא התגלו תופעות לוואי. חסרונה העיקרי של תרופה זו היה הקושי בהשגתה ועל כן הוגבל הטיפול בה למקרים קשים במיוחד. ההורמון המופק מבלוטת יותרת המוח של נפטר אחד מספיק לטיפול בילד אחד במשך שבוע אחד בלבד, ולטיפול במשך שנה שלמה דרושות איפוא בלוטות של 50 נפטרים.

מאוחר יותר נצפו גם תופעות לוואי חמורות. לפני שלוש שנים בקירוב נודע לראשונה על שלושה אנשים במקומות שונים בעולם, שנפטרו ממחלת עצבים קשה, מחלת קרויצפלד, לאחר שבילדותם טופלו במשך 10 עד 15 שנים בהורמון גדילה אנושי. כעבור שנה נמסר על שני מקרי פטירה נוספים מסוג זה. הועלה החשד שחלק מבלוטות יותרת המוח שהוצאו מנפטרים והופק מהן הורמון הגדילה הכילו מין של לֶנטוֹוירוס – נגיף שפעולתו איטית – אשר גרם מאוחר יותר לאותה מחלת עצבים. בעקבות המקרים הללו נאסר השימוש בהורמון הגדילה האנושי בארה"ב, בבריטניה ובעוד מספר מדינות באירופה. בישראל לא התגלה אף מקרה של המחלה בקרב אנשים שטופלו בילדותם בהורמון זה, אולם משרד הבריאות החליט שלא להסתכן והוא הגביל את השימוש בו לילדים שכבר הוחל הטיפול בהם ולמקרים חריגים.

משני הטעמים האלה – הקושי להשיג כמויות מספיקות של הורמון גדילה אנושי מנפטרים והסכנה של התפתחות מחלות מסובכות בעקבות הטיפול בו – החלו המדענים לנסות ולייצר הורמון גדילה סינתטי, בשיטות של הנדסה גנטית. נסיונות אלה הוכתרו בהצלחה ניכרת בשנתיים האחרונות. חברת "ביוטכנולוגיה" ברחובות שהוקמה על־ידי מספר מדענים ממכון וייצמן, מייצרת הורמון זהה בכל תכונותיו להורמון הטבעי. הם העבירו את הדנ"א – הצופן הגנטי – של הורמון הגדילה האנושי לחיידקי קולי ואלה, כדרכם של חיידקים, החלו להתרבות במהירות ותוך כדי כך ייצרו כמויות גדולות של הורמון הגדילה.

גדילה פי 2–3

בעקבות הצלחה זו במעבדה החלו הניסויים הקליניים בהורמון סינתטי זה. ד"ר זאב הוכברג מן היחידה האנדוקרינולוגית של ילדים בבית־החולים רמב"ם בחיפה, העומד בראש הניסוי הקליני של השימוש בהורמון הגדילה מתוצרת "ביוטכנולוגיה" בבי"ח זה, מספר כי בחומר החדש מטופלים ילדים הסובלים מחסר מלא של הורמון הגדילה, שחלק מהם טופלו קודם־לכן בהורמון האנושי הטבעי, וכן ילדים עם חסר חלקי. לניסוי בילדים קדמו ניסויים בבעלי־חיים ובמתנדבים, והוא קיבל אישור מטעם משרד הבריאות בישראל וכן מטעם מינהל התרופות הפדראלי בארה"ב.

במוצר החדש לא תהיה הגבלה בהפקת הכמויות הדרושות. דבר זה גם מאפשר להתחיל את הטיפול מוקדם יותר מאשר קודם, בגיל 3 או 4, ולהמשיך בו תקופה ממושכת יותר. ד"ר הוכברג מציין, כי בעבר היו מפסיקים את הטיפול בהורמון הגדילה האנושי, כאשר הילד המטופל הגיע לגובה של 167 ס"מ, ואילו היום יש כוונה להמשיך בטיפול עד לגיל שבו משלים הילד את תהליך הגדילה, בדרך־כלל בגיל 16 עד 18.

הניסוי הקליני נערך סימולטנית ב־11 בתי־חולים אוניברסיטאיים בישראל ובארה"ב. בדיקות הדם והמעקב אחר תוצאות הטיפול מבוצעים במוקד רפואי באוניברסיטת מרילנד שבעיר בולטימור. בישראל מטופלים כ־60 ילדים, מחציתם בבית־החולים רמב"ם והמחצית השניה ב"הדסה" עין־כרם בירושלים, ב"סורוקה" בבאר־שבע וב"קפלן" ברחובות; בארה"ב מטופלים כ־40 ילדים.

ד"ר הוכברג מספר, כי כאשר ימלאו שישה חודשים לניסוי הקליני, אפשר יהיה כבר לספר על ילדים שהכפילו או אף שילשו את קצב הגדילה שלהם, מ־3–4 ס"מ ל־9–12 ס"מ לשנה. בתקופה זו לא נצפו כל תופעות לוואי לא־רצויות. הניסוי גם הקיף לראשונה טיפול בילדות שסבלו מתסמונת "טֶרנֶר" – תסמונת תורשתית הפוגעת בתהליך הצמיחה של הילדות. ילדות כאלו הגיעו בעבר לגובה ממוצע של 145 ס"מ. גם הטיפול הזה הניב תוצאות חיוביות. השתתפו בו בישראל שבע בנות.

בניסוי נצפו גם השפעות חיוביות במישור הפסיכולוגי. ד"ר הוכברג מדגיש, כי ילדים נמוכי־קומה סובלים גם מבחינה נפשית וחלק מהם אף פיתחו רגשי נחיתות והתלוננו על עלבונות שספגו במשך השנים. הסיכוי להגיע הודות לטיפול לקומה גבוהה יותר עורר אצל מרבית המטופלים מוטיבציה גבוהה ונכונות לקבל, ללא תלונות, שלוש זריקות בשבוע. המחקר הפסיכולוגי המלווה את המחקר הקליני לא הושלם עדיין, אולם לדברי ד"ר הוכברג אפשר לומר בוודאות, כי אצל הילדים המטופלים בשיטה החדשה ניכר כבר בשלבי הטיפול הראשונים שיפור בדימוי העצמי שלהם בעקבות האצת הגדילה.

פרופ' מריאן גורצקי, נשיא לעניני מחקר של חברת "ביוטכנולוגיה" ברחובות, אשר רשמה את הורמון הגדילה החדש כפטנט שלה, אומר כי לפי־שעה מיוצר הורמון הגדילה בכמויות נסיוניות ומחירו לא נקבע עדיין, אולם כבר עתה ברור שהוא יהיה זול בכ־20% לפחות מהורמון הגדילה הטבעי, שלא לדבר על כך שאפשר לייצרו, כאמור, בכמויות בלתי־מוגבלות למעשה. את החומר לניסוי הקליני בישראל סיפקה החברה לבתי־ח חינם אין כסף. היא גם השתתפה במימון הניסוי יחד עם החברה האמריקאית "דו פונט", שתשווק את המוצר החדש.

פרופ' גורצקי אומר, כי להורמון הגדילה הביוטכנולוגי יש גם תכונה ההופכת תאי שומן לתאי בשר ולכן ישתמשו בו בעתיד, ככל הנראה, גם מגדלים, בעיקר לצורכי הודיה. עוד הוא מספר, כי נעשים עתה ניסויים של הנדסה גנטית לפיתוח שני מוצרים נוספים, העשויים להקל במידה רבה על חולי לב. מוצר אחד, ששמו תרומבוס, מפתחים בארה"ב והוא נועד לסייע בהמסת קרישי דם: את האחר מפתחים בחברה ברחובות והוא נועד למנוע נזקים לרקמות הלב, על־ידי חידוש זרימת הדם אליהן, לאחר תופעות של סתימה בזרימה.

בשבב אלקטרוני זעיר זה, שפותח לאחרונה על־ידי יבמ, אפשר לאחסן יותר מארבעה מיליון סיביות, שהם תכולה של כ־400 דפים מודפסים במכונת כתיבה – פי ארבעה מאשר בשבב הדחוס ביותר שהיה ליבמ עד כה. שטחו 78 מ"מ רבוע ועובי הקווים שנוצקו בו הוא 0.7 מיקרון. מהירות הגישה לשבב החדש היא 65 ננו־שניות (מיליארדיות השניה) בלבד, ואת כל השבב אפשר "לקרוא" בפחות מרבע שניה. בשבב החדש נעשה שימוש בתא זכרון ייחודי בגודל של 10 מיקרונים רבועים.

הזאב האדום חוזר ליערות

הזאב האדום, אחד מ־21 התת־מינים של הזאב, רושם בימים אלה פרק חדש בתולדות שימור הטבע. פעילות האדם, שהרסה את בתי־הגידול שלו ביערות אמריקה הצפונית, ו"נישואי התערובת" שלו עם קויוטים המיטו עליו כליה כמעט, ולפני כעשר שנים נותרו ממנו רק פרטים בודדים. אז נחלץ לעזרתו השירות לחיות הבר במשרד הפנים האמריקאי והכריז עליו כעל חיה מוגנת, וכן צד מספר פרטים והחל לגדלם בשבי. שם התרבה הזאב האדום באין־מפריע, ובימים אלה עומדים לשחרר שלושה זוגות של זאבים אדומים לשמורת טבע במדינת נורת קרוליינה, בתקווה כי יתרבו גם בתנאים טבעיים, לא־מוגנים, מבלי שתאיים עליהם עוד סכנת ההשמדה. תהיה זו הפעילות הראשונה מסוג זה, של החזרת מין של בעלי־חיים מתנאי שבי לתנאי בר.

בצד הזאב האדום יש עוד שלושה מינים של בעלי־חיים שאמנם לא הוחזרו עדיין לטבע, אלא שזכו להתאושש עד כדי לאבד את המעמד הבלתי־מחמיא של "בעלי־חיים בסכנת הכחדה". אלה הם מינים של עופות, שבתי הגידול שלהם הם איים קטנים באוקינוס השקט. כנגדם קיימים בארה"ב 928 מינים הנתונים עדיין במעמד זה: 314 מינים של יונקים, 223 של עופות, 100 של זוחלים, 81 של דגים, 25 של צדפות, 16 של דו־חיים, 13 של חרקים, 9 של חלזונות ו־5 של סרטנים, וכן 142 מינים של צמחים. לגבי רבים מהם קיימות תכניות לשיקום, אלא שחוסר משאבים עומד בעוכריהן של כוונות רצויות אלה. התקציב השנתי של השירות לחיות הבר מסתכם ב־25 מיליון דולר בלבד זה קרוב לעשר שנים, והקונגרס מסרב להגדיל אותו.

קשיי תקציב גם מגבילים את יכולתו של מוסד זה להחיל את החוק למינים בסכנת הכחדה, שנחקק ב־1973 והוארך זמנית ב־1985, על מינים נוספים של בעלי־חיים ושל צמחים, שהגדרה זו מתאימה להם. לפי האומדן יש כ־4,000 מינים כאלה – מינים העלולים להיכחד כליל, אלא שאין מי שייחלץ לעזרתם. צריך לזכור, כי לפני שמין של בעל־חיים או של צמח מוכרז כנתון בסכנת הכחדה, צריך לערוך מחקר מקיף כדי לקבוע, אם הסכנה המאיימת עליו היא ממשית, או רק פרי של התרשמות שטחית – וגם עניין זה כרוך בהוצאות רבות. עד שיושגו התקציבים הדרושים, קיים החשש שיהיה מאוחר מדי, לפחות לגבי חלק מן המינים הנתונים בסכנה. ואמנם כך אירע למין של קרפדה במדינת ויומינג, שכבר הוכחדה כנראה כליל, והוא הדין לגבי שני מינים של עופות – תת־מין של דרורים ולבנת העין. ללמדנו, שאפילו אמריקה העשירה אינה מוצאת תמיד את המשאבים הדרושים לשימור הטבע שלה.

מבצע לגילוי מוקדם של סרטן העור בנגב

מאת אמיר רוזנבליט

20% מכלל אוכלוסיית הנבדקים בנגב לגילוי מוקדם של גידולים סרטניים בעור נזקקו לטיפול או למעקב רפואי צמוד. נתון זה עולה ממבצע חסר־תקדים, שעורכים זה כארבעה חודשים צוותים של כירורגים פלסטיים מבית־החולים "סורוקה" בבאר־שבע בקרב אוכלוסיית הנגב, במטרה לאתר אנשים הנגועים בגידולים סרטניים בעור.

יזם את המבצע ראש המרכז למחקר ופיתוח שירותים מתקדמים בכירורגיה פלסטית במחלקה למדעי הבריאות באוניברסיטת בן־גוריון בנגב, ד"ר ליאור רוזנברג, לאחר שהגיעו אליו חולים רבים בשלבים מתקדמים של המחלה שכבר לא היה אפשר לרפאם. מטרת המבצע היא לשנות ולהרחיב את המערך הטיפולי כדי להציל חיי אדם רבים ככל האפשר. הרופאים יוצאים מן המרפאות שלהם אל יישובי הנגב השונים ו"מכסים" בכל גיחה יישוב שלם. הבדיקות הרפואיות נערכות במרפאה מרכזית ביישוב או בשכונה. לאחר הבדיקה נרשמים לא רק הממצאים הרפואיים, אלא גם מידת הפגיעות של הנבדקים לסרטן העור. אזורי הגוף המיועדים לפגיעה או שנפגעו כבר מצולמים בצבע והתצלומים מצורפים לתיקו האישי של הנבדק במרפאה. בסיום המבצע נשארים במרפאה תיקים מעודכנים ורשימות האנשים הזקוקים לטיפול מיידי או למעקב צמוד.

עד כה נסרקו במסגרת המבצע מספר יישובים בנגב, בעיקר בהתיישבות העובדת, שיש בהם הרבה אנשים בהדי־עוד ומקרים רבים של חשיפה לשמש, וכאמור נתגלה בהם כי 20% זקוקים לטיפול או למעקב צמוד. המבצע נועד להקיף את כל הקהילות והלא־עירוניות בדרום וכן אוכלוסיית יעד עירונית מוגדרת.

במעבדות שונות בעולם מתקרבים לחלום הנכסף של...

מוליכות־על בטמפרטורת החדר

הפיסיקאי ההולנדי הייקה קמרלינג־אונס גילה את מוליכות־העל – כלומר, מעבר של זרם חשמלי בחומר מסוים בלי לאבד כהוא־זה מעוצמתו מחמת התנגדות המוליך – בטמפרטורה של 269– מעלות צלזיוס, או 4 מעלות קלווין, שהן ארבע מעלות מעל ל"אפס המוחלט" (273.16–). מאז נוסו חומרים שונים במטרה לגלות אותה תופעה עצמה גם בטמפרטורות גבוהות יותר, אך ללא הצלחה יתרה: ב־1968, כלומר כעבור שישה עשורים כמעט, הצליחו לחולל על־מוליכות ב־20 מעלות קלווין בסך־הכול. חמש שנים נוספות של מחקר זה הניבו רק תוצאה דלה יחסית של עוד שלוש מעלות: 23 מעלות קלווין, או 250– מעלות צלזיוס. טמפרטורה זו נחשבה זמן רב למדי כגבול העליון, למגינת ליבם של חוקרים ומהנדסים בתחומים רבים. העל־מוליכות היא כמובן תכונה מועילה מאוד, כאשר אתה זקוק להולכת חשמל ללא הפסדי התנגדות, כלומר גם ללא הפסדי אנרגיה, אבל להשגת טמפרטורות נמוכות כל־כך יש צורך להשתמש בגז האציל – והיקר – הליום, המתנזל כשמקררים אותו לטמפרטורה של 4 מעלות קלווין. ואמנם לפי־שעה מנוצלת תכונת העל־מוליכות בקנה־מידה מצומצם בלבד, בעיקר לקירור מגנטים מיוחדים, כגון אלה המשמשים במכשירי האבחון הרפואיים מסוג התהודה המגנטית הגרעינית (בר"ת: NMR), העדיפים מבחינות מסוימות על הטומוגראפים המקובלים שפועלים באמצעות קרני רנטגן. שימושים נרחבים יותר אינם כדאיים בגלל המחיר והקשיים הכרוכים בקירור עמוק כזה.

והנה באפריל אשתקד נמסר על פריצת דרך בתחום זה ממעבדת ענק המחשבים IBM בציריך. אלכס מילר וגאורג בדנורץ פרסמו באפריל 1986, כי עלה בידם להשיג על־מוליכות בטמפרטורה של 35 מעלות קלווין. השניים השיגו זאת לאחר שנטשו את הדרך המקובלת של יצירת תרכובות מתכתיות יוצאות־דופן ופיתחו תרכובות שאיש לא ייחס להן קודם־לכן את הסיכוי לשמש כעל־מוליכים: תרכובות של תחמוצות מתכת עם חומרים חרסיתיים, המכילים צורן.

הדרך החדשה שסללו שני השווייצרים פעלה ככדור שלג ורבים אחרים החלו ללכת בעקבותיהם ולנסות מזלם בחומרים מסוג זה, ומאז השיאים רודפים זה את זה בתכיפות לא־תיאמן: 40.2 מעלות קלווין במעבדות א"ט וָבל במדינת ניו־ג'רזי בארה"ב ו־48.6 מעלות באקדמיה למדעים של פקין, בירת סין, בדצמבר 1986; 52.5 מעלות באוניברסיטת יוסטון שבטקסס ו־70 מעלות (!) בפקין (שוב!) בינואר השנה. השיא האחרון הושג בפברואר, שוב ביוסטון, על־ידי קבוצת חוקרים בראשות הפיסיקאי פול צ'ו: 98 מעלות קלווין, או כ־175 – מעלות צלזיוס.

ההישגים האלה, מלבד הפן התחרותי שבהם, מבשרים חידושים טכנולוגיים חשובים ביותר, מפני שבטמפרטורות כאלה אין עוד צורך בהליום נוזלי: די בחנקן נוזלי, הזול ממנו פי עשרה לערך, שטמפרטורת הניזול שלו היא 196– מעלות צלזיוס. ואמנם המומחים מצפים עתה לגל גואה והולך של שימושים בעל־מוליכות, למשל במחשבי־על ובמנועים חשמליים, שתצרוכת האנרגיה שלהם תפחת באופן דרסטי, אם ייחסכו הפסדי האנרגיה; במכשירי מדידה המצריכים מידת דיוק רבה ביותר; בבניית מסילת ברזל מגנטית לרכבות חשמליות מהירות; בהולכת חשמל למרחקים מתחנות הכוח לצרכנים; ועוד ועוד. מגנטים על־מוליכים שיותקנו בתחנות כוח גם יאפשרו לאגור חשמל בשעות הלילה ולהזרים אותו בשעות השיא ביום, והודות לכך יהיה צורך בהספק מותקן נמוך יותר עד כדי 20%, כלומר: אפשר יהיה לוותר על אחת מכל חמש תחנות כוח.

בינתיים נמשך המירוץ במעבדות המחקר בתחירה אחר־שיאים חדשים. צ'ו מאמין שלא ירחק היום ותפותח תרכובת, אשר תהיה מחוננת בתכונת העל־מוליכות בטמפרטורת החדר.

האומנם ישובו השערות ויצמחו?

סיפורו של ישראלי, סוכן בלבדי בארץ של תכשיר אמריקאי המיועד לשים קץ לקרחות תוך חודשים ספורים. אמת או שקר? לא יכולנו לבדוק, רק שמענו. לכן – בלי נדר.

מאת דנקה הרניש

בעלי קרחות בעולם כולו, שאינם משלימים עם גורלם וחולמים על שיער עבות, נופלים לעיתים קרובות קרבן לרמאויות. נוכלים לא מעטים הצליחו להתעשר ממכירת תכשירים שונים ומשונים לחידוש צמיחת השיער. משום כך הייתי סקפטית מאוד כאשר התקשר אלי מאיר עיני. הוא הציג את עצמו כסוכן בלבדי בישראל של אמריקאי אחד מנוואדה, המייצר זה מספר שנים חומר שמפסיק, לטענתו, תוך שלושה שבועות עד חודש את נשירת השערות, ותוך חודשיים־שלושה מביא לתהליך איטי של צמיחה מחודשת.

בכל־זאת נפגשנו ועלי להודות, שהסיפור ששמעתי היה פנטסטי. לפני שנים מספר, כך סיפר מאיר עיני, נסע לארה"ב, בשליחות מטעם חברת מחשבים ישראלית. "לא היה לי שום קשר עם תכשירים לצמיחת שיער, אם כי היתה לי נשירת שערות עדינה. הכורסה שלי היתה מכוסה תמיד בשערות וכאשר כתבתי מכתבים, הנייר היה מתכסה בשערות" – הוא מספר. יום אחד ראה עיני בטלוויזיה פרסומת למוצרים לטיפול בשיער של חברת "ניו ג'נריישן", המיועדים לגברים ונשים בעלי נטיה להתקרחות. המודעה הבטיחה, כי מי שלא יהיה מרוצה מן המוצר – יוחזר לו הכסף.

עיני התפתה ושלח הזמנה. כאן המקום להסביר, כי מוצרים אלה אינם נמכרים ברשתות המסחר בארה"ב, ואת ההזמנה שולחים המעוניינים ישירות ליצרן בעיר ההימורים רנו במדינת נוואדה, בצירוף המחאה תמורת משלוח של מוצרי "ניו ג'נריישן" בכמות המספיקה לטיפול במשך שלושה חודשים.

"כבר כעבור שבועיים בערך הבחנתי, כי הנשירה נפסקה" – טוען עיני, "וכעבור שלושה חודשים בערך הוא הבחין בתחילת צמיחה מחודשת של השיער בקו הקרחת. הוא מראה לי תמונה. "תסתכלי, כאן אני לפני הנסיעה לארה"ב – את רואה את הקרחת הגדולה? וכאן אני לאחר השימוש במוצרי 'ניו ג'נריישן' במשך שבעה חודשים – את מבחינה שהקרחת מכוסה כולה בשיער עדין? עכשיו תתבונני בקרחת שעדיין נשארה לי ותשווי למה שאת רואה בתמונות. את רואה ששטח הקרחת הצטמצם באופן ניכר?" אני מסתכלת, משווה ו... מסכימה.

ראש מסוים במרס 1986

אותו ראש עצמו בנובמבר אותה שנה

לאחר שנפסקה נשירת השערות אצל עיני, הוא התחיל להמליץ על המוצר לכל אלה מבין מכריו בארה"ב, שסבלו כמוהו מתופעות "גיל המעבר" של הגברים – כעשרה איש. עיני אומר, שהתכשיר עזר לכולם. וכך, כאשר החליט לשוב לארץ, עלה במוחו רעיון לנסות ולקבל ייצוג בלבדי של מוצרי "ניו ג'נריישן" בישראל. הוא נסע לרנו ושם נפגש עם בוב מורפי, הבעלים של החברה, שהוא סיפר בפני עצמו.

בוב מורפי היה שנים רבות מנהל של מלון בסן־פרנסיסקו. יום אחד הוא ראה בטלוויזיה את הופעתו של פרופ' קאי סֶלה, ראש המחלקה לפתולוגיה והמעבדה הרדיולוגית באוניברסיטת הלסינקי. האורח סיפר, כי כתוצאה ממחקר שהתחיל בו בשנת 1945, אישר משרד הבריאות של פינלנד למכירה חופשית תכשיר לצמיחת שיער מחדש. מורפי, שסבל מקרחות בקדמת הראש שלו, התקשר עם המדען הפיני ורכש זכות בלבדית לייצור התכשיר בארה"ב. הוא השליך מאחוריו את עיסוקיו במלונאות וריכז את כל פעילותו בענף החדש. היום, אומר עיני, הוא משווק, באישור משרד הבריאות של מדינת נוואדה, את מוצרי "ניו ג'נריישן" לארבעה מיליון לקוחות בארה"ב ובעוד עשר מדינות, והיקף עסקיו מגיע ל־400 מיליון דולר.

אולם ההתחלה לא היתה קלה. בוב מורפי החליט לשווק את תוצרתו באמצעות דואר, כדי שיוכל להחזיר כספים למשתמשים מאוכזבים. "לא יותר משבעה אחוזים מן המשתמשים מבקשים להחזיר להם את התשלום" – מציין עיני. הצרות של בוב מורפי לא היו, איפוא, עם הלקוחות – הם היו עם הדואר. משרד הדואר סירב לשווק את משלוחי "ניו ג'נריישן" בטענה, כי כל העניין אינו אלא רמאות. מורפי תבע את הדואר למשפט ובית־המשפט של נוואדה פסק לטובתו. בית־המשפט קבע, כי על משרד הדואר לשווק את מוצרי החברה, מאחר שלא נתקבלה אפילו תלונה אחת מ־6,000 הלקוחות שקיבלו את מוצרי "ניו ג'נריישן". פסק־הדין ניתן בינואר 1985.

המערכת של "ניו ג'נריישן" מורכבת משני מוצרים, שנועדים לפעול במשולב ולאפשר לשיער לגדול באופן טבעי. האחד הוא שמפו, המיועד לחפיפת ראש מדי יום ביומו. המוצר השני, מנקה־מייצב, מכיל נוזל מיוחד שיש להשתמש בו פעמיים ביום, בכמות של חמש עד שבע טיפות כל פעם, לאחר החפיפה: שופכים את הטיפות על כף היד, משפשפים את הידיים זו בזו ומעסים בהן את הקרקפת. בפעם השניה של השימוש אין עיסוי: לוקחים כמות קטנה של הנוזל, מורחים אותו בעדינות על אזורי הקרחת והשיער שהידלדל ומשאירים לכל הלילה. לא ניכנס לכל פרטי ההרכב הכימי של חומר זה ונסתפק בכך שנציין, כי הוא מכיל בין השאר רטבים המשמשים בסלאטים ובמזונו... "החומרים של מוצרי 'ניו ג'נריישן' בונים תא חדש של שיער במקום שבו השיער נשר ולא צמח עוד" – כך טוען מאיר עיני.

הוא מקווה להתחיל בשיווק תוך זמן קצר ביותר. דוגמאות המוצרים כבר עברו את הבדיקות הנדרשות במשרד הבריאות, ומחר־מחרתיים הוא מצפה לקבלת הרשיון ליבוא ולשיווק של מוצרי החברה בארץ. לשם האנגלי, שפירושו בתרגום מילולי הוא גם "דור חדש" וגם "יצירה חדשה" (של שערות, כמובן), יתוסף שם עברי – "צמיחה חדשה". כמו בארה"ב, גם בישראל ישווקו המוצרים על בסיס הזמנות אישיות בדואר, אבל שלא כמו בארה"ב הכסף לא יוחזר לבלתי־מרוצים... עיני גם מוכן לספק לכל דורש מסמכים מצולמים ובינייהם של סיכום המחקר של המחלקה לפתולוגיה והמעבדה הרדיולוגית באוניברסיטת הלסינקי על הבטיחות ואופן ההשפעה של תכשיר השיער, שפורסם בהלסינקי ב־1974. יש בו סקירה נרחבת על מחקרים וניסויים, שנערכו במשך השנים בחיות מעבדה, ואחר־כך בבני־אדם.

מאיר עיני אומר, כי בשבועות הקרובים הוא יתחיל בפרסומים וכל המעוניינים יקבלו את כל הפרטים הדרושים על דרכי ההתקשרות איתו. הוא גם מתכוון "להכשיר את השטח" למכירות על־ידי משלוחי־חינם של המוצרים לאנשים חשובים מאוד בעלי קרחת... בינתיים הוא – מאיר עיני, לא התכשיר – "עובד" על העיתונאים.

סכנה להישנות אסון ניאוס

1,746 אנשים ורבבות בעלי־חיים נספו ב־21 באוגוסט אשתקד בכפרים לחוף ימת ניאוס שבקמרון הצפונית־מערבית, עקב פליטת כמויות גדולות של פחמן דו־חמצני מן הימה. המוות נגרם הן מחמת טביעה – פני המים עלו במקומות מסוימים כדי עשרות מטרים – ובעיקר מחמת חנק: הפחמן הדו־חמצני איננו רעיל אמנם, אך בהיותו כבד יותר מן האוויר הוא הצטבר סמוך מעל פני הקרקע ודחק הצידה את האוויר ובדי־עבד את החמצן החיוני לנשימה.

בזמנו רווחה הדעה, כי האסון אירע בהשפעת פעילות געשית. יש לזכור, כי איזור זה מצטיין בפעילות סייסמית ערה, וכי לא הרחק מימת ניאוס מתרומם, כמעט ישר מתוך האוקינוס, הר קמרון השגיא, שהוא הר־געש פעיל עדיין. אולם צוותי מדענים ממדינות שונות באירופה ומיפאן, הפועלים מאז באיזור, אינם בטוחים עוד בכך. נתגלה כי בקרקעית הימה מצוי ריכוז גדול של פחמן דו־חמצני. ככל שהלחץ במים גבוה יותר, כן יכולים הם להכיל אחוז גבוה יותר של גז זה – ולהיפך: כאשר הלחץ יורד בבת־אחת, המים נעשים רוויים וחלק מן הגז משתחרר מתוכם בבת־אחת, כפי שקורה, למשל, כאשר פותחים בקבוק של סודה. ייתכן, איפוא, שהגז השתחרר מן המעמקים ועלה על־פני השטח עקב ירידת לחץ פתאומית במעמקי הימה – למשל בעקבות מפולת אדמה לתוך הימה, שסחפה עימה מים כלפי מעלה.

אירוע מסוג זה יכול להתרחש שוב ושוב, ולכן סבורים חלק מן המומחים, שהפתרון הבטוח ביותר למניעת הישנות האסון הוא לסלק אחת לתמיד את מצבורי הפחמן הדו־חמצני מקרקעית הימה, שעומקה כ־200 מ'. צוות אמריקאי מציע, למשל, להחדיר צינורות בקוטר של 60 ס"מ האחד עד לקרקעית בתנוחה, שתוך שלוש שנים לכל היותר ייפלט דרכם כל הגז שבשכבות התחתונות של המים. יש גם המציעים לחקור ימות נוספות באיזור זה מפני שייתכן, שגם בהן קיימים תנאים דומים, ולכן גם כאן צפויה הסכנה של התרחשות אסון כדוגמת זה שאירע ליד ימת ניאוס.

כוכבים ולילות

ללוש בא

במאי הסרטים הצרפתי־יהודי **קלוד ללוש** אמור לנחות בישראל בעוד כשבוע כדי להשתתף בדיון מלומד ב"**נפוליאון**", סרטו המונומנטלי של **אבל גאנס**, לקראת הקרנתו כאן, בליווי תזמורת סימפונית, בחודש יוני הקרוב. ב־1971 נחלץ ללוש לעזור לגאנס הקשיש בהפצת גירסה ערוכה מחדש של הסרט שנקראה "נפוליאון והמהפכה". היתה זו אחת מהגירסאות המאוחרות ליצירת המופת שנאנחה בכלל המצאת הפסקו. חשיבותה העיקרית בהפנייה חוזרת של תשומת הלב לסרטו של גאנס. כידוע, **קווין ברונלאו** הבריטי השכיל, לאחר מאמץ של כ־20 שנים, לאסוף את פיסות הסרט, לערוך גירסה מרשימה של הסרט והיא שתוקרן אצלנו מספר פעמים ב"היכל התרבות" בתל אביב בליווי מוסיקה שכתב הבריטי **קארל דייוויס**.

הדיון בסרט ייערך במוזיאון תל אביב ביום שני הבא. ללוש יהיה גם אורח סינמטק תל אביב, מה שמבטיח לו סיור באתר הבניה.

אמיר רותם

קולנוע

הפעם, בחולצה מכופתרת

"ללא רחמים". במאי: ריצ'ארד פירס

ריצ'ארד גיר לא הסיר את חולצתו אפילו פעם אחת. הוא גם מיתן מאוד את העיבוד, ובהבעת המקלחת, לצד קים בסינג'ר, נכאר בבגדיו, לכרות שאבי, בקטנות, חשבתי שיש כאן תירוץ סביר להפסים לעינינו את קהי הנפצות הפועלות שהתרכבו באוד. לקומת כל אלה, אולי כפיצוי על האיפוק, העניק לו הבמאי כצינה בין להטוטנית, שבחולקה הבאוזן, כנגד הקרה, מציף גיר את בת הגי מעלה, כאילו נועד האקב להבדיק את המונה "הרמה" בסלנג העברי.

רטובים אך מאופקים: קים באסינג'ר וריצ'ארד גיר

הצינה זו מתרחשת בבית דיאוס, אגב המתנה לאיש הרע, הרוצח המבהיל ביותר של קולנוע היומיות מאז שרוסטר האוזר ההולנדי עשה הבכה מקצועית והיה למאהב. המבהיל יגיע, כמובן, לסוף זב קטטש, אבל עד אז יכבדו אותנו התסריטאי והבמאי בכל מנותיו השיגרתיות של הז'אנר: כתי שחיטות, כמה מרדפים במקומות יפים לעין (הם לעולם לא במלטים למקומות משעממים) וכתרישר גווית.

הכליל השיגרתי הזה נועד בעיקר כדי למסגר זה בצד זה את דיוקניהם של ריצ'ארד גיר וקים בסינגר, יפהפיית קולנוע די טריה, שעברה הדוגמני ניכר הפעם בכל העוויותיה. הקציים מתחילים כשונאים: הוא מוסיף לה סטירה, היא נהגית מזה ועד להצעת הנשואין בסוף מול האוטודהפה של כל הרשעים, תאוינו לסיפור חיים ולדיאלוג, ששטויותיהם צורמות אפילו בתוך ז'אנר זה. נכון, סרטים אלה לא נועדו להגיון או לרצינות, אבל יש גם ביניהם המצליחים פה ושם, בין הקלישאות, לשבץ משהו מקורי. בסרט זה מצאתי רק גיבות בוטות מסרטי פשע אחרים ומן הסתם ימצאו כאלה אשר יכנו זאת הומאז'.

יגאל משיח

לקראת שידור

"עד פופ", 20:05. "...מנהלי התכניות, הם שקובעים את החוקים/ אמרתי אתם צוחקים, אתם עובדים עלי/ מה עם החוקה, חופש הביטוי/ הסכיתו למוסיקה, פשוט הרגישו את הצליל/ האהבה היא התנועה, שמסובבת את כדור הארץ". כך להקת "סנטנה" ב"שירי חירות" מתוך תקליטם האחרון, ה־17 במספר, "חירות". דף המילים בתקליט מעוטר בלוחמי החופש של כל הזמנים: אייב לינקולן, המהאטמה גאנדי, מרטין לותר קינג ואחרים, ואילו הקטע האינסטרומנטלי היחיד בו, נקרא "מאנדלה". הקריאה לשחרר את לוחם החופש השחור מהכלא הדרום אפריקאי ניצבת כמוטו של סיבוב ההופעות הנוכחי של הלהקה, *שיביא אותם, לראשונה לאחר אלפיים שנות, גם אלינו* בסוף אפריל.

הערב ב"עד פופ" כתבה על הלהקה הוותיקה ומנהיגה הבלתי נלאה **קרלוס סנטנה** (בתמונה). לא יוותרו, מן הסתם, על הקטע הבלתי נשכח שלהם בוודסטוק.

עוד בתכנית הערב שני אמנים שהוציאו באחרונה תקליטים חדשים ולא השכילו להשתלב בתכניות יחסי הציבור של סוף השבוע. **דוויזת ראוצבק** היוצאת בתדמית חדשה, מעודכנת יותר מאז הזכורה בעלת ניתוח האספסת וכן שימי תבורי, שעד לפני תקופה לא ארוכה היה זוכה בתגובת נעור אדישה מאמצעי התקשורת המרכזיים. השניים ישירו משיריהם ועצרו באולפן לשיחה קלה עם מנחם ועטה.

אמיר רותם

בעריכת זאב פרי

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

08.00 טלטקסט: עד כאן.
08.03 שעת כושר.
08.15 תלמוד: סבנים אוזוין.
08.40 מסך לספרות (יסודי): השליש הצלה.
09.00 אנגלית ו'.
09.20 השעה שלנו: הענק וגנו (ב).
10.00 שעת כושר.
10.10 אנגלית ה'.
10.30 פרפר נחמד: מיהו פופח
11.00 חשבון ה': כוסי כופל סברים.
11.15 צרפתית.
11.30 גיאוגרפיה: נפט ומכון, מדינות הפרץ.
12.00 ספרות: סתי הבכות.
12.25 אנגלית ס'.
1.00 אנגלית י'.
1.30 מוסיקה: שירי אביב.
2.00 טלטקסט: עד כאן.
2.03 שעת כושר.
2.15 בלי מדוזות: תירק 1.
2.40 הלו ישראל.
3.00 האוניברסיטה הפתוחה: דמוקרטיות ודיקטטורות; אמנות בעידן הטכנולוגי: מבוא למדעי החיים.
4.00 רחוב סומסום.
4.30 השכוי מוגרה: פרק 5.
5.00 ב חדש. מנחה רן מרגלית.

כללית

5.30 "מתגלגלים" – תכנית רביעית: "סיבה למריבה".
6.00 "לאקי בריוסטר" – שם הפרק: "הפרש הלבן".
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 "עם הכוכבים" רוקסי מיוזיק, רוק אמנותי בבריטניה (תרגום לעברית).
6.45 חידושים והמצאות – התרת כבלי השמש, חלק ב' (תרגום לעברית).
7.00 יומן השבוע (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 "עד פופ" (ראה מסגרת).
9.00 מבט לחדשות.
9.30 תשדירי שרות.
9.35 "שושלת" – פרק 37: ניק נגטש את בלייק פצוע, כדי שימות, אך הודות לקריסטל הוא ניצל. אלקסיס מפצירה בסטיל לקיים את ההתנהגה למרות התקף הלב שלו. תינוקה של פאלון נחטף מפי אלקסיס נודע בפעם הראשונה, שלפני 25 שנים נחטף גם תינוקם של אלקסיס ובלייק קרינגטון, ששמו היה אדם. באותו אתר, מרחוק מדנוור, אשה זקנה מגלה לנכדה מייקל את זהותו האמיתית.
10.25 "מוף ציטוטים" – ענייני ספרות. מנחה: ירון לונדון.
11.05 "גבול הדמדומים" – סיפורי הסדרה עוסקים באירועים בדיוניים ובמצבים על־טבעיים. פרק רביעי: "שבת־שבר". ג'יי גובינס מזייג לביתו כהסח הדעת ומופתע לשמוע בצדו השני של הקו את ג'יי גובינס.
11.30 חדשות הלילה.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאונה נינוחה – רמו: סוויטה מתוך "הודו האצילה" ("המוסיקליירים" בהדרכת אבינה איינהורן); באך: אלמנאך, קוראנט וסראבנדה מתוך סוויטה מס' 2 בלה מינור (גוסטב לאונהרט, צ'מבלו); סלמן: "השמחה באהור", קנטטה לסופראן, חליל וקונטינואו (ש. אליזבט שפיירו/ קולגיום אמרואולוגו); היידן: שלישייה בפה מג'ור לכנור, צ'לו ופסנתר (שלישיית בוזארג); מוצרט: רביעייה בפה מג'ור לחליל ולכלי קשת ק. 370 (ל. קוך, אמנוב/עם 3 נגנים מתוך רביעיית אמדאוס); שומאן: סונטה לכנור ופסנתר אופוס 105 (ס. לוקה/א. אפרסון); שוברט: סימפוניה מס' 5 בסי במול מג'ור (אקדמית סינט־מרטין/נ. מרינר).

09.00 קונצרט בוקר – שוסון: "קונצרט" ברה מג'ור לפסנתר, כנור ורביעיית כלי קשת אופוס 21 (פ. ברביזה, פסנתר/ק. פרה, כנור/ רביעיית פרנה); מאהלר: "שירי שוליה נודד" לבנור ולתזמורת (ר. סיר, סנור/אקדמית סינט־מרטין/ נ. מרינר); ברהמס: קונצ'רטו ברה מג'ור לכנור ולתזמורת (ג. קרמר/תז. הפילה. הוינאית/ ל. ברנשטיין); היידן: רביעיית כלי קשת מס' 76, רביעיית "הקיסרית" (רביעיית וינה); מוצרט: סונטה בפה מג'ור לחליל ולפסנתר ק. 376 (ס. בצלזה, חליל/ב. קנינה, פסנתר); מנדלסון: סימפוניה מס' 3 בלה מינור "הסקוטית" (התז. הפילה. הלונדונית/ב. היטינק).

12.00 אמנים באולפן – אליזבט ווהלר, עוגב: מנדלסון: סונטה בדו מינור, אופוס 65/2, פ. בדיחיים: פרלוד (1966); א. גלברון: אינטראודה רפסקליה (1982), ח. אלכסנדר: ממעמקים (1972); באך: על נהרות בבל; ליסט: "בכי, יגון, קינה ונהי".

13.05 בהאונה נינוחה – הנדל: סויר סונטה בסול מג'ור, אופוס 5 מס' 4 (נגנים מתוך תז. סיינט מרטין); ג'מיניאני: סונטה לצ'לו מס' 3 בדו מג'ור (א. פלים/הוגוודן); היידן: רביעיית מיתרים בסי במול מג'ור, אופוס 76 מס' 4 "זריחת השמש" (רביעיית וודמיר); שומאן: קייזלריאנה (מ. ארגריך); דבלאק: סונטינה אופוס 100 (ע. לחלילי) (א. + י. תלמי).

15.00 מוסיקה כאן ועכשיו – תוים פרטנוב: "מאמר" לתזמורת קאמרית (התז. הקאמ. הישראלית/ש. שפיגל/ י. פרוסט: "שילובים", לויולה ולתזמורת קאמרית (גד לברטוב/האנסמבל הקאמרי הישראלי/י. ברתיני); משה זורמן: שלישייה לפסנתר, כנור וצ'לו (ר. מרכוס/ע. אגוד/א. כלבן); פאול רודרס: "תיפוף נשיפה" (ה. קושי בחליל/מ. גרינברג, קרן אנגלית/ י. זהר קלרניתה/ה. מדזה, בסון/ י. רבין קרן/ק. קרן + א. שפיראנו, תופף + א. בוז, בכלי הקשה/ ג. זוילאמס).

16.00 מוסיקה ליום ראשון – בונגה מיסת סטיליה הקדושה (פ. לחרנגר, סופראן/ה. המפה, טנור/ פ. קרס, בס/מקהלת רנה דוקלוס ותז. הקונסרבטוריון של פריס/ד. קלוור הרסמה; יוהן הומל: מיסה כמי במול מג'ור, אופוס 80 (א. שפייר סופרן/ה. ווטס, אלט/ ק. אקוילזו, טנור/ז. גימסגרן, בס/ מקה. נערים משטוטגארט והאנסמבל הכלי משטוטגרט / מנצח: ג. וילהלם; קול מריה פון וקר: מיסה מס' 2 במול מג'ור אופ. 76 (סולנים, מקהל. ותז. כמו ביצירתו של הומל).

18.00 הדירון המוסיקלי (ש.ח.).

19.00 מוסיקה קלאסית קלה.

20.05 אינטרלוד – רצף מוסיקלי.

20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי – שידורים חוזרים של ימי המוסיקה הקאמרית – בגליל העליון 1986 רוסיני: רביעייה מס' 6 בפה מג'ור לחליל, קלרנית, קרן ובסון (א. שחם/ע. אבן/ר. פייר/ע. שלוף); ברטוק: סונטה לשני פסנתרים וכלי הקשה (א. ברנקאר־אדר/י. זק/ג. צ'יפראנוי + א. בוזין); שוברט: חמישייה בדו מג'ור לכלי קשת ד. 956 (א. שירן/א. פריאל/ע. אדר/ק. אילאהמ־אירי/ ר. זהן).

22.30 מן המקורות – המוסיקה של מחוות נשים וקטורות בתיאטרון היפני.

23.00 מחוזי יצירה – מוצרט: סונטות לכנור.

רשת א'

15.30 ת"א השכלה ודעת לכל – "צרפתית למתחילים" – הנושא: שעור מס' 12.
16.05 ורד עשרה מבוגר נוער – כתבי נוער מדווחים על המתרחש בחיי היומים.
17.10 שירים עבריים.
17.20 האוניברסיטה המשודרת – מעבר מהרומן של המאה ה־19 לרומן של המאה ה־20. הנושא: "הוד" – חלק שני.
19.05 מחשבת ישראל – סדרת שיחות מפי פרופ' אליעזר ברינלהוד.
22.05 ת"א – תפוח העץ – תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם. הנושא: אישפוז ילד בבית החולים.

רשת ב'

18.06 מסיבת עיתונאים.
19.35 עם ישראל – עניינים יהודיים בעולם.
20.05 אומר בשבוע – פיוטים וחרוזים תוגות ספרדיים.
22.05 צמוקים ושקדים – מבחר שירים ביידיש. הנושא: "עיירה שלי" 4 – לפני ראשון.
23.05 שירים עבריים.

רשת ג'

18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים.
21.05 אחים עתיק – שירים שלא הם להם.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

10.55 שידורתם 87 – פינה מחודשת.
15.05 סוס של פעם.
16.05 ארבע אחרי הצהריים.
18.05 שעה קלה על כלבלב.
19.05 רדיו ספורט.
19.05 רדיו רדיו – F.M.
20.05 סבבכבסים F.M.
21.30 אוניברסיטה משודרת – הפסיכולוגיה של הקריאה הבנת הנקרא – הבנת הקורא המבין הרוח (ש.ח.).
21.55 שידורתם 87 – פינה מחודשת.
23.05 קול הב"ז הזה F.M.
23.55 "שיחת הצגות" – עם המשורר אריה אורי, חבר קיבוץ מעגן מיכאל.
00.05 ציפורי לילה משותפות.

קולטורה

"המקוננים", שביקרו כאן לא מכבר מילאו וחזרו ומילאו את חלל ה"סינרמה" באלפי חובבי רגאיי חמים, חיוורי עור אך שחורי נשמה, שגילו מיומנות מפליאה בתורת הנסטר הרסטאפארית. **ברוך בר זיו**, שגם היה שם, היה גם בלונדון בהופעה של להקת "תרבות" ("Culture") הוותיקה, הגיע למסקנה שמדובר בתרכב הרגאיי הטוב שהוא מכיר והחליט לשתף גם אותנו בחוויותיו. בתוך ימים לא רבים, ב־8 באפריל, ליותר דיוק, תעלה השלישיה (**ג'וזף היל, קנת דייוויס, אלברט ווקר**) מלווה בלהקת Roots Undivided, אל במת ה"סינרמה" להופעה ראשונה מתוך שלוש.

"תרבות" הם שלישיה ווקאלית (הרכב שהוא זרם מוסיקלי פופולארי ברגאיי. הידועה בלהקות היא Black Uhuru) המשנה את הרכב מלווה. נשואי השירים הם התרבות והדת הראסטאפאריים והמקצב הוא אותו מקצב מטמטם החודר לעצמות, מרדים את הפרקים ומניע את הראש מצד לצד. מפיקי הארוע העבירו לנו צרור ביקורות נלהבות מעיתונות חו"ל. אנחנו, השדנים קצרי מצח שכמונו, החלטנו לבדוק בעצמנו והרי קטע מביקורות על הופעה של "תרבות" בלונדון בסוף השנה שעברה, כפי שהופיעה ב־"NME" הבריטי: "אין ספק שהצליל של "תרבות" החל להשמע שחוק לפני כמה שנים, תקוע חסר שיניים בזמן אחר. כעת מתברר עד כמה חמור היה החסר שנוצר ללא אותו זן של ראסטאפארי מיליטנטי שהלהקה מביאה". בהמשך מובעים דברי התפעלות מאלשיותו המובילה של ג'וזף היל, מלהקת הליווי האנרגטית ומהטקסטים החד משמעיים. בבואכם לדרג את נחשול האמנים המאיים להטביענו בחודשים הקרובים, שימו את "תרבות" במקום טוב.

אמיר רותם

קונצרט

סולנים צעירים

שבוע האמן הצעיר: קונצרט חגיגי עם התזמורת הפילהרמונית

במרכז אירועי שבוע האמן הצעיר, מטעם קרן התרבות אמריקה־ישראל – מפעל המילגות ע"ש שרת, עמד הקונצרט החגיגי עם התזמורת הפילהרמונית הישראלית בניצוח זאב דורמן, שבו השתתפו כסולנים זוכי פרס פרנסואה שפירא לשנה זו, *והופעתם הוכיחה שהיו ראויים לו*. הצ'מבאלן שלו עזיאל ניגן את הקונצ'רטו ברה־מינור של באך בשליטה מצויינת בקלידים. הפסנתרן איתן גלובריזון ניגן את הקונצ'רטו השלישי של פרוקופייב באורח מרשים תוך הפגנת כושר וירטואוזי.

המנצח, ששמר על קשר הדוק עם הסולנים, ניצח בהמשך הקונצ'רטו על הסימפוניה השמינית בסול מג'ור של דבוז'אק. הוא גילה יוזמה מוסיקלית, איזן היטב את הקולות וגמל הופש רב מבחינה אגוגית, במיוחד בפרק השני. זאב דורמן, בסגנו בתזמורת הפילהרמונית, מונה באחרונה לעוזרו של זובין מהטה לאחר פרישתו של שלום רונלי־ריקליס לגימלאות.

פרנסואה שפירא ז"ל, שנפטר ללא עת בשנת 1975, היה מנהל המדור לפעילות מוסיקלית של מוזיאון תל אביב ויזם יחד עם קרן התרבות אמריקה־ישראל את השבוע לאמן הצעיר. הפרס על שמו מוענק במסגרת פעילותה הברוכה מטעם מפעל המילגות ע"ש שרת, בשיתוף המוזיאון והמועצה הציבורית לתרבות ולאמנות, ונועד לסייע למוסיקאי הצעיר הנמצא בראשית דרכו האמנותית המקצועית, להציג עצמו לפני הקהל בארץ ובחו"ל.

יהודה כהן

בקצרה

בית לסין בבית שאן. תיאטרון בית לסין, בשיתוף "אמנות לעם", עורכים, החל מאמש, שבוע הופעות בבית שאן ובאזור. בין ההצגות שיועלו – "בבירתי המדינה". "זוג פתוח", "יצרים". "שעשועי פנטומימה". "בעל שימושי מאר". "שש שעה רקובה". שבוע ההופעות נפתח בערב זמר חגיגי – הצדעה לזמרת שושנה דמארי.

ולנסקי במועדון הזמר. העונה המוצלחת של "מועדון הזמר" (מטעם המחלקה לתרבות של עיריית ירושלים) במרכז דוראר בבר תסתיים ביום ג' הקרוב בערב משירי משה וילנסקי. הנושא את השם "כלניות תמיד תפרחנה" – בהשתתפות המלחין. המעבד והמלווה שמעון כהן והזמרת שושנה דמארי.

קרנקו במוזיאון. המנהלת האמנותית והרקדנית הראשית של באלט שטוטגארט – מרסיה היידה, וריצ'ארד קראגון, הרקדן הראשי של הבאלט יהיו אורחי הכבוד של ערב מיוחד המוקדש לג'ון קרנקו שייערך מחר במוזיאון ת"א. הערב אורגן לקראת ביקורו של באלט שטוטגארט בארץ, במסגרת פסטיבל ישראל. בו יעלה את "אילוף הסוררת" ע"פ בודיאוגרפיה של קרנקו. השניים גם ידגימו קטעים מיצירותיו של קרנקו.

לקראת ביקור הבאלט תיפתח מחר במבקן נתה שב"בית אסיה" תערוכת צילומים המוקדשת לג'ון קרנקו וליצירותיו.

קונצרט בגלריה. ב"גלריית הקבוץ" ביפו העתיקה, ייערך הערב קונצרט בביצוע המלחין ואמן הגיטרה נפתלי להב בתכנית קלאסית, ספרדית ומקורית. הקונצרט יתקיים במסגרת סדרת קונצרטים בגלריה של אמנים מהתנועה הקבוצית ואמנים אורחים.

כנס לדרמה ותיאטרון. ראשון מסוגו, יתקיים במסגרת פסטיבל חיפה להצגות ילדים במלון "דן כרמל" בחיפה בחול המועד פסח. בהשתתפות שר החינוך והתרבות מר יצחק נבון. בכנס ישתתפו כ־20 מרצים, ביניהם: פרופ' אהוד כהן, ד"ר שוש אביגל, ד"ר דבורה גילולה, ד"ר בן־עמי פיינגולד, פנינה גרי ואורנה פורת.

גוונים כחול־לבן

פסטיבל המחול הישראלי הראשון, שתוכנן לאביב, נידחה לקיץ

פסטיבל המחול "גוונים", שתוכנן להתקיים בחודש אפריל, יתקיים כנראה רק בחודש יוני. מדובר במרתון, שיימשך שלושה עד ארבעה ימים, ובו יוצגו עבודות נבחרות של 10–12 יוצרים חדשים, שאינם עובדים בלהקות ממוסדות, לצד הופעה של להקות ממוסדות: להקת "בת שבע" תציג בפסטיבל עבודה חדשה של **ניר בן גל**, להקת המחול הקיבוצית תציג עבודה של **יעל כמוני**, ולהקת "ענבל" תציג עבודה של שתיים מבנות הלהקה.

במסגרת הפסטיבל יוקרנו סרטי מחול בשיתוף עם הספריה למחול. היצירות שיוצגו בפני הקהל נבחרו על ידי ועדה אמנותית, אולם להבדיל מתהליך המיון, הפסטיבל עצמו לא יישא אופי תחרותי. יתכן שמספר יצירות יוצגו גם עם תום הפסטיבל במסגרת נוספת.

מגמת הפסטיבל המאורגן על־ידי עיריית ת"א, בשיתוף עם "מפעלות דיסקונט", היינה לתת הזדמנות ליוצרים להציג עבודותיהם במסגרת קהילתית, ולא בתיאטרון ממוסד. לשם כך נבחרו מתנ"ס "בית דני" ו"אודיטוריום זוהלי" שבשכונת התקווה.

מארגני הפסטיבל מנהלים כעת משא ומתן עם הרקדנית הגרמניה **סוזאנה לינקה**, בנסיון להביאה לארץ לסדרת הופעות סולו, ובמקביל לשתפה בשלושת ימי הפסטיבל במתן הרצאות, וכן סדנאות לכוריאוגרפים.

"גוונים", הנו נסיון ראשוני, מעין פסטיבל עכו בתחום המחול. אם הנסיון יעלה יפה, יתכן שנזכה גם לפסטיבל שנתי בתחום המחול.

גילה מצא

פסטיבל עין גב – בפסח

פסטיבל עין־גב המסורתי, המתקיים מדי שנה בחול המועד פסח, נערך השנה בסימן יובל לקיבוץ. את הפסטיבל תפתח להקת הבאלט "גנסי" עם הרקדן **רודולף נורייב**. עוד יטלו חלק בפסטיבל: "**האנסמבל המרוקאי**", **נורית גלרון, התזמורת הפילהרמונית הצעירה של ניו אינגלנד, שתי כפסי והפרברים והגבעתרון, האחיוטים, פינה בעמק** – בערב הצדעה ליובל לעין גב.

ילדים שרים

בשבוע שעבר נערך בירושלים כנס המקהלות האזורי של בתי הספר והמוסדות המוסיקליים

כנס המקהלות האזורי של בתי־ספר ומוסדות מוסיקליים נערך בשבוע שעבר במרכז ז'ראר בכר בירושלים. בסיומו הופיעו שתי מקהלות אורחות: מקהלת נערי־ירושלים בהדרכת יונתן לסר ומקהלת "אנקור" (שליד הקונסרבטוריון הירושלמי) בהדרכת ארנן מרח, שהשמיעה, בין השאר, משירי ירושלים (מד מוד מאת נ. מנדלסון (בלטינית).

בכנס, שנמשך שלושה ימים, הופיעו מקהלות המייצגות פעילות חברתית באמצעות שירה בצוותא, מקהלות עם מגלות ויוזמות אמנותיות ומקהלות *המשלבות את שתי המגמות. השמעו שירים עבריים, יצירות ישראליות* קצרות, שירי־עדות ופיוטים, שירי־עמים בשפות שונות, שירים אמנותיים וקטעים מקהלתיים מאופרות. צירופים של מקהלה וליווי בפסנתר, בכמה ביצועים, לא עלו תמיד יפה.

המלחין בן ציון אורגד, המפקח על החינוך המוסיקלי במשרד החינוך והתרבות, מסר שהשנה השתתפו בכנסים דומים, ברחבי הארץ, 550 מקהלות עם כ־28 אלף ילדים מזמרים. חמש מקהלות נבחרות מהכנסים הוזמנו להופיע בקונצרט מיוחד במסגרת כנס המוסיקאים (ה־17) לשנת תשמ"ז, שיתקיים בחופשת הפסח בתל אביב. המקהלות הן: מקהלת תלמה ילין מתל אביב, מקהלת גורדון מהרצליה, מקהלת בית־הספר בית יצחק, מקהלת בית־הספר ראשון לציון ומקהלת נערי־ירושלים. באותו הכנס (מה־6 ועד ה־8 באפריל) ייערך גם קונצרט, בהשתתפות צוותי־נגינה נבחרים, בעקבות הכנסים האזוריים של צוותי הנגינה בקונסרבטוריונים.

★

למקהלת "אנקור" נכונה תקופה של פעילות אינטנסיבית. בימים אלה מכינה המקהלה לביצוע בכורה, ב"פסטיבל הוקאליזה" בעכו, באמצע אפריל, יצירה חדשה מאת אבל אהליך, "אינך יודע" (למילים מספר קוהלת), שהוכנה במיוחד למעונה. במסגרת פסטיבל ישראל תשיר המקהלה, בערב של שירים לכבוד ירושלים ותשמיע לראשונה יצירות חדשות מאת מלחינים ישראלים. בחודש יוני השנה, עומדת המקהלה לצאת להולנד לכנס מקהלות בין־לאומי. באותו מפגש תשתתף גם המקהלה הפילהרמונית של תל אביב, בניצוח מיכאל שני, החוגגת בימים אלה את יובלה ה־25.

ישראל דליות

הורוביץ מקליט

פעילותו הנוכחית של הפסנתרן ולאדימיר הורוביץ (83) משמשת מוקד להתעניינות בין־לאומית. בשבוע שעבר השלים, במילאנו שבאיטליה, הקלטה של שתי יצירות מאת מוצארט – לתקליט חדש שיוצא בקרוב (בהפקת חברת "פולידור" – דויטשה גרמופון). היצירות – הקונצ'רטו מס. 23 בלה מז'ור ק. 488, עם תזמורת בית־האופרה "לה סקאלה" בניצוח קרלו מריה גוליני והסונטה מס. 13 בסי במול ק. 333.

הפסנתר האישי של הורוביץ הוטס במיוחד מניו־יורק לצרכי ההקלטה. הורוביץ נאות להקליט בכל יום רק בין השעות שש ושמונה בערב, לכן ארכה ההקלטה כמה ימים. לפסנתרן האגדתי נילוו רעייתו וונדה (טוסקניני), האמרגן והמפיק האישי *של ומכוון פסנתרים צמוד.*

לשלב הסופי של ההקלטה הוזמנו כתבים לענייני מוסיקה מעיתונים חשובים באירופה ובארה"ב. חלקים מתהליך ההקלטה והעבודה המשותפת של הורוביץ וג'וליני צולמו *להפקה מיוחדת בטלוויזיה.* בקונצ'רטו של מוצארט בחר הורוביץ לנגן קדנצות פחות מוכרות (אבל קשות) של המלחין האיטלקי ברוזוני ולא את הקדנצות המקובלות של מוצארט עצמו.

ישראל דליות

סרטים

■ תל־אביב

29.3.87

אבטרי: שוטר במשרה חלקית 5–7.15, 9.40
אוילה: סגור לרגל שיפוצים סרט הצעירה: ילדים וחרבים לאלוהים
בית ליסין: דני רוז האיש
מבואות 11.15
בן־יהודה: ניפגש בחוף 7.15–9.30
גורדון: החבוב 7.15–9.30
גת: חנות קטנה ומפרישה 5–7.15–9.40
דיזנגוף 1: שיחות מלובלבות 9.40, 7.15
11.00, 1.30, 4.45
דיזנגוף 2: מגנה ליזה 9.40, 7.15
11, 1.30, 4.45
דיזנגוף 3: זכרונות אהבה מפירנצה 11.00, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40.
דקל: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
דרייב־אין: כלא הנשים 9.30, 7.15
12.00 – סקס
הוד: מוחר מהנבגר 9.30, 7.15, 5.00

הקולנוע נבית ציוני אמריקה: שכבוע עירן 9.30, 7.15, 4.30
חן 1: צבע הכסף 9.45, 7.15, 4.45
חן 2: בלשש אתמול היוח 9.45, 7.30
חן 3: אל תקרא לי לבן 9.45, 7.35, 5
חן 4: פלקולם 9.40, 7.30, 5, 2, 11
חן 5: הסיפה בעימה 9.40, 7.30, 5, 2, 11
לב 1: מפרץ מוסקיטו 9.40, 7.15, 5, 2
לב 2: קרין 9.40, 7.40, 5, 2
לב 3: מתר בי 9.40, 7.40, 5, 2
לב 4: הקשר הגורבני 9.40, 7.40, 5, 2
לימור: להתחתן שנית 9.30, 7.15, 4.30
מהוריה: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: נינג'ה איש הועם 9.30, 7.15, 4.30
מוזיאון ת"א: שואה – 1.00
סיון (לשעבר אלנבי): כל מה שרצית לדעת על המין ולא העזת לשאול 9.40, 7.30, 5
סינמה 1: האוצר מארץ האש 9.30, 7.15, 5
סינמה 2: חנה והאחיות 9.30, 7.15, 5.00
סמדריה: סגור לרגל שיפוצים

פאר: ללא רחמים 9.30, 7.15
פריז: בסי בלד 9.30, 7.15
פרס מטונן 11.30
צפון: סגור
סרט הפתיחה: שם הורד
שחף: פלאטון 9.30, 7, 4.15
תמוז – רבת־אביב: הבעיה השליכית של' 7.30
ואישה הערינות לעצאל 9.40
תכלת: דקה להצות 9.35, 7, 4.30
תל־אביב: כלא הנשים 9.30, 7.15, 5

■ ירושלים

אוריפה: נינג'ה דרקון האש 9, 7, 4.30
אורגים: סיפורים להחסים 9.15, 7
אורחון 1: קרוקודיל דנדי 9.15, 7.15
אור 3: ג'ק פלאש המקפץ 9, 7, 4.30
חצות 11.30, האשה באדום
אור 4: סיגליות וכן בחולות 9.15, 7.15, 4.30
חצות 11.30, להיות או לא להיות
אור 5: מסרה הסה 9.15, 7.15, 4.30
חצות 11.30, עד כלות הנשימה
אור ג'ל: צבע הכסף 9.15, 6.45, 4.15

בית אגרון: נוסס בססרס, 7
הרולד ומוד, 8.45
ראסטי ג'יימס, 10.30
האולם הקטן בנייני האומה: סמד הביורה: הקשר הגורבני 9.15, 7.15
בשיה: פלאטון 9.15, 7, 4.30
מיטשל: זכרונות אהבה מפירנצה 9.15, 7
ממדיה: חנה והאחיות 9, 7, 4.30
עדן: ניפגש בחוף 9, 7, 4.30
עדן: הבוקר שאחרי 9, 7, 4.30
תיאטרון ירושלים: קרין 9.15, 6.45

■ חיפה

אורה: פלאטון 9.15, 7.00
אורליה: מלקולם 9.15, 7
אמפיתיאטרון: האריב מהאזור האסור 9.15, 7, 4.30
ארמון: ללא רחמים 9, 6.45, 4
חן: צבע הכסף 9.15, 7.00
עצמון 1: ניפגש בחוף 9.30, 7.15, 4.45
עצמון 2: חברים 9.30, 7.15, 4.45
פאר: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
קרן־אור: כנגוס 9.15, 6.45, 4.30
רון: כלא הנשים 9, 6.45, 4.30

רב נת 1: צבע הכסף 9.30, 7.15
רב נת 2: אל תקרא לי לבן 9.30, 7.15

■ קריות חיפה

כסיר: להתחתן שנית 9.15, 7
סביון: אל תקרא לי לבן 9.15, 7
אורות: האוצר מארץ האש 9.15, 7
בית העם: חנה והאחיות 9.15, 7
הזהב: ניפגש בחוף 9.15, 7
סינה: חורה לנעורים 9.15, 7

■ אשדוד

אגמי: הזהב 9.15, 7.15
אשדוד: כוכה 9.30, 7

■ אשקלון

אנטרי: משפט הנשרים 9.30, 7.30
מאה: והירות הבית מהפרק 9.30, 7.30
רחל: להתחתן שנית 9.30, 7.30

■ באר־שבע

חן: נינג'ה איש הועם 9.30, 7.30

■ הרצליה ורמת השרון

היכלה: נינג'ה איש הועם 9.30, 7.15, 5
מלון דניאל:
כוכב: המקצוע לוחם 7.00
הרומן של אתמול בלילה 9.30

■ עפולה

מסיתון: סגור

■ חולון, בת ים

ארמון: ללא רחמים 9.30, 7.15
מגדל: צבע הכסף 9.40, 7.15
מתנס קרית שרת:
סבוי: פלאטון 9.30, 7, 4.30
ריגה: ניפגש בחוף 9.30, 7.15
עצמאות: איש הבצה 9.30, 7.15, 5

■ טבריה

אביב: הצבע ארגמן 9.30, 6.45

■ כפר סבא, רעננה

עמל: חורה לנעורים 9.15, 7
חן: האוצר מארץ האש 9.15, 7
אורות: הסיפה בעימה 9, 7, 4.30

■ לוד, רמלה

אורלי: סגור
בית ירון: נינג'ה אמריקאי II 9.30, 7.15
ארזון: ניפגש בחוף 9.30, 7.15

■ נהריה ועכו

הורה: בעקבות אוצר תילוס 9.15, 7
רון: כוכה 9, 6.45
אורימוריום: חנה והאחיות 9.15, 7

■ נתניה

סמדריה: חורה לנעורים 9.15, 7, 5
אסתר: האוצר מארץ האש 9.30, 7.15
שרון: הקשר הגורבני 9.15, 7, 5

■ קרית אונו

כתניים: סגור

■ פתח תקוה

שלום: ניפגש בחוף 9.30, 7.15
היכל 1: פלאטון 9.30, 7, 4.15
היכל 2: כלא הנשים 9.30, 7.15, 5
היכל 3: הזבוב 9.30, 7.15, 5

■ ראשון לציון ורחובות

ג.ג. רון 1: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15, 4.30
ג.ג. רון 2: ניפגש בחוף 9.30, 7.15, 4.30
מגמון: כואם הגוף 9.15, 7
ראשון: שוטר במשרה חלקית 9.15, 7

■ רמת־גן וגבעתיים

אוחמרי: צבע הכסף 9.40, 7, 4.30
ארמון: טופרגאס 9.40, 7.15
לילה: פלאטון 9.30, 7.15, 4.30
הדר: כלא הנשים 9.30, 7.15, 5
רב גן 1: אל תקרא לי לבן 9.45, 7.30, 5
רב גן 2: ג'ק פלאש המקפץ 5, 7.25, 9.40
רב גן 3: שוטר במשרה חלקית 5.00, 7.20, 9.40
רב גן 4: בלשש אתמול היוח 5, 7.10, 9.40
שבעה: כלם נפלו על הראש 9.30, 7.15

בית העם: מילבאורן 9.30, 7.15
הדר: מפרץ מוסקיטו 9.30, 7.15
חן: ניפגש בחוף 9.30, 7.15

מנת דם חיים לאדם